

Hongkonški nadškof, od katerega zavisi priprava 250.000 katoličanov te škofije, večinoma Kitajcev, na težko preizkušnjo njihove vere, ko bodo leta 1997 prišli pod rdečo vlado kitajske celine. Ob škofu med kitajskimi katoličani naša s. Anica Miklavčič, kanosijanka.

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

ANUAR-FEBRUAR

1986

ENERO-FEBRERO

JUAN PABLO II EN TOGO, AFRICA

De la alocución al pueblo el día 9 de agosto de 1985 en Lomé.

Mi visita pastoral se dirige ante todo a los que comparten completamente mi fe católica. Acabo de besar la tierra de vuestro país. Toda tierra pertenece a Dios; toda tierra es hermosa, pues está poblada por hombres creados a imagen de Dios, y en cierto modo, es santa, pues Dios establece su Alianza santa con esos hombres.

Hoy realizo algo así como una peregrinación a esta tierra que ha recibido el Evangelio. Rehago, en condiciones fáciles y agradables, la marcha humilde y valerosa de los cinco primeros misioneros de la Sociedad del Verbo Divino, enviados por el Beato Arnold Janssen, su fundador, el 27 de agosto de 1892. A partir de ellos y de otros muchos discípulos de Cristo, hombres y mujeres, la Palabra de Dios se ha difundido aquí, ha sido acogida, ha producido sus frutos. Y hoy, cuando han pasado menos de cien años desde aquella fecha, vengo a admirar los frutos de esta evangelización. Encuentro una comunidad católica muy africana, fuerte en número y en vitalidad. ¡Dios sea alabado!

Fue el Papa León XIII quien pidió en 1887 a la Sociedad del Verbo Divino que emprendiera esta evangelización y fue la Santa Sede la que, cinco años más tarde, estableció la prefectura apostólica de Togo. El Sucesor de Pedro no puede permanecer indiferente cuando un país entero no ha tenido la gracia de escuchar la Buena Nueva de Jesús, para que se pueda adherir a ella libremente.

Hoy, el Obispo de Roma os visita, al igual que Pedro y Pablo visitaban las primeras comunidades cristianas, en las que a veces ellos no habían sembrado ni regado. Queridos hermanos y hermanas: Vengo a recibir el testimonio de vuestra Iglesia, a orar con vosotros, a fortalecer vuestra fe y a estrechar vuestros lazos con la Iglesia universal. De acuerdo con el tema de vuestras reuniones preparatorias, os doy la ocasión de "hacer Iglesia con Pedro".

Las Iglesias en Africa, notables por su juventud, llegan a un momento en el que su fe debe madurar y dar frutos auténticamente africanos y auténticamente cristianos. Profundizaremos este problema.

En este país, encuentro además a hermanos protestantes que han entregado, también ellos, su fe a Cristo Señor. Encuentro a adoradores del Omnipotente y Misericordioso según la religión musulmana. Encuentro un número considerable de personas que expresan sus sentimientos religiosos en el marco de las religiones tradicionales. A todos los saludo de todo corazón. Queridos amigos: El Papa viene a vosotros ante todo como hombre religioso, como servidor de Jesucristo; viene a vosotros con deseos de paz, esperando promover en este país la adhesión al Dios vivo y el amor fraterno, que es su ley.

¡Que Dios bendiga mi ministerio entre vosotros! ¡Que os bendiga a cada uno de vosotros, de acuerdo con vuestras necesidades! ¡Que bendiga a este querido país de Togo!

MLADINA IN MISIJONI

^v Cigava mladina?

Naša, slovenska, v tujini, v zamejstvu in doma v domovini. Iz naših vrst, iz našega naroda. Saj smo del celotne Cerkve in je na nas breme misijonskega poslanstva prav tako kot na papežu in škofih in Nemcih in Francozih. Vsa Cerkev je misijonarska.

In vendar? Ta „in vendar“ nam dostikrat že naprej ohromi apostolskega duha. Ne zaupamo mladini, ker ne zaupamo niti sebi. Saj smo dali misijonarjev. In kakšnih: Baraga, Knoblehar in po vrsti do današnjih dni. Dali smo jih v časih, ko je bil misijonski svet težko dostopen. Dali smo jih, ko jih je domovina prav tako potrebovala. Dali smo jih v času, ko se je misijonska zavest v narodu šele prebujala.

Dati jih moramo tudi danes. Letos bo na Koroškem v Tinjah misijonski simpozij z glavno temo: Mladina in misijoni. Zakaj? Slučajno? Ali nas ne izziva k temu mladina sama?

Ne bomo več nasledili stari pesmi: mladina nima idealizma. Na žalost preradi. Ker vidimo v njej samo slabo ali samo slabe, ne pa vsega lepega, dobrega, idealnega. In če nas danes mlad fant ali dekle vprašata: povejte, kam naj grem, rad bi nekaj dobrega storil za ljudi, ali za božje kraljestvo, ali jim vemo dati konkreten odgovor?

Kako radi ponavljamo tisto staro melodijo. Kdaj so jo že peli!

V sedmem stoletju pred Kristusom je zapisal Hesiod: Nobe-nega upanja nimam več, če naj prihodnost bo odvisna od današnje lahkomiselne mladine.

Da, že tri tisoč let pred Kristusom je nekdo zapisal na klinopisno tablico podobno tožbo. Torej kmalu po mezopotamskem popotju, ki je zapisan tudi v svetem pismu.

Modri Sokrat sam je v četrtem stoletju pred Kristusom zdvajal nad mladim rodом in ga obsojal vsega mogočega: ljubi luksuz, prezira avtoriteto, nima spoštovanja, klepeče namesto bi delala...

In v egiptovskih klinopisih je bilo zapisano že dva tisoč let pred Kristusom: otroci ne poslušajo več svojih staršev in konec sveta ne more biti več daleč.

In podobno bi lahko navajali tožbe v slovenskem časopisu iz časa pred prvo svetovno vojno, med prvo in drugo in seveda po drugi toliko bolj. Tako so prizadeti naši stari starši, starši in najmlajši.

Janez Pavel II. pa je zastavil drugačen ton: Vi ste upanje Cerkve, vi ste moje upanje. Ne bojte se Kristusa! Odprite mu svoja mlada srca! Borite se za svojo vero! Mlad človek, ki se ne bori za ideale, je starec. Lepo je biti mlad, a šele takrat, če si poln ognja za vse lepo in dobro.

Krščanski optimizem. Takoj bo kdo rekel: lepe besede, a mladina gre svojo pot. Gotovo ne smemo položaja ponarejati. Veliko mladine tava ali je že zašla. Toda sredi vseh teh, ki ne najdejo smisla življenju, so mladi ljudje, ki se na zunaj morda prav nič ne razlikujejo od onih, a v duši nosijo čudovit svet. Kdo ga bo dvignil? Kdo bo podal roko tem mladim fantom in dekletom in jim pomagal, da bodo napravili nekaj lepega za Boga, kot pravi Mati Terezija.

Menda je bilo v Aachenu. Pred misijonsko pisarno je ustavil motor. V sobo je stopil dolgolasec, čudno napravljen, da so se ustrašili: rop! Fant pa je položil lepo vsoto denarja na mizo: to je moj osebni prispevek za misijone. Predno so ga utegnili vprašati kdo je, je zletel po stopnicah. Ko so pogledali skozi okno, je že zabrněl motor in dolgi lasje so vihrali za njim. Spogledali so se: in mi jih obsojamo!

Prav potreben je simpozij. Ko smo napravili samo nekaj pozkusov, da so šli v misijone za nekaj let ali za daljšo dobo, so mnogi zmajevali z glavo. In še! Priti moramo na čisto: ali moremo nuditi možnost mladim idealistom, da gredo v misijone? Nekateri že trideset in štirideset let dokazujejo, kaj zmorejo mladi. Laične misijonske organizacije v Belgiji, v Franciji, v Italiji, v Nemčiji, ali niso dokazale, da je mogoče biti v misijonih brez talarja in brez redovnega habita? Da je mogoče darovati zastonj nekaj svoje mladosti, svojega znanja in svojih moči za misijone in ima potem mlad človek še vedno možnost, da si ustvari svoje osebno življenje. Kaj naj delajo, kje naj delajo, za koliko časa, kdo naj gre, kako naj bo pripravljen – nešteta vprašanja. Zato bo menda simpozij. Vsaj tako bi človek po naslovu sodil.

Ne varajmo se. Mladi nas naravnost izzivajo. In najbolj klavrno bo, če bomo odpovedali mi starejši. Odpovedali pa bomo, če jim ne bomo zaupali, če jim ne bomo pomagali, če jim ne bomo pokazali smer...

Kratko: mladina je pripravljena, da se angažira. Gotovo: najbolj so potrebni duhovniki-misijonarji, pa naj bodo škofijski

Z ljubeznijo očeta in matere skupaj je sveti oče Janez Pavel II. prižehl na svoje očetovske prsi mladino Toga.

ali redovni. Najbolj zaželeni tisti, ki so pripravljene darovati celo življenje. Prav tako redovnice. A nič manj laiki: ali za celo življenje ali za nekaj časa. Vsak mesec v božji službi je dragocen.

Pa je dragocen tudi vsak mlad človek. In krivda bo naša, če bo ostal v povprečju, ker mu nismo prišli naproti, ko je bil čas za to.

Da, skrajno potreben je simpozij: mladina in misijoni.

Franc Sodja CM

O BODOČNOSTI „KATOLIŠKIH MISIJONOV“

L.L. C.M.

S pričujočo prvo dvojno številko novega letnika stopajo „Katoliški misijoni“ v svoje 63. leto izhajanja. Kdor bi pa hotel v svoji knjižnici spraviti skupaj 63 letnikov revije, se mu to ne bi posrečilo. Revija je doživela v svojem obstoju nekaj sprememb, pač radi okoliščin časa, v katerem je skušala živeti in izpolnjevati svoje poslanstvo. Naj v naslednjem, tudi v olajšanje bodočim misijonskim zgodovinarjem, podamo posebnosti v izhajanju v teku nad 60 let njih življenja. Pri tem nam marsikaj osvetli uvodnik v XXVI. letnik, ki ga v naslednjem ponatiskujemo, v kolikor se nanaša na čas izhajanja revije do tedaj:

NEKAJ ZGODOVINE

„V popolni tihoti so „Katoliški misijoni“ lansko leto doživeli svoj 25. letnik. Leta 1923 je Peti slovenski katoliški shod v Ljubljani pozval Misijonišče Groblje oziroma Misijonsko družbo sv. Vincencija Pavelskega, naj začne izdajati „Katoliške misijone“. Že oktobra istega leta je izšla njih prva številka.

Svoj 20. letnik so „Katoliški misijoni“ doživeli leta 1943 v Ljubljani, kamor so se rešili pred nacistično okupacijo, ki je zasegla in uničila tudi Misijonišče Groblje z Misijonsko tiskarno, v kateri so se „Katoliški misijoni“ tiskali. Pravtako v Ljubljani je izšel še 21. letnik. Leta 1945 pa lista že ni bilo več mogoče izdajati.

V razdobju naslednjih treh „begunskih“ let je od časa do časa izhajalo v Rimu razmnoženo nadomestilo pod istim imenom, ki ga pa ne štejemo v vrsto letnikov „Katoliških misijonov“, dasi je nemalo pripomoglo k ohranjanju misijonske misli med begunskimi rojaki in je celo nekaj dragocenih misijonskih poklicev dvignilo, da so stopili na misijonsko pot.

Ob odhodu misijonskega zdravnika dr. Janeža Janeza na Kitajsko v maju leta 1948, so se v Buenos Airesu pojavili obnovljeni tiskani „Katoliški misijoni“, ki so potem redno izhajali to in naslednje leto kot 22. in 23. letnik.

Naslednja dva letnika „Katoliških misijonov“ sta bila po dogovoru z lastništvom „Duhovnega življenja“ zunanje vključena v ta list, a tako lastništvo kakor uredništvo misijonske priloge „Duhovnega življenja“ je slej ko prej ostalo v rokah Misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega, lazaristov.

V tem združenju z „Duhovnim življenjem“ so torej „Katoliški misijoni“ lani doživeli svoj srebrni jubilej.

Ob vstopu v novo petindvajsetletje se pa „Katoliški misijoni“ predstavljajo svojim naročnikom in bralcem spet kot popolnoma samostojen list.

Iz tega članka razberemo sledeče dobe izhajanja „Katoliških misijonov“:

Ustanovitev revije leta 1923 in radi zasedbe ob koncu moteno izdajanje do vključno leta 1944, ko je izšel 21. letnik.

V letih 1945, 1946 in 1947 list ni mogel več izhajati, razen kot razmnoženina v begunstvu (Senegalia in Rim). Uvodnik v XXVI. letnik teh treh let takozvanih „Begunskih Katoliških misijonov“ ne vključuje v vrsto letnikov lista.

Leta 1948 začno v Buenos Airesu izhajati tiskani izseljenski „Katoliški misijoni“ in izideta 22. in 23. letnik.

Leta 1950 in 1951 revija izhaja kot del „Duhovnega življenja“, kot 24. in 25. letnik.

Leta 1952 list spet izide povsem samostojno kot 26. letnik.

Leta 1953 revija izhaja v jubilejnem letu tridesetletnice „Katoliških misijonov“, ne da bi navajala, za kateri letnik gre, dasi je dejansko to 27. letnik, ker ne vpoštevata „Begunskih Katoliških misijonov“.

Naprej do leta 1985 revija nemoteno izhaja in doživi 59 polnih letnikov.

Ne upoštevajoč razmnoženih begunskih „Katoliških misijonov“ revija tako doživlja v letošnjem letu 1986, po 63 letih izhajanja, svoj 60. letnik. V knjižnici Baragovega misijonišča, ki KM zadnja leta izdaja, bo koncem pričujočega letnika torej mogoče videti na policah že 60 letnikov KM, ne pa tudi begunskih letnikov razmnoženin.

V gornjih podatkih kajpada še daleč ni navedeno vse, kar bi moglo zanimati misijonskega zgodovinarja. Ne o kraju izdajanja ali tiskanja, ne o urednikih in upravnikih, ne o vsebinski plati, ne o sodelavcih, poverjenikih in naročnikih, ne o dogajanjih okrog „begunskih Katoliških misijonov“, ne o dveletnem sožitju z „Duhovnim življenjem“, ne še o mnogem drugem. Morda se bo sedanji urednik, če mu Bog ohrani zdravje in moči ter življenje, v bližnjih letih še razpisal tudi o vseh teh zanimivostih v zgodovini lista, posebno v času zadnjih 50 let, odkar vodstveno sodeluje pri njem. . .

BODOČNOST REVIJE „KATOLIŠKI MISIJONI“ V IZSELJENSTVU

V koliko morejo „Katoliški misijoni“ še naprej izhajati v izseljenstvu?

Tu gre za več postavk: O izdajatelju revije, o uredništvu, o njenem misijonskem poslanstvu, o naročništvu in gmotnih možnostih nadaljnjege izdajanja.

Od vsega početka, z izjemo enega letnika po preselitvi v Ljubljano, je bila lastnik „Katoliških misijonov“ Misijonska družba sv. Vincencija Pavelskega (lazaristi). Dokler si slovenski izseljenski lazaristi v Argentini niso ustanovili svoje slovenske postojanke, so bili s soglasjem argentinskih predstojnikov prav tako lastniki revije, tako tudi, ko je bila ustanovljena postojanka v Slovenski vasi v Lanusu. Ko pa je prišlo Baragovo misijonišče povsem v področje jugoslovanske province lazaristov, je to lastništvo urejeno po cerkveni strani kot pripadajoče jugoslovanski province Misijonske družbe, po civilni strani pa je kot „Centro Misional Baraga“ družba javnega blagra (Sociedad de bién público). Tako je tudi danes izdajatelj in lastnik revije „Baragovo misijonišče“

kot postojanka slovenskih lazaristov, članov jugoslovanske province Misijonske družbe, živečih v Argentini.

„Baragovo misijonišče“ smatra izdajanje „Katoliških misijonov“ in vsega misijonskega dela okrog njih kot svoje bistveno poslanstvo, pač kot nadaljevanje poslanstva nekdanjega Misijonišča Groblje pri Domžalah v Sloveniji. Nastane vprašanje: Ali bi s prenehanjem izdajanja „Katoliških misijonov“ nujno prenehalo tudi misijonsko delo Baragovega misijonišča? To pač ne. Kajti Baragovo misijonišče je bilo ustanovljeno kot eno od žarišč misijonskega dela med Slovenci, pred vsem med izseljenci, ne le v Argentini, ampak tudi drugod po svetu v okviru možnosti in primernosti. V primeru, da „Katoliških misijonov“ Baragovo misijonišče ne bi več izdajalo, bi mu ostajalo še vedno poslanstvo, med izseljenci širiti misijonsko misel, zanimanje za slovenske misijonarje, zbiranje sredstev njim v pomoč, vzgajanje in pošiljanje novih misijonarjev v misijonski svet, in podobno.

In uredništvo lista pa misijonska akcija okrog „Katoliških misijonov“? Dokler bodo sedanjemu uredniku in misijonskemu akcionarju moči dopuščale, bo nadaljeval z delom. Ker to ne more trajati dolgo, si Baragovo misijonišče prizadeva vplivati, da se „Katoliški misijoni“ spet začno izdajati v domovini in se jim tam dobi primerno uredništvo. Dokler to ne postane resničnost in bi izdajanje „Katoliških misijonov“ še spadalo v območje Baragovega misijonišča, bo le-to moralo pač poskrbeti tudi za novega urednika izmed slovenskih lazaristov tu, v Kanadi ali v domovini, in ta naj bi bil v imenu Baragovega misijonišča obenem tudi vse to, kar pomenijo „Katoliški misijoni“ za slovensko misijonsko polje in misijonsko zaledje.

NAROČNIŠTVO IN GMOTNA ZMOGLJIVOST NADALJNJEGA IZDAJANJA

V razmerah pred vojno je imel list po vsem slovenskem prostoru okrog 12.000 naročnikov, precej manj pa, ko je zavihrala vojna vihra po slovenski deželi, a tudi še tedaj je imel list vsaj 4.000 naročnikov; tako se je mogel gmotno vzdrževati. V izseljenstvu so „Katoliški misijoni“ v prvih letih dosegli spet število 4.000 naročnikov, potem se je pa naročniški kader začel osipati. Vzroki za to so pač jasni: začetna vnema se je začela ohlajati, starejši naročniki so začeli umirati, ker je bilo med njimi tudi veliko staronaseljencev zlasti iz Združenih držav in Kanade, ponekod so se slabšale gospodarske razmere; v nemajhni meri pa je bil vzrok zmanjševanja naročnikov izseljenškega tiska, tudi „Katoliških misijonov“, ker je izseljenstvo in zamejstvo vedno bolj segalo po v domovini izhajajočih verskih glasilih, saj je bil ta tisk veliko cenejši, obenem pa kvaliteten. Tako imajo zdaj „Katoliški misijoni“ vsega skupaj 1.474 naročnikov, od katerih jih je nekaj takih, ki jim pošljamo list iz različnih vzrokov brezplačno. Med naročniki je še vedno okrog 300 tistih, ki so bili plačali dosmrtno naročnino in jim je list do smrti pošiljati, tudi če bi bilo za „Baragovo misijonišče“ izdajanje lista še tako pasivno. Večina teh dosmrtnih naročnikov se je namreč odzvala vabilu Baragovega misijonišča k vplačilu dosmrtno naročnine, da je le-to s temi vplačili moglo graditi Misijonski zavod. Tudi za pri-

mer, da bi se „Katoliški misijoni“ vrnili v domovino, bi novo lastništvo moralo dosmrtnim naročnikom pošiljati list še naprej, kar bi bilo ob prenosu lastništva zagotovljeno. Vsekakor morejo „Katoliški misijoni“ danes računati komaj z nekaj več kot 1.000 plačujočimi naročniki, ki pa, žal, vsi naročnine ne poravnajo. Vpoštevati je treba tudi težke gospodarske razmere v deželi izdajanja lista in Južni Ameriki sploh, radi katerih ni mogoče pričakovati, da bi naročniki teh dežel mogli plačevati naročnino v isti višini kot oni v normalno razvitih deželah. Tako se z letno naročnino, v mnogih primerih že znižano, stroški izdajanja „Katoliških misijonov“, kot so sedaj, komaj krijejo, pri čemer je pripomniti, da urednik oziroma upravnik (ki je navadno v eni in isti osebi) vse delo vrši kot ud Baragovega misijonišča, ki ga vzdržuje, zato to ni v breme listu.

Naše bralce bi morda zanimalo, kje in kako so razširjeni „Katoliški misijoni“ po svetu. Naslednji seznam je sestavljen na podlagi pošiljke zadnje številke:

Argentina: Po poverjenikih 163 izvodov, posameznih 207 izvodov, skupaj 370 izvodov.

Druge evropske dežele, med drugim Goriška in Tržaška skupaj s 310 izvodi in *Jugoslavija* s 25 izvodi; skupaj 335 izvodov.

Posebej Koroška: 271 izvodov.

Združene države Severne Amerike: 172 izvodov.

Kanada: 154 izvodov.

Avstralija: 33 izvodov.

Avionsko pošiljanje, vključno okrog 70 misijonarjem: 99 izvodov.

Južna Amerika, razen Argentine: 26 izvodov.

Razno (v zameno itd.): 5 izvodov.

Skupaj 1495 izvodov „Katoliških misijonov“.

Eden glavnih vzrokov, da se naročništvo „Katoliških misijonov“ osipa, je tudi ta, ker v izseljenstvu mladi rod malo bere v slovenščini, zato se novoustanovljene družine ne naročajo, ko starejši odpovedujejo. Vzrokov, da ne berejo slovenskega čtiva in tudi „Katoliških misijonov“ ne, je več, med drugim so tile: Radi televizije ljudje, tudi mladi, sploh manj berejo; zlasti mladina mora študirati in brati tudi in pred vsem v jezikih dežele, ki v njej živi; mnogi, lahko rečemo, večina slovenskega jezika sploh dovolj ne razume. V Argentini sicer mladi rod z lahkoto govori in bere slovensko, a tu zadržuje mlade od naročanja revij, tudi „Katoliških misijonov“, drug vzrok: obupne gospodarske razmere, ki mladim ne dovoljujejo naročnine na dragi slovenski tisk.

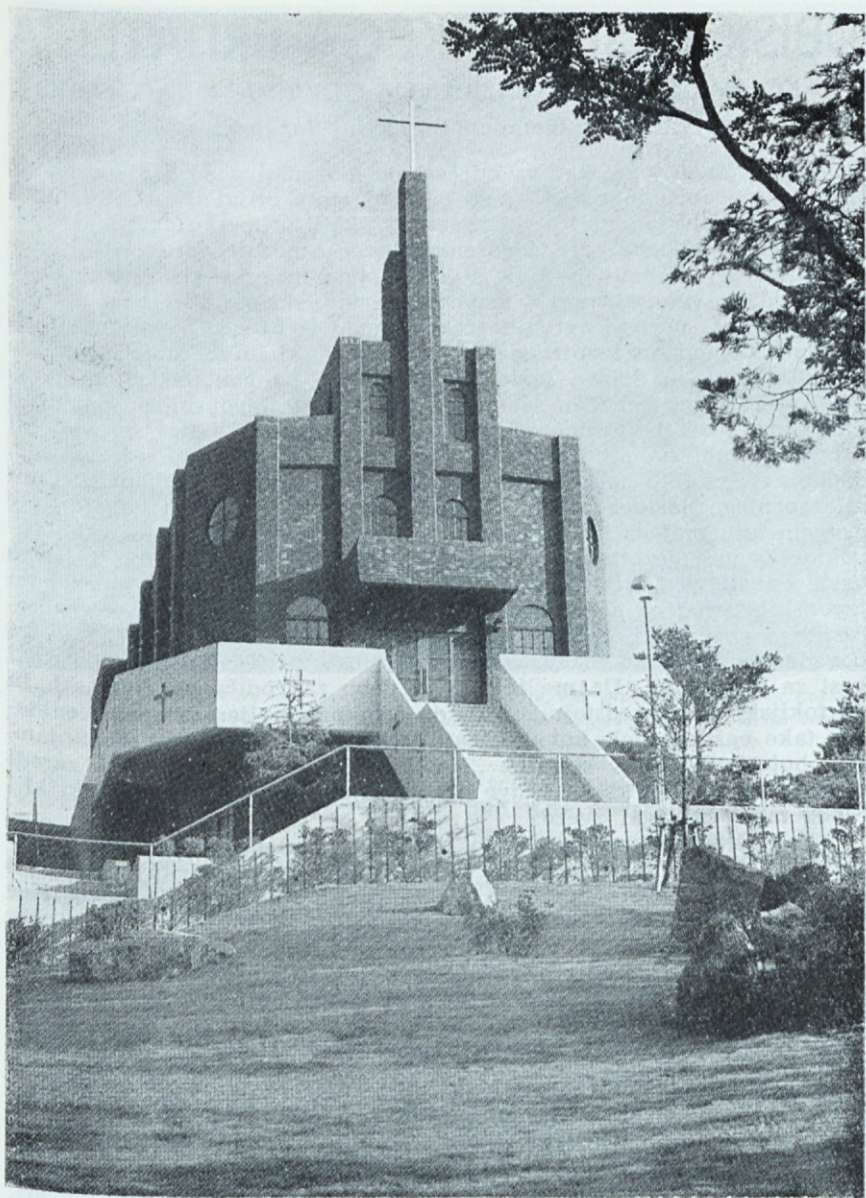
VRNITEV „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ V DOMOVINO?

Spričo dejstva, da kljub komunističnemu režimu v Sloveniji danes v domovini izhaja razmeroma veliko slovenskega verskega tiska, ne le knjig, ampak tudi revij: Družina, Ognjišče, Cerkev v sodobnem svetu, Prijatelj, Bogoslovni vestnik, Salezijanski vestnik, itd., se je že pred leti porajala misel, da bi se tudi „Katoliški misijoni“ spet tam začeli izdajati, zlasti ker večina novih misijonarjev izhaja iz domovine. Ta

misel je bolj in bolj pridobivala na veljavi v krogih izdajatelja Misijonske družbe in medškofijskega misijonskega vodstva, ko je bil provincial slovenskih lazaristov dr. Franc Rode, medškofijski vodja misijonstva pa prelat dr. Vilko Fajdiga. Tedaj se je tudi že načrtovalo, da bi se v tem primeru slovenski lazaristi odpovedali dosedanjemu lastništvu lista, katerega izdajatelj naj bi bil vnaprej medškofijski misijonski odbor, urejeval pa naj bi list uredniški konzorcij, v katerem bi bili zastopani poleg zastopnikov medškofijskega slovenskega misijonskega vodstva tudi vsi tisti redovi in družbe, ki imajo ali bi imele tedaj na misijonskem polju svoje člane oziroma članice. Misijonska družba (lazaristi) bi se dosedanjemu lastništvu odpovedala pod sledečimi okoliščinami: „Katoliški misijoni“ slej ko prej ohranijo splošni misijonski značaj; pojem misijoni se zoži na pokrajine, kjer se Cerkev šele gradi ali še ni dovolj utrjena; in list naj se pošilja vsem dosedanjim dosmrtnim naročnikom, vse do smrti vsakega. Misijonska družba naj bi po možnosti ohranila glavno uredništvo lista, a pod vodstvom konzorcija. Za primer, da bi oblasti delale izdajanju lista v Sloveniji kake težave, bodisi radi imena „Katoliški misijoni“ bodisi, ker se je list po vojni umaknil iz domovine, bi mogli ime „Katoliški misijoni“ opustiti in ga nadomestiti s kakim drugim. (Na misijonskem simpoziju je naš urednik predlagal za ta primer ime „Po vsem svetu!“.)

Še preden je prišlo do poizvedovanja glede odobritve v domovini izhajajočih „Katoliških misijonov“ od strani vladnih oblasti, je ideja naletela na odpor pri cerkvenem vodstvu, ki ni želelo nove pomnožitve števila v domovini izhajajočih verskih listov, verjetno pod vplivom „Družine“, češ da o misijonih že ta list obvešča slovenske vernike v zadostni meri. Tako nadškof dr. Jože Pogačnik kot nadškof dr. Alojzij Šuštar zato nista bila ideji naklonjena. Med tem se je v „Sloveniku“ v Rimu leta 1981 odvijal prvi vseslovenski misijonski simpozij, ki je idejo o misijonskem listu v domovini odločno podprl. 8. resolucija simpozija se glasi: „Misijonski simpozij ugotavlja, da bi bilo za napredek misijonske miselnosti in dela v Sloveniji zelo koristno posebno misijonsko glasilo.“ (KM 1981, str. 382.) Ko je kasneje nadškof dr. Alojzij Šuštar prišel na obisk v Argentino, kjer „Katoliški misijoni“ po vojni izhajajo že blizu 40 let, in je obiskal tudi Baragovo misijonišče, je v razgovoru o vrnitvi „Kat. Mis.“ v domovino tudi izrazil pomisleke, med drugim, da ne kaže slovenskih dušnih pastirjev obremenjevati z novim listom, ker še razširjanju „Družine“ mnogi niso kos, in da bi zato izdajanje misijonskega lista doma v gmotnem pogledu naletelo na prevelike težave. A na razloge, ki govore za izdajanje misijonskega lista v Sloveniji, je nadškof končno izjavil, da on ne bi imel nič proti izdajanju tega lista doma, ako se mu zagotovi gmotni obstanek.

Pri tem je nekako vse obstalo in tisti, zlasti na dopust v domovino prihajajoči misijonarji, ki jim v Argentini izhajajoči „Katoliški misijoni“ veliko pomenijo, in vsi, ki še goje misel na misijonsko revijo v Sloveniji, čakajo, da čas naredi svoje. Na prihodnjem misijonskem simpoziju, ki bo leta 1986 v Tinjah na Koroškem, bo pač tudi ta ideja spet prišla na površje. Ali se bo tedaj kaj odločilo?

Veličastno svetišče nedaleč od kraja mučenja nagasaških mučencev
na Japonskem.

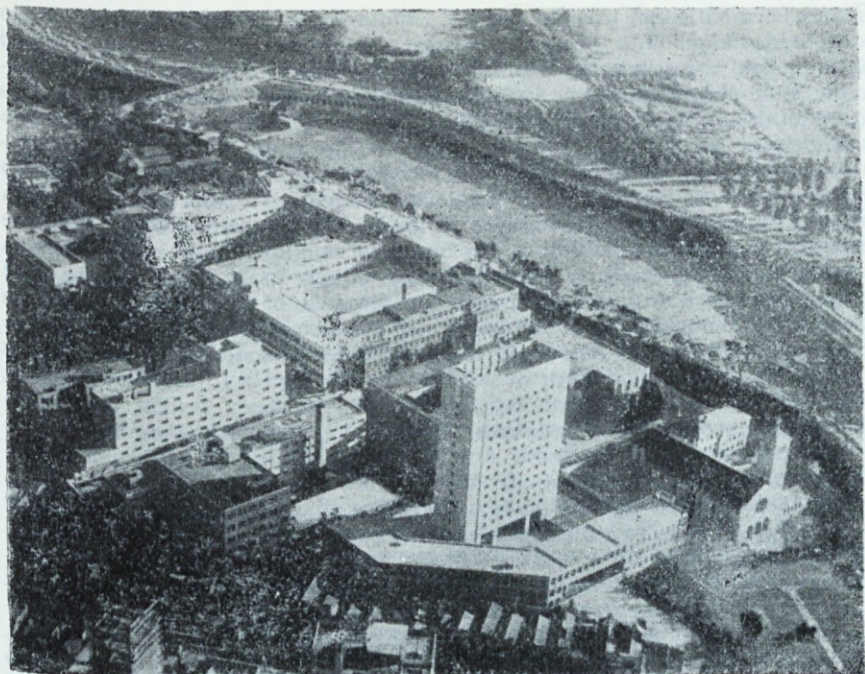
OBISK MISIJONSKEGA PRIJATELJA

KAKO SVA S POKOJNIM JULIJEM ODKRIVALA JAPONSKO

Piše p. Vladimir Kos, Tokijo, Japonska.

Ni še dolgo tega, kar so mi časopisi povedali – na svoj posloven, tiskarsko neobčuten način –, da je moj. stari prijatelj preč. g. Julij Slapšak dokončno odšel – „odletel“ je bolj primeren izraz za prepričanega katoličana – iz Združenih Držav Amerike naravnost v večnost. Naj si oddahne na čudovitih Gospodovih prerijah, amen! Dosti je – kolikor vem, skrivaj – žrtvoval za indijske misijone, da bi tudi Indijci nekoč spoznali ogromno razliko med Kristusom, resnično Učlovečenim Bogom, in tisto menažerijo malikov, ki jih že stoletja molijo. In še nekaj sem dolžan razložiti. Naslov ne pomeni, da se mi je g. Julij prikazal po smrti in sva potem romala po Japonski, ne da bi mi bilo treba plačati voznino za dva – tudi če bi bili najini sprevodniki prepričani materialisti; ti namreč trdijo, da je duh iz snovi, a ker čutijo, da tega ne morejo dokazati, takoj dostavijo, da duha sploh ni... Smisel zgornjega naslova pa je tale: pred sedemindvajsetimi leti, to je v drugem letu mojega bivanja na Japonskem, me je pozno jesensko popoldne v naši jezuitski šoli za japonščino vzdramil telefon iz neke vrste omedlevice, ki se me je lotevala, kadar sem se učil neznanih japonskih besed na pamet. Da naj še isti večer pozdravim nekega prečastitega gospoda z imenom Julij Slapšak na letališču Háneda in ga povedem v jezuitsko rezidenco ob naši univerzi v Tokiu, kjer bo ostal gost za sedem dni. Da me želi za to dobo za vodiča po Japonski. In da tokijski višji predstojnik upa, da sem pripravljen žrtvovati en teden tako važnega dela kot je učenje japonščine. Če se prav spominjam, sem hotel zaklicati v slušalko „Ne le en teden – dva, tri!“, a zaradi visoke cene telefoniranja v dve uri oddaljeno šolo je moj tokijski kli-cavec takoj pretrgal zvezo.

Takrat so nejaponska letala pristajala na letališču Háneda (dandanes jih čakajo razkošne piste na bolj oddaljenem Náríta), kaki dve in pol uri od naše v jesensko meglo zavite šole za japonščino. Ker nisem bil na poti ne k zdravniku – razen tiste omotice v zvezi z učenjem japonščine sem se čutil zdravega kot riba v tisti umazani vodi pred našo šolo – in tudi ne k predstojniku – ki zmeraj več ve o mojih pomankljivostih kot jaz sam –, bi se bil moral čutiti veselo razpoložene-ga, posebno ker so me med dolgo vožnjo z železnico pozdravljale luči, kadarkoli smo se ustavili. Toda mene je skrbelo. Kako bom prepoznal prečastitega gospoda? Le po treh pismih sva se poznala; v zadnjem mi je bil sicer zagotavljal, da me dobro pozna po nekaj mojih pesmicah... tiste o drvečem avtu (rekel bi: netehnične pesmi) in bližajočem se brzcu (s staro brzino 120 km na uro) se je bil naučil na pamet... Skrbelo me je. Na dveh naslednjih postajah sem se za hip zazrl v postajno ogledalo, ki je po japonski uslužnosti in praktičnosti tako postavljeno, da potnikom ni treba iz vlaka, dovolj je, da se nalahno, takorekoč brezbrizno nagnejo ob določenem trenutku

Pogled s ptičje perspektive na jezuitsko univerzo v Tokiju, kjer predava p. Vladimir Kos S. J., ki je pokojnega duhovnika Julija Šlapšaka gotovo peljal pogledat tudi to žarišče katoliške kulture na Japonskem.

v določeno smer. V ogledalu sem se srečal z navadnim, malce bledim obrazom, brez sledu kakšne pesmi, tudi tiste o drvečem avtu ne, čeprav trešči v brzec. V tej dobi pred Drugim vatikanskem zborom smo često nastopali z duhovniškimi kolarjem ameriške vrste, kjer črni del ovratnika skoraj popolnoma zakrije beli del, ker bi ga sicer bilo treba prati vsak dan; potipal sem ga kot rešilni spoznavni znak.

Na letališču, razsvetljenem v gosti jesenski megli, nas je bilo devetnajst moških z duhovniškimi kolarjem. Ker je letališčni ekran napovedal petnajstminutno zamudo letala s prečastitim gospodom, sem lahko trikrat preštel ljudi s kolarjem. Devetnajst, včevši mene. Nobeden izmed nas se ni zdel star in črno prirojena obleka nas je delala nekoliko slovesne, menda v skladu s takratnim duhom, ki je preveval vesoljno Cerkev v njenem človeškem elementu. V naših obrazih pa ni bilo ne težke ne čemerne slovesnosti; še zdaj menim, da nas je bilo vseh devetnajst misijonsko angažiranih, ker med nami takrat še ni bilo japonskega duhovnika (dandanes ga je že mogoče odkriti na kakšnem svetovnem letališču) – morda smo se vsi zato zdeli približno enake mladosti, ker pravo misijonsko delo nima časa za staranje. Tudi po napetosti pričakovanja smo si bili do obraza podobni,

dasi se med seboj nismo poznali. Potem je, kot napovedano, letalo prispelo in položilo potnike v roke carinarjem in kmalu so se pri izhodu na vrhu tekočih stopnic pojavili trije rdečelični duhovni gospodje s skoraj enakim širokim smehljajem za vsakogar izmed nas devetnajstih. Vrnil sem smehljaj na splošno vsem trem, vedoč le eno za gotovo: da preč. g. Julij ne more biti tri osebe. V naslednjem trenutku je vseh osemnajst na dnu stopnic zaploskalo dobrodošlico po stari japonski navadi in z angleško donečimi vzkliki zagrabilo za tistih šest rok, ki so se splele v gnečo. Po tekočih stopnicah so se potniki še zmeraj spuščali v dvorano, počasi, kot da se morajo znova navaditi na zemljo, in s pogledom navzdol in naokoli, kot da so tudi oni upali na dobrodošlico. Potem je bilo vedno manj potnikov in na koncu so prihajale le še stopnice. Pod transparentom Informacije so me potolažili, da bo naslednje letalo iz ZDA prispelo brez zamude čez poldrugo uro. V globokem naslonjaču v čakalnici sem malce zadremal, kar se me dotakne letališni policist: „Ali ste...?“ Za policistom je stala ogromna črna postava, blizu vrha hipotenuze moderno prizrane piramide se je svetil kolar, z vrha pa me je prijazno motril pametni in dobrodušni obraz človeka, ki sem ga, kot se je v hipu izkazalo, pravilno uganil, da je sam prečastiti g. Julij. Iz črne piramide se je ogromna roka oklenila moje; druga je počivala na enako črnem in ogromnem kovčku ob strani. Policist se je strumno poslovil s smehljajem, ki je tokrat izviral ne toliko iz policijskega pravilnika kot iz primerjave med skoraj dva metra visokim g. Julijem, katerega razsežnosti so se večale s sorazmerno oddaljenostjo od glave, in menoj, ki sem se zaradi pravkar opisanih razsežnosti zdel skoraj za polovico manjši in v vsakem primeru asketično suh. G. Julij je bil zadnji potnik. V carinski preglednici mu niso mogli odpreti kovčka na navaden način, ker je bil g. Julij pred odhodom vtaknil v denarnico najbolj varovani del prtljage, ključ – pisalnega stroja. Najbrž si dandanes takšni ključi niso več tako usodno podobni, kdo ve? Včasih tehniiki zaradi naglice napredka kar pozabijo potrebe vsakdanjega življenja.

V naslednjih dneh sva se srečala z mnogimi smehljajočimi obrazi; ob vsaki priliki se mi je zdelo, da je bil smehljaj za nekaj milimetrskih odtenkov širši, globlji in bolj pristrčen, kot pa tisti, ki ga sama božja narava pomaga Japoncu ustvarjati za vsakdanje občevanje, ki bi brez tega bilo, recimo, bolj razumsko-sebično (isto bi lahko izrazili z besedama „kultivirano-pogansko“). Čutil sem, da je bilo treba pripisati in prišteti izboljššan smehljaj na račun kontrasta med piramidalno veličino g. Julija in suho drobnoživko moje osebnosti. Ponavljam: najin kontrast je bil bolj posledica perspektivne narave človeških oči kot pa dejansko polaganja metra ob meter in centimetra ob centimeter, da ne omenim višjih in nižjih mer. Dejansko g. Julij ni bil tako velik in jaz ne tako majhen, ne tako suh. Menim, da g. Julij sploh ni opazil kontrasta; vsak smehljaj, ki ga je srečal, se mu je zdel nekaj, kar je bilo do neke mere pričakovati v svetu, ki ga celo opera opeva kot Deželo smehljaja. Še nekaj se mi je vtisnilo v spomin, kar mi je še danes v zadregu. V skladu s človeško perspektivo, ki se ji manjša

razsežnost mora odražati v premi črti z večjo v ozadju, sem po navadi stopal pred g. Julijem; to je bilo v skladu tudi z občutkom spoštljivosti do g. Julija kot starejšega od mene in gosta teh otokov; bilo je v skladu tudi z japonsko navado, po kateri strežniki in manj važni ljudje stopajo, tečejo, se vozijo in včasih tudi letijo pred osebo, ki ji gre v določenem primeru resnična prednost. Toda takšna je nelogika človeške logike – odnosno: logika človeške nelogike –, da so ljudje povsod mene imeli za imenitnega, g. Julija pa za neke vrste osebno stražo; in to tem bolj, čim bolj se je g. Julij nekako sklanjal nad mano od zadaj, da ujame vsaj nekaj človeško razumljivega v babilonski zmešnjavi japonskih in angleških glasov. Razen tega je g. Julij s svojo strumno držo neprestano spominjal na japonske rokoborce, imenovane súmosan („sumó“ je rokoborba na starodaven japonski način, in „san“ je vljuden vzdevek za vsako človeško bitje, spremljen v „čan“ zaradi mladoletnosti odnosno intimne prisrčnosti); ljudje so skoraj spoštljivo zrli v Julijeve krepke roke, v neposredni zvezi s še bolj krepkimi in širokimi plečami; Julij je nanje napravil – kot še danes pravimo – globok vtis. V tej zvezi je – čisto napačno – rasla moja važnost v njihovih izkušenih očeh: le važna osebnost si lahko privošči tako močno, po vsem videzu poklicno rokoborsko osebno stražo! Tako so se klanjali meni namesto g. Juliju, ki je namesto mene prejel le navadne izraze japonske vljudnosti, pomešane s stranskimi pogledi občudovanja in ocenjevanja moči.

(Sledi.)

SE SPOMNIŠ, KAKO SVA ŠLA?

Mejo šla sva iskat,
dojeto med včeraj in danes.
Noč jo mora poznati, sem del;
zvezde trosi na dlan v spoznanje.
Z vetrom šla sva iskat,
ker veter pozna labirinte.
Šla sva k Noči,
vsej zlati v kimónu iz morskih gladin, za sanje.
Nisva šla več naprej.
Strmela v poti sva ozvezdij,
tlakovane mehkeje kot sneg s srebrninami zvezd
vsakdanje.
Ti pa brisal z rokó v zadregi si
zadnji prah z rame,
ko sem sklonil glavó in Bogú rekel Hvala!
za zvezdat kamen.

V ozadju te pesmi se dviga tisoč metrov visoka jugozahodna japonska planota Ébino, odkoder se zvezde svetijo žudovito blizu, ko noč zagrinja ne le oči, ampak tudi toliko japonskih src.

Vladimir Kos

IZ SONČNE ZAMBIJE

Klicala sta me „Mama“.

Letos avgusta so Barico Rous obiskali štirje zambijski misijonarji: Jože Rovtar, Jože Grošelj, Janez Mujdrica in Lojze Podgrajšek. Takrat je obljubila in kar kmalu tudi poslala sestavek za „Sončno Zambijo“. Opisuje usodo dveh sirot:

„Gre za dvojčka Gregorja in Saro. V našo bolnico v Chilongo so ju prinesli iz oddaljene posvetovalnice za matere in otroke. Naša zdravniška skupina ta kraj obiskuje enkrat mesečno. Dvojčka sta ostala siroti, ker je njuna mati po porodu umrla. Ker pa po bema običaju otroci pripadajo materi in njenim sorodnikom, se oče seveda ni zanimal zanj. Ko so ju prinesli v bolnico, se je zdelo, da ju nihče ne bo vzel v oskrbo. Bila sta namreč tako majhna, da so mnogi menili, da ne bosta preživela. Saj nobeden ni tehtal 2,5 kg. Sestra oddelka je zaprosila mene, da bi ju vzela v oskrbo, in jaz sem na to pristala.

V začetku so bile težave. Dojenčka nista prenesla vsake vrste mleka, tu pa seveda nimamo veliko izbire. Čez mesec dni sta pa le začela kazati znamenja rasti in napredovanja. Domači uslužbenci v bolnici so se ju dolgo izogibali. Po njihovem mnenju otrok, ki se ne bori za življenje in potem umre, ne prizadene trajnejšega žalovanja. Ne vem s kakšno čarovnijo je to povezano?! Ko pa je kazalo, da bosta otroka le ostala pri življenju, so se naenkrat mnogi zanimali zanju. Tako sta rastle in napredovala v veselje cele bolnice, najbolj sta pa seveda osrečevala mene.

Sorodniki dvojčkov se dolgo niso menili zanju. Le enkrat, ko sta bila stara štiri mesece, je prišla njuna teta na obisk in se je kar kmalu vrnila nazaj domov. Tako sta mala Sara in Gregor pri nas začela hoditi in govoriti. Ker so njuni sorodniki katoličani, sem ju jaz dala krstiti. Za botra sem naprosila dva domačina, ki delata v bolnici. Upala sem, da bosta v prihodnje prevzela njuno oskrbo, če bi bilo potrebno.

Večkrat, ko sem bila prosta in sem imela dovolj časa, sem fantka in punčko vzela s seboj v svoje stanovanje. V bolnici sta pa tudi že tekala za mano in me klicala „mama“.

Pred dvema mesecema, skoraj po enem letu, je pa tista teta spet prišla na obisk. Prinesla je pismo iz občine in na podlagi tega pisma smo ji morali dvojčka izročiti. Po tukajšnjih običajih imajo sorodniki vedno pravico do otroka, pa če so skrbeli zanj ali ne. Takrat sta dvojčka bila stara že eno leto in pol in veliko ljudi ju je želelo posvojiti, toda sorodniki niso privolili.

Tako sta Gregor in Sara odšla v 150 km oddaljeni kraj, v bližini tiste zdravniške posvetovalnice. Ko je naša skupina iz bolnice spet obiskala ta kraj, smo zvedeli, da je punčka že umrla. Menda je sama spala v majhni slamnati hišici, ki se je pa brez znanega vzroka vžgala in Sara je umrla od opeklin. Fantek pa je bil ves shujšan in umazan in ni hotel nič govoriti. Čez mesec dni – to je bilo letos avgusta – smo

pa zvedeli, da tudi fantka ni več. Nihče ni hotel povedati, kaj se je z njim zgodilo, ker se vsi bojijo maščevanja. V tistem kraju še vse urejuje in vodi čarovnik!"

Glas iz Mpime

Iz bogoslovnega semenišča v Mpimi, kjer že dvanajst let od blizu spremlja razvoj poklicev v Zambiji, piše brat Jože:

„Čeprav imam bolj malo neposrednega stika z bogoslovci, vendar poznam vse, ki gredo skozi tri leta filozofije pri nas. Zaradi velikega osipa bi lahko bili razočarani, pa vendar, ko vidimo, da imamo iz leta v leto več novomašnikov, nam to daje poguma za nadaljnje delo. Tudi če bi imeli le enega novomašnika letno, bi se naperi, ki jih vlagamo v semenišče, še vedno izplačali. Lani in letos smo pa imeli kar po štirinajst novomašnikov.

Sredi septembra pridejo novi bogoslovci. Sprejetih je bilo enaintrideset. Najprej imajo „orientacijski tečaj“, potem pa – še preden se vrnejo za drugi in tretji letnik – prejmejo talarje. Računamo, da bo v prihodnjem šolskem letu, ki ga začnemo 27. septembra, kar 70 bogoslovcev.

Moje delo je sicer med računi, ključi in popravili; med delavci, ki skrbijo za kuhinjo, krave, prašiče, kokoši, čebulo in solato. Kljub temu me pa za zanima življenje fantov, ki bodo postali duhovniki.

Pred nekaj tedni sem se vrnil z dopusta pa se ob tej-le priložnosti zahvaljujem vsem, ki so me tako lepo sprejeli, kamorkoli sem prišel. Hvaležen sem pa tudi tistim prijateljem, s katerimi se morda nisem osebno srečal, pa vem, da se mene in vseh misijonarjev spominjajo v molitvah. Naj Gospod vsem bogato povrne!

Čim dalj časa sem v misijonih, bolj čutim pomoč molitve in potrebo po božji pomoči pri našem delu. „Če Gospod ne zida hiše, se zaman trudijo zidarji“. Naj Vas Bog blagoslavlja in Devica Marija!

Tretjič v Zambiji

Dvanajstega avgusta letos sem že tretjič v življenju pristal v Zambiji. Živo se spominjam svojega prihoda leta 1973. Bil sem poln radovednosti, Zambija pa je bila pod menoj zavita v temo noči in mojega neznanja. Ko sem leta 1979 prišel kot duhovnik, sem imel spet veliko vprašanj o sebi in o delu, ki me čaka. Toda vedel sem, kam prihajam. Ko pa sem se vračal letos, sem imel občutek, da prihajam domov.

A kaj, ko za lepo rožo tako rad tiči trn. Tudi za mojo vrnitvijo je bil – predstavitev. Štirinajst dni sem prebil v družbi starih znancev v Lusaki. Od ljudi pri Sv. Kizitu in Sv. Andreju sem se poslovil s po eno nedeljsko mašo, kupil še to in ono in bil sem pripravljen za novo delo.

Župnija Katondwe, kjer sem zdaj, je že znana misijonskim prijateljem. Radko Rudež je tod prebil kar 14 let, Lovro Tomažin 6, Janez Mujdrica 2, jaz sam pa tri mesece, ko sem se leta 1973 tukaj učil domačega jezika. Prvi jezuiti so pa prišli v te kraje že leta 1911, zato župnija velja za drugo najstarejšo v škofiji. Poleg misijonskega središča

okoli farne cerkve imamo še deset podružnic. Vse, razen ene, imajo primerne bogoslužne prostore.

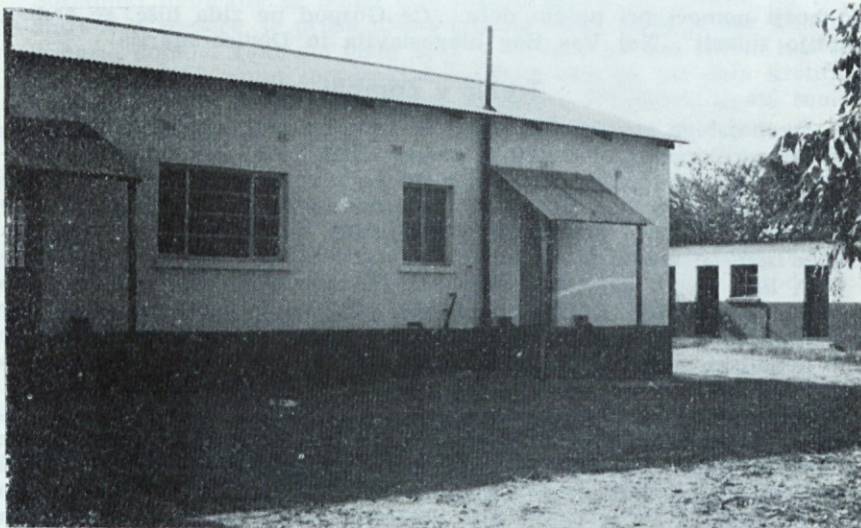
Misijonsko središče ali „misijon“ (to je ljudje, ki spadajo pod farni zvon), je seveda spet svet zase. Osnovna šola, dekliška gimnazija z internatom in bolnišnica dajejo delo določenemu številu ljudi, ki imajo svoje hiše v bližini delovnega mesta. Dodaj še deset sester in dva jezuita in srenja je imenovana.

Omenil sem, da sva tukaj dva jezuita. K sreči se kar dobro razumeva. Pred nama so bili vedno vsaj trije. In vsaj en brat. Zdaj pa je tudi brat odšel. Sobrat Jan, poljski jezuit, uči v nekaj kilometrov oddaljeni gimnaziji za fante. Dušnopastirsko delo deliva s p. Janom, sam pa moram skrbeti tudi za naš vrt in krave, ki jih imamo in s katerih prodajo pokrivam številne stroške. Tukaj je še daleč čas, ko bodo duhovnika vzdrževali ljudje sami. Druga težava je pa, da so trgovine tako daleč. Skoraj vse, kar potrebujemo, moramo kupiti v 270 km oddaljeni Lusaki.

Pa še nekaj veselega: lepo je, da imamo bolnišnico tako blizu. V njej pa nadvse prijazne sestre. Njih prijaznost sem že izkusil: konec septembra me je „pobočila“ malarija. Potem pa lepota narave, drevesa in v njih ptičje petje, ki me prebudi vsako jutro. Tudi „prava Afrika“ ni daleč: slišali smo rjoveti leva, ob reki lahko vsak čas vidiš krokodile in povodne konje, da o opicah sploh ne govorimo. Te nam krađejo sadje pri belem dnevu in tik ob hiši. Se ne zavedajo, da je „puškica že nabasana“, posebej za te nesramne tatice...

Jože Grošelj, Katondwe Mission, P. O. Box 34546, Lusaka, Zambia.

Podolgovata stavba na Rozmanovem misijonu, v katere skrajnem koncu je imel naš urednik prenočišče za tista dva dni, ko je bil v Mumbwi pred leti.

O azijskih uršulinkah

S. FRANČIŠKA NOVAK OSU, Bangkok

Ob 450-letnici ustanovitve „DRUŽBE SV. URŠULE“ po sv. Angeli v Brescii 25. novembra 1535.

Generalna prednica uršulink Rimske unije, mati Bernadette Josèphe Berquer, je prišla na tretje zborovanje zastopnic azijskih uršulink iz Indonezije, Taiwana, Japonske, Indije in Tajske v Bangkoku oktobra 1. 1984. Njen sklepni nagovor, ki mi je prišel v roke te dni, je še vedno zelo aktualen in pomemben za naše misijonsko vzgojno delo. Na kratkem obisku pri nas ob priliki njenega povratka iz Indonezije letos v začetku oktobra, sem jo prosila, da prevedem njen nagovor v slovensščino. Z veseljem mi je dovolila; naj bo to za vse slovenske misijonske prijateljce.

„Srečna sem, da sem danes z vami, da se bolje seznanim z nekaterimi lastnostmi azijske kulture.

V vaši kulturi imate posebne vrednote, ki so dragocene za redovno življenje. Moja želja je, da ohranite te vrednote. Iz vaših poročil iz Taiwana, Indonezije, Indije, Japonske in Tajske smo spoznale prvine, ki so bistvene za pristno azijsko kulturo. Te so:

ČUT ZA RELIGIJO, NENAVEZANOST, PROSTOST SRCA, MOLK., PREPROSTOST V ŽIVLJENJU in UNIVERZALNO BRATSTVO.

Da bi mogle živeti te vrednote v našem uršulinskem življenju!

Gotovo je, da morejo azijske uršulinke marsikaj doprinesti v prid uršulinskemu redu in Cerkvi.

Obiskale smo budistične menihe in občudovale njih strogost, ascetiko, ubožstvo, gostoljubnost. V resnici je bil to za nas dober zgled, da živimo te vrednote v našem redovnem življenju, v duhu karizme sv. Angele in naših pravil.

Močno želim, da azijske uršulinke na globoko zažive kontemplativno duhovno življenje v njihovem apostolskem življenju. Poklicane smo, da živimo v osebni tesnem sožitju z Jezusom Kristusom, 'ki je naš edini ZAKLAD'. Boga najdemo v molitvi, ki je 'koncentracija srca v Bogu'.

Samozataja je potrebna, da moremo hoditi za Kristusom vse naše življenje. Nujno je, da živimo v ubožstvu v duhu in v resnici, da ljubimo kot ljubi Kristus, da živimo polno, plodno življenje skupnosti in apostolata. Upam, da azijske uršulinke znajo vplesti v svoje življenje 'radostno, dobro uravnovešeno strogost'. Vemo, da v kolikor nam vsakdanje življenje povzroča težave in trpljenje, nam to postane 'naša najbolj učinkovita pokora'.

Po želji sv. Angele 'živimo v skladnosti, združene kot eno srce in ena volja'. Ta skladnost je že prisotnost Jezusova v azijskih vrednotah!

V sredini generalna prednica uršulink Rimske unije v družbi z vsemi štirimi uršulinkami njihovega zavoda v župniji Kalvarije v Bangkoku. Desno slovenska misijonarka s. Frančiška Novak OSU; ostale tri so vse siamske domačinke.

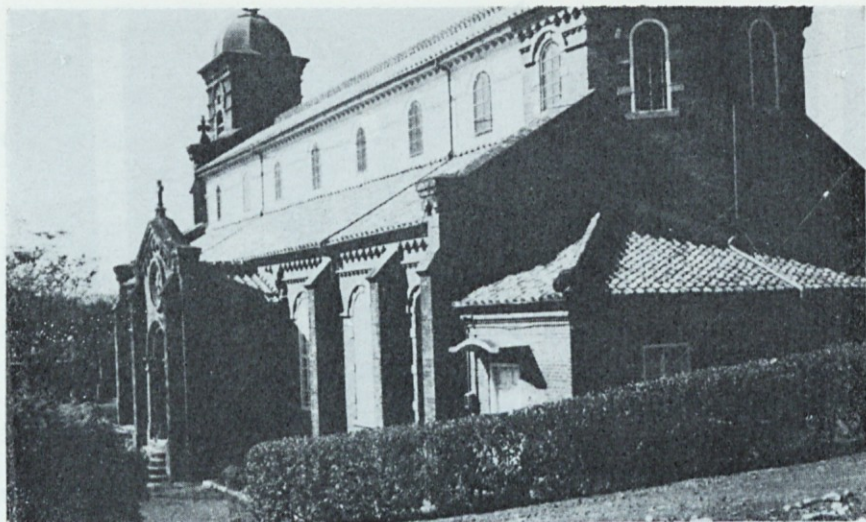
Kar se tiče *'inkulturacije'*, se mi zdi, da je potreben resničen, ljubezni poln, jasen razgled in perspektiva. Kot sveta Angela, 'ljubimo Cerkev in hočemo ostati zveste in poslušne njenemu glasu'.

Azijske uršulinke naj iščejo inkulturacijo, a hkrati naj bodo pripravljene in odprte, da dele svoje bogastvo z drugimi kulturami v vesoljni Cerkvi.

Hotela bi vam nakazati *simbol*. Vidim šopek cvetja. To je velika družina svete Angele. (Nad 20.000 članic različnih vej, med njimi Rimska unija uršulink šteje manj kot 5.000 članic.)

Azijske uršulinke (ki pripadajo trem unijam: oni v Tikonku v Belgiji, ki ima misijon v Indiji, drugi veliki kanadski uniji s središčem v Québec-u, ki ima misijon na Japonskem, in naši RIMSKI UNIJI v Indoneziji, Taiwanu in na Tajskem), te azijske uršulinke so čudoviti cvetovi. V tem šopku ima vsak cvet svojo vrednost in pomen. Vsaka barva, vsak parfum je potreben za lepoto šopka!

In tako imajo AZIJSKE URŠULINKE svojo posebno barvo, svoj poseben parfum, svoj poseben pomen v lepem šopku DRUŽBE SVETE ANGELE."

Cerkev v Hirado, na otoku Japonske, kjer je bil misijonaril sam sv. Frančišek Ksaverij.

JANUAR, FEBRUAR, MAREC

Vsako leto je tiha, je skoraj sivih lic
japonska zêmlja.

Januar ji smehlja ne more čarati
s kraguljčki plesa.

Februar ji zaman zagotavlja beg duhov
čez led, ki stoka.

Marec trga narcise ji, kronasto zlató,
a zêmlja tožna

v vetra šum prisluškuje; morda v temí glasov
bo čula vzdíhe
mučenih, kako prosijo zanjo milosti,
ki greh odpíše.

Januar, februar, marec: poglejte svitanje
noči aprilske!

Čujte vétrove orgle! Gospod je vstal, spet gre
med njive zimske.

(V čast japonskim mučencem, posebno onim v Nagasaki-ju in na polotoku šimabára, ki so jim ti meseci oznanjali trpko trpljenje za Kristusa, mučeniško izničenje v očeh mogočnih tega sveta, in — slavo, prešinjeno z žarki Kristusovega vstajenja.)

Vladimir Kos

INDONEZIJA - V OČEH CERKVE

Različne veroizpovedi v Indoneziji, njih odnošaj do katoličanov in katoliške vere – problemi katoliške vere v Indoneziji.

S. DEODATA HOČEVAR O.S.U., Indonezija

Indonezija je v pretežni večini mohamedanska dežela. Po statistiki je:

1. 85 % mohamedancev
2. 5% protestantov
3. 3 do 4 % katoličanov
4. Nekaj budistov
5. Nekaj hinduistov, zlasti na otoku Bali
6. Precej animistov, zlasti v notranjščini otoka Kalimantan
Animizem: vera, da se v ljudeh, živalih, rastlinah nahaja duh.
7. Nekaj dinamistov v notranjščini otokov Kalimantan in Sulawesi. Dinamizem: vera, da je v človeku, živalih, rastlinah, v vseh stvareh čudežna moč.

O prvih časih Indonezije ni veliko znanega. V pogledu vere so bili najbrže animisti, ker je še sedaj veliko animistov in se vpliv animizma čuti v vseh drugih izpovedih.

V 13. stoletju je bilo ustanovljeno javansko-hindu kraljestvo. Hinduizem in budizem so prinesli trgovci iz Indije.

Vpliv budizma se zrcali v mogočnem templju Borobudur, ki je bil sezidan v 8. stoletju. Od vznožja do vrha izraža delo stopnje popolnosti, ki pelje k nirvani – do vrha v obliki zvonca, ki je brez okraskov. Prvotno je bilo v okolici mnogo budističnih samostanov. Ker so bili narejeni iz lesa, so tekom časa izginili brez sledu.

Vpliv hinduizma se zrcali v zelo lepem templju Prambanan, ki ga imenujejo Tjandi Prambanan, nekaj posmrtni spomenik kralju. Izrazi hinduizma: Višnu, Šiva, Brahma in animistični spomin pradedov. Na velikanski terasi je 8 Tjandi, največja 40 m visoka, ki je posvečena bogu šiva, druge Brahmu in Višnu.

Pod pritiskom mohamedancev v 15. stoletju so hindu-javanci bežali na otok Bali, kjer so ohranili hindu templje in hindu kulturo. Otok Bali imenujejo otok bogov z neštevilnimi templji, bogato izklesanimi. V templjih ni kipov bogov, le nekaj kamnit prestol, bogato okrašen. Harmonija socialne, religiozne in kulturne gradnje se vidi v templju mesta, družinskega templja, v neštetih malih templjih, kjer darujejo bogovom. Vsakdanje življenje je bogato na praznikih in ritualnih daritvah. Vpliv animizma in češčenja pradedov se izraža s čudovito veličino zlasti v templju Prambanan.

Vzhodna mistika je močno vplivala na islam v Indoneziji in tako je islam izgubil mnogo od svoje ortodoksije. Indonezija je vnesla v islam svoje lastne religiozne elemente. Izgubila je politeizem, oboževanje kraljev, toda je združila z novo vero češčenje pradedov. Po-

speševalci nove vere so nadomestili bramanske duhovnike in posvetili kralje z imenom Sultan-Walis. Te Walis častijo Javanci kot svetnike in njihovi grobovi so postali svetišča.

Javanci sicer verujejo v Alaha. Alah je ustvaril zemljo, toda vodstvo te zemlje je prepustil nižjim bogovom. Življenje Javancev je v rokah bogov budizma, animizma in spiritizma.

Iz minareta kličejo petkrat na dan k molitvi: Bog je mogočen, ni drugega Boga kot Alah.

V stiku z islamom je Indonezija pridobila duha molitve in stika z Bogom, Da, Bog je mogočen in ni drugega Boga kot Alah. Pridite, molimo Gospoda! Mi moremo z njimi do tukaj, do srečanja z božjim Sinom.

Budisti so pa po večinoma oni Indonezijci, ki so kitajskega izvora. Predniki so prišli iz Kitajske in se naselili v Indoneziji. Ohranili so vse do danes svojo vero. Pri pogrebih se drže svojih predpisov in običajev, toda v navadnem življenju se ne drže budizma kdo ve kaj, razen starejših.

Animizem je zelo razširjen zlasti na malih otokih. Animisti živijo sami zase in se preživljajo z rižem. Darujejo bogovom, da bi si pridobili čudežno moč – mano –, in da bi jih duhovi obvarovali pred nesrečo.

ODNOS DO KRŠČANSTVA

V 16. stoletju so prišli prvi misijonarji-Portugalci. Ko je sv. Frančišek Ksaverij prišel v Indijo, je tudi obiskal nekatere otoke v Indoneziji. Vrgel je seme božje besede, ki pa je moralo čakati do 19. stoletja, da je moglo vzkliti in polagoma obroditi. Indonezijo je imenoval Otok upanja. V 16. stoletju so portugalski misijonarji pridobili okrog 40.000 katoličanov.

1602 so indonezijske otoke zavzeli Nizozemci. Za katoličane se je vse spremenilo. Kot na Nizozemskem je bila tudi v njihovih kolonijah katoliška vera prepovedana. To je trajalo 200 let. Misijoni na otokih Flores in Timor so ostali nedotaknjeni, ker se nizozemski trgovci niso zanimali za tiste otoke in so jih pustili Portugalcem. Katoliška vera se je prosto razvijala na teh dveh otokih, ki sta danes popolnoma katoliška.

Ko je leta 1800 Napoleon zagospodaril v Evropi, je protestantska cerkev na Nizozemski izgubila prvenstvo. 1807 so katoličani v Indoneziji dobili prostost in še isto leto sta prišla dva katoliška misijonarja. Polagoma so prihajali novi misijonarji, toda dovolili so jim delati le med evropskimi katoličani. Prišlo je do konfliktov z vlado. Končno so 1850 ustanovili prvi misijon za domačine na otoku Bangka in 1854 katoliški misijon na Sumatri za pleme Batak.

Prvi misijonarji so bili svetni duhovniki. Polagoma so začeli prihajati redovniki: Jezuitje, frančiškani, redemptoristi in mnogi drugi. Misijonsko delo se je začelo prosto razvijati.

1856 so prišle uršulinke – prve misijonarke na Javi.

Od 1942-1945 je katoliška Cerkev v Indoneziji mnogo trpela.

1945 proglasi Sukarno-Hatta neodvisnost in po 1945 se začne novo

življenje za katoliško Cerkev: število katoličanov venomer raste. Tudi v Zahodni Gvineji, kjer še ni nikake civilizacije, katoliška vera hitreje prodira.

PROBLEMI KATOLIŠKE VERE V INDONEZIJI

1. *Pastoralno delo.*

Indonezija obstoji iz 13.677 otokov; 6.044 jih je obljudenih. Štirje otoki so med največjimi svetovnimi otoki in otok Java je najbolj obljudena dežela na svetu: 470 ljudi na 1 kvadratni kilometer.

Trenutno je 4.500.000 katoličanov in nad 200.000 katehumenov. Sedaj je v Indoneziji 33 škofij in med temi 7 nadškofij. Največja škofija je škofija Samarinda na otoku Kalimantan. Njena površina je 204.440 kvadratnih kilometrov in šteje 42.122 katoličanov in nad 6.000 katehumenov. 24 duhovnikov, 4 bratje in 24 sester jo oskrbujejo.

Razen otoka Jave so vsi drugi otoki zelo redko naseljeni in vasi, ki štejejo samo 100 prebivalcev ali še manj, so zelo oddaljene druga od druge. Cest ni in misijonarji so primorani s težavo prodirati v gozdove in pragozdove na svojih pastoralnih obiskih. Seveda to zelo ovira pastoralno delo. Nekako 60 % nedeljskih služb je brez duhovnikov. V razne oddaljene kraje more priti duhovnik le dvakrat ali trikrat na leto.

2. *Število duhovnikov, bratov in sester je veliko premajhno.*

Trenutno je okrog 714 indonezijskih duhovnikov in 926 tujih, v celoti 1640. 715 bratov, 413 indonezijskih in 248 tujih. 4015 sester, 3.124 indonezijskih in 891 tujih. Samo 62 % duhovnikov je v direktnem pastoralnem delu.

Vsako leto je posvečenih okrog 55 novih duhovnikov. Ker nekaj duhovnikov vsako leto umrje in nekateri zapuste duhovniški stan, nekateri misijonarji pa se vrnejo v svoje dežele, dobi Indonezija vsako leto približno 17 novih duhovnikov.

3. *Liturgija in lokalna kultura.*

V Indoneziji je 200 do 300 različnih narodnih skupnosti in vsaka ima svojo kulturo: od najvišje kulture do nomadskega načina življenja. Tudi islam, hinduizem in budizem imajo svoje verske običaje. Vsem tem običajem in kulturam se skuša Cerkev prilagoditi.

4. *Katoliška Cerkev je manjšina v islamskem svetu.*

Indonezija šteje skoro 150.000.000 prebivalcev in med temi je le 4.500.000 katoličanov. Minister za verske zadeve je vedno mohamedanec. Naravno je, da se čuti pritisk večine. Mohamedanci poskušajo, da bi Indonezija postala mohamedanska dežela, to se pravi, da bi mohamedanska vera postala državna vera. Ker vlada po zakonu verska svoboda, seveda tega še niso mogli doseči. Temelj narodne filozofije je „Panca Sila“ ali pet filozofskih principov in prvi od teh principov je „Vera v Boga“.

RAZMERJE MED KATOLIČANI IN DRUGIMI VERSKIMI SKUPINAMI

1. Razmerje med katoličani in mohamedanci je vsaj navidezno

še kar dobro. V nekaterih krajih so pa mohamedanci zelo fanatični in nasprotujejo katoličanom. V teku nekaj let so zažgali že tri katoliške cerkve in eno protestantsko. V takih krajih je skoro nemogoče spreobrniti mohamedance. Tudi če se kdo odzove Gospodovemu klicu, je izobčen iz družine. Zlasti ne morejo sprejeti, da je Jezus Sin božji. Sicer ga imajo za preroka in ga cenijo, toda njegovega božanstva ne morejo sprejeti. Vendar pa Kristus s svojo milostjo kliče tudi izmed njih duše, katere prerodi s svojo milostjo in jim da moč, da vse žrtvujejo za Kristusa. Ena takih velikih duš je pater Makmun, frančiškan. Njegov oče je bil hadji in je imel svojo lastno mošejo. Zlasti eden izmed njegovih sinov je bil zelo veren in oče ga je poučeval z upanjem, da bo postal mohamedanski duhovnik. Svojega sina je poslal v katoliške šole, ker so bile boljše od državnih. Sin je prišel z namenom izpreobrniti vse patre k mohamedanizmu. Ko je некоč skušal prepričati misijonarja o lepoti mohamedanizma, ni mogel razumeti, kako je to mogoče, da se pater strinja z njim in vendar noče pristopiti k mohamedanizmu. Njegov oče mu je večkrat zatrjeval, da kdor pravi, da je Jezus Sin božji, bo strašno mučen v pekl. Mesece in mesece se je boril z mislijo: kako je sploh mogoče, da je Jezus sin božji, kako more Bog imeti sina. Neki dan je bil v kopalnici – in sam tako pripoveduje – razmišljujoč o tem perečem vprašanju. Nenadoma je nekdo močno potrkal na vrata in zaslišal je glas: „Da, Jezus je pravi Sin božji“. V tistem trenutku so vsi dvomi padli in Kristus ga je napolnil s svojo milostjo in močjo. Hitel je iz kopalnice k patru in zaprosil:

„Želim postati duhovnik, da bi mogel tudi mojemu ljudstvu pomagati priti do Kristusa.“ Da bi domači ničesar ne slutili, je hodil ponoči k duhovniku, da ga pouči. Sprejel je Kristusa kot božjega Sina in je po Njem in v Njem postal v sv. krstu otrok božji. Ko je pa oče izvedel, da je sin postal katoličan, ga je izgnal iz hiše. Sam pripoveduje, kako je trpel, toda Kristus mu je dal moč, da Mu je sledil za vsako ceno. Stopil je v novicijat, in ko so mohamedanci izvedeli, da hoče postati duhovnik, so ga skušali umoriti. Za mohamedanski praznik „Lebaran“ je prišel domov z upanjem, da bi se spravil z očetom, ker na ta dan mora vsak mohamedanec vsakemu vse odpustiti. Res je bil oče ta dan navidezno dober do njega, toda naslednji dan ga je zopet zapodil. Vkljub temu je vztrajal in ostal zvest Kristusu in je čez nekaj let postal duhovnik, da je mogel pri svoji prvi sveti maši skupno s Kristusom sebe popolnoma darovati.

Javanci so po mišljenju bolj animisti kot mohamedanci. Nihovo mišljenje je osredotočeno pri duhovih in ni jim težko spoznati pravega Boga. Zato jih je takorekoč lahko spreobrniti in število Javancev-katoličanov vedno raste. Srednja Java je že pretežno katoliška.

2. V notranjosti otoka Kalimantan in po manjših otokih so pa prebivalci animisti. Vsi žele postati katoličani, čakajo le na misijonarje, da bi jim odkrili neizmerno ljubezen božjo in jih privedli h Kristusu. Polja so zrela za žetev, toda ni dovolj delavcev. V zadnjih letih je pretila nevarnost, da bi tuji misijonarji morali oditi. Če bi res prišlo do tega, bi bilo vse uničeno, kar so dosegli misijonarji.

3. Na otoku Bali pa vsaka družina ali dve ali tri družine skupaj tvorijo enoto z malimi templji, kjer vsak dan darujejo svojim bogovom. Zato je bilo skoro nemogoče postati kristjan, če je kdo ostal v družini. Zato so misijonarji v začetku ustanovili malo postojanko, kjer so se naselili novi katoličani. Tam je postala cvetoča katoliška skupina. Sedaj je pa že vsepovsod precej katoličanov. Hinduisti in katoličani se med seboj spoštujejo. Vprašanje kast je pa v praktičnem življenju še precej pereče.

4. Indonezijci, ki so po izvoru Kitajci, so pa budisti. Zlasti starejši se drže predpisov, mlajši so pa bolj ali manj budisti po imenu in žele postati katoličani. Navadno postane katoličan eden iz družine – večkrat učenci in študenti katoliških šol – in polagoma sledijo drugi člani družine, starši navadno nazadnje. V vsaki fari je lepo število katehumenov in vsako leto število katehumenov naraste.

V primeri s številom prebivalcev je število katoličanov neznatno, toda katoličani so vplivni in vlada večkrat prosi njihovo sodelovanje. To pa seveda grize fanatične mohamedance.

Toda katoliška Cerkev skuša zlasti s šolami razširiti katoliško vero. Cerkev sedaj vodi 31 vseučilišč in gimnazij, 2854 osnovnih šol in 1060 srednjih šol.

V naših šolah so učenci različnih veroizpovedi, katoličanov je okrog 40 %. Poučevanje verouka je obvezen predmet in v katoliških šolah vsi učenci slede katoliškemu pouku. Starši to vedo in soglašajo. Seveda ni nikakega pritiska; skušamo jim le razodeti neskončno ljubezen, božjo z upanjem, da bi se jim Kristus razodel in jim dal milost in moč slediti Njegovemu klicu.

Za najvišje razrede imamo vsako leto tridnevne duhovne vaje, za druge vsaj en dan zbranosti. Navadno se teh duhovnih vaj udeležujejo le katoličani, ampak tudi mohamedanci, budisti, protestanti.

Tudi skupno sveto mašo, šolsko mašo, imamo vsaj enkrat na mesec. Vsi učenci radi prisostvujejo. Kristusova milost deluje v teh trenutkih v dušah in zaupno prosimo Gospoda, naj se On sam razodene tem dušam, ki mogoče, čeprav nezavestno, hrepene po Njem, ki edini more utešiti vse to neizmerno hrepenenje naših duš.

Tudi v šoli imamo lepo številko katehumenov. Te pripravljamo, da bodo polagoma razumeli, kaj Kristus zahteva od njih, in Ga z vso dušo sprejeli in mu ostali zvesti za vsako ceno. Zavedajoč se svoje nezmožnosti, Ga prosimo, naj On sam govori po nas, razsvetli te duše s svojo milostjo.

V delu pa nas krepča misel, da nas mnogi podpirajo z molitvami in žrtvami, ko kličejo blagoslov na setev.

Misel na žrtve in molitve tisočev nas tolaži in krepča, da vzkjub težkočam, vkljub razočaranju skušamo razširjati veselo vest o neizrekljivi ljubezni božji.

Ta članek je predavanje, ki ga je s. Deodata Hočevar OSU imela dne 9. oktobra na teološki fakulteti v Ljubljani.

JANKO SLABE POROČA Z MADAGASKARJA

JANKO SLABE, Matanga.

„Tanindrazana“ je malgaški izraz za domovino. Dobesedno pomeni zemljo prednikov, seveda v veliko globljem pomenu, ne samo latinskem. Že otrokovo posteljico takoj po rojstvu pokopljejo na vzhodni strani hiše (rod Rabakara) ali pa jo vržejo v jezero (rod Masianaka). Ko hoče kdo povdariti, kje je dom, pove, kje so pokopali njegovo popkovo.

Kolikor se čudno sliši, res pa je le, da je njihov življenjski cilj, biti pokopan v domači zemlji oziroma grobnici. Čemu vse se ne odpo-vedo, če je ovira, da ne bi bil pokopan doma.

V tem letnem času skoraj na vsakem avtu vidiš zabojček in ob njem malgaško zastavico v znak, da so v njem kosti pred leti umrlega človeka, ki jih sedaj peljejo domov. Predaleč je bil, ko je umrl, da bi prepeljali truplo. Prav danes sem tu v Matangy videl naenkrat rekordno število takih zabojčkov, saj jih je bilo kar 47. To pomeni blizu sto mrličev, ker so v enem samem zabojčku lahko kosti dveh ali treh mrličev, ki so med seboj ločene.

Še „sveže“ mrliče prepeljavajo v lesenih krstah, ki so običajno obite s pločevino. Ob pokopu vse to odvržejo v za to določeno grmovje, ki zaradi tega postane tabu. Mrliča samo povijejo v blago (lamba), kot bi ga dali spat. Pri tem se nehote spomniš na Lazarja ali pa Jezusa, pa še lažje si predstavljaš, kako je to zgledalo v njunem času. Včasih je take „lambe“ veliko, saj jo prinesejo tudi sorodniki in znanci kot v Evropi vence.

Za nedonošenčke in do enega ali dveh mesecev stare otroke imajo posebno pokopališče. Velika večina misijonov je zgrajenih na takih opuščenih zemljiščih, ker so tabu. Gobavce pokopljejo poleg grobnice, čez nekaj let pa kosti prenesejo vanjo.

Klemenu štolcarju so v Ranomeny kradli deske. Vedel je, kdo jih krade, ni pa imel dokazov. Nazadnje si je nekdo deske najprej sposodil, jih vrnil in potem ukradel. Klemena je to izzivanje vrglo iz tira: „Vsi ljudje vedo, kdo mi krade deske, saj pri tatovih naročajo postelje, pa še katoličani so med njimi. Če pa koga vprašaš, pa o tem nič ne ve. Takoj grem iz Ranomene, če vaška skupnost tega ne uredi!“ Tako je godrnjal pri sestrah. Ljudje so to zvedeli in tatove takoj našli. Kako jim je to uspelo?

Stena, kjer so bile deske, je bila že preperela. Klemen in Jože Letonja sta hotela deske zaščititi pred dežjem. Zato sta luknjo pokrila s pločevino, v kateri so pripeljali domov pokojnikovo truplo in jo po pogrebu odvrgli. Pokojnik je bil pošten človek, zato je njegov duh pomagal odkriti tatove.

Grobnica je bila včasih vrhovna sila, ki je v plemenu delala red. Kdor se ni pokoril kćupnosti, so ga izključili iz grobnice, kar pomeni, da ga po smrti nihče ne bo pokopal. Primeri dejanske izključitve so

Z malgaškega podeželja: Rado Sušnik bere iz knjige na sestanku katehumenov.
Spodaj: Domača sestra in misijonar pri mladinski skupini.

bili redki, saj je bil kaznovani pripravljen vse prodati, samo da je plačal zahtevano kazen. V Ranomeni nekoga en teden niso pokopali, ker sorodniki niso plačali njegove kazni.

Misijonarji smo ujeli zadnje ostanke takega reda. Vaški kralji izginjajo. Kralja starega kova moraš iskati z lučjo ob belem dnevu. Sam sem 77. leta doživel povišanje takega kralja, ki je bilo verjetno zadnje v tej vasi. Ostal je samo še kot simbol preteklosti, lahko bi mu rekel muzejski kralj. Vsa oblast je že v rokah krajevne skupnosti, to je države.

Ujel sem še vse vrste vaških „kabarijev“ (debate, sodbe, dogovori...). Obzir do človeka in pozornost, da se ne zameriš ali da te pozneje ne ujamejo v besedi, je skovala celo zakladnico pregovorov, ki so povedali po ovinkih tisto, česar nisi smel reči naravnost.

Danes je „kabarijev“ zmeraj manj. Pogosti so še dogovori v zvezi z delom, ki naj bi ga opravila vsa vas, in razsodbe krvnega sorodstva. Zato pregovori pri mladini že gredo v pozabo. Za šolsko mladino, ki kabarijem sploh več ne prisostvuje, so pregovori že samo zgodovina, saj jih ne slišijo več, pač pa le vidijo tu pa tam v kakšnem učbeniku. Koliko primerjav so včasih poiskali ali pa skovali mimogrede. Današnje so po svoji kvaliteti samo odmev starih.

Veliko pa je še šefov grobnice, ki čuvajo ključ od njenih vrat kot sveti Peter od nebeških. Toda „prestopniki“ si že gradijo svoje grobnice. To je kriza prehoda oblasti. Francoze so še ignorirali in za njihovim hrbtom živeli po svoje. Z napredkom in prihodom domače oblasti pa se je vse začelo spreminjati. Mnogi se pritožujejo, da nered vlada zato, ker ni več nobene moralne moči, ki bi vladala. In res so včasih rekli, da ne moreš v hišo, ker je zaklenjena. Dejansko bi vrata samo odrinil, pa si noter. Toda tu je bila morala tisti ključ, ki je vrata zaklepala.

— — —

In še nekaj v zvezi s smrtjo, kar sem doživel pred kratkim. Prišli so me klicat k mrliču. Predno smo stopili v hišo, me je mlajši sin vprašal: „Oče je na starost najprej živel pri mojem starejšem bratu. Ko sta se sprla, je oče prišel k meni, bratu pa prepovedal, da ne sme priti na pogreb. Ali ju smem spraviti prej, kot boš ti molil ob njem!“ „Seveda, lahko. Če tvoj brat mrtvemu očetu ne odpusti, tudi jaz ne bom molil ob mrliču!“ Šel je na vzhodno stran hiše in na ves glas rekel: „Oče, odpusti mojemu starejšemu bratu! Nič hudega mu ne stori, čeprav je prišel na pogreb!“ Potem pa smo opravili molitve po smrti.

— — —

Klemenovo misijonsko področje je veliko, s številnimi podružnicami. Niti sam ne ve, koliko jih ima. Pa ne zaradi svoje malomarnosti, saj je vesten mož. Pač pa so podružnice kot sonce ob spremenljivem vremenu. Sam ne veš, kdaj se bo pokazalo. Navadno je v kraju samem nekdo, ki ljudi vzpodbuja, da molijo ob nedeljah kar v vasi, ker je do župnijske cerkve predaleč. Čim se odseli ali umrje, vse skupaj pade v vodo. Kako pa ne bi, saj so katehisti tudi šele pripravniki za krst, ki še nimajo dovolj vere. Tako je skoraj povsod. Nikoli ne veš, če ob nedeljah še molijo, razen če pričakujejo od misijonarja mate-

Ob vrnitvi misijonarja Petra Opeka CM na župnijo Vangaindrano so se ob njem in Radotu Sušniku zbrali vsi člani župnijskega odbora.

rijalnih koristi, na primer da bo zgradil cesto, bolnico ali kaj podobnega. Janezu Puhanu so v Amparithy-Est to postavili kot pogoj, da ustanovi pri njih podružnico, zato je vse skupaj opustil. Na splošno gledano, je, hvala Bogu, le več takih podružnic, ki molijo zaradi dovolj utrjene vere.

Oktobra sva na sestanku katehistov opazila dva fanta, ki ju nihče ni poznal, ne midva s Klemenom, ne sestre. Povedala sta, da bi v njihovi vasi Ndefarady radi molili. „Oh, vesta kaj, kar k protestantom pojdite, saj imam brez vas dovolj dela!“, jima je svetoval Klemen.

Povedala sta, da so molili, ko je bil tu pred desetimi leti misijonar Silvo Česnik. Možakar, ki jih je razgibal, je umrl, katehist pa je šel s trebuhom za kruhom. Podružnica se je zabubila kot ličinka, ko ne opaziš, da je tam še kaj življenja, ali pa tleča korenina v zemlji (afotany), ki „nikoli“ ne ugasne. Sedaj pa so se mladi spet spomnili, da bi radi molili.

Pogovarjali smo se, kako je misijonar le orodje v božjih rokah. Eden od novih fantov je to takoj potrdil s primerom: „Še zdaleč nisem najbolj sposoben ali veren fant v vasi. Mnogo je boljših od mene, pa so me vseeno izbrali za katehista, ker me je Bog hotel v to službo.“

Rekel sem jim, naj na vprašanja ne odgovarjajo na pamet iz katekizma, ampak z razmišljanjem. Pa je spet tisti fant odgovoril: „Kako pa naj odgovarjam iz katekizma, ko se ga pa še nikoli učil nisem.“

„Upam, da ob taki iskrenosti delo ne bo zastoj in od tiste vasi lahko pričakujem vsaj malenkost misijonskega uspeha“, je svoje mnenje popravil Klemen.

STOLCERJEVO DUHOVITO PISMO

KLEMEN ŠTOLCER, Ranomena, Madagaskar

Res, veliko Save je že mimo steklo, odkar sem Vam zadnjič pisal. Sem tudi neolikan, ker ste mi v tem času preko Pariza poslali že večkrat denarno pomoč, in niti kratkega „Bog lonaj“ nisem dal od sebe. Oprostite!

Ali naj se začnem opravičevati, da na področju, kjer so bili prej štirje, trenutno samevam, da me je zapustil skoro pred letom dni zlati laik Janko Erjavec, da imam največje ozemeljsko področje v škofiji, da je treba na večino postojank peš, da... Raje rečem preprosto, da je lenoba vseh grdob grdoba, in pika.

Otroški vrtec, ki ga je zgradil Janko, že služi svojemu namenu. Res lepo dediščino je zapustil mladi argentinski Slovenec malgaškim otrokom. Sam ga seveda zelo pogrešam, ker je poleg gradnje bil na razpolago za vse mogoče storitve. Poleg tega je bival v Ranomeni in sem imel domačo družbo.

Hvala Bogu so se nedavno „vremena Kranjcem“ na Madagaskarju pričela „jasniti“. Najprej je priletel Jože Letonja, za njim Kerin in dve „deklici“, končno še Lojze Letonja. Jože je takoj zagrabil za delo in zaradi svojih mnogostranskih ali kar vsestranskih praktičnih veščin, ki jih obvlada, je postal bolj iskan kot škof. Kar pulimo se zanj in včasih zadiši ali bolje zasmrdi po rahli državljanski vojni, čigav bo, kdo ga bo speljal na svoj zelnik. Jože v svoji širokosrčnosti dela celo ob prostih sobotah in jih tako žrtvuje za „nerazvite“. Tako zaenkrat ostaja volk sit in koza cela. Bati se je, da mu „čivkne“ zdravje, ker je tipičen slovenski garač in ne pozna mere.

Kot vem, sta tudi Ančka in Doroteja pri s. Marjeti takoj naleteli na polni delovni čas. Sam Bog daj, da zdržita, ker plesati v ritmu s. Marjete na tropski vročini ni hec.

Tone Kerin je utegnil povohljati v naš južni misijonski lonec, Lojze Letonja je bil prepozen in ga je Pedro mimogrede odložil v Ambositri, da se spoprime z malgaščino.

Rokov odhod v Tananarive je za Vas stara novica, za nas pa še vedno bridka izguba še enega misijonarja.

Maja prihodnje leto je le upati, da vsaj Lojze Letonja zaviha rokave v našem koncu in pokaže, kaj se skriva pod njegovo brado. Tone Kerin bo moral s svojimi brki še leto dni osvajati Vincencija Pavelskega in obratno.

V Ranomeni so nas dolgo zabavali roparji. Obstreljene nedolžne domačine, ki so branili svojo živino, sem še sam moral kot pomožni rešilec prevažati v Vangaindrano. Naši vrli domačini so po nekaj mesecih le uspeli zaklati enega od poglavarjev roparskih drhali in od takrat je lumpom srce padlo v hlače, tako da je trenutno mir. Kajne, kako se to lepo bere kot kakšna kovbojka, čeprav smo v *katoliških* misijonih...

Ranomenski kristjani so mi pokradli dobršen del desk. Lumparija

na katoliški podlagi. Vera peša! Pardon, to ve le Bog, baje niti on ne, če mu v Rimu ne postrežejo s statistiko.

Bolje, da neham, ker vse skupaj že zavdarja po opravljanju in tudi sveče tu levo od papirja je le še za 1 cm. Petrolejke so mi že tudi vse pokradli in uboštvo silom prilik živim, tako da bom kmalu za k lazaristom.

Božič Vam bom tudi že kar sedaj voščil, saj sem gotov, da se ne bom zaradi tega še enkrat spravljal k pisanju, čeprav je šele oktober, jutri pa že vsi svetniki...!

SREČANJE Z MALGAŠKO SMRTJO

ANICA TOMAŽIČ, Tangainony, Madagaskar

„Katoliški misijoni“ so bili prijetno presenečeni, ko jim je z Rdečega otoka prišlo prvo pismo ene od obeh laičnih misijonark, ki sta pred nekaj meseci odšli pomagat usmiljenki s. Marjeti Mrhar v njen dispanzer v Tangainonyju pri Farafangani na Madagaskarju.

Naj v naslednjem najprej navedemo to, kar nam je pisala dne 13. oktobra od tam:

„Prejmite lepe pozdrave iz Tangainonyja od laične misijonarke Anice Tomažič. Tukajšnji slovenski misijonarji so me nagovarjali, naj kaj napišem o svojih vtisih in doživetjih, in Vam pošiljam, kar sem napisala o mojem prvem stiku z malgaško smrtjo.

V Tangainoniyu se dobro počutim, saj je s. Marjeta za naju pripravila čudovito hišico in tudi vedno ob vsem svojem delu skrbi, da imava z Dorti vsega, kar potrebujeva. Dela v dispanzerju je vedno veliko, saj vsak dan prihajajo velike množice ljudi. Za zdaj imava še nemajhne težave, ker ne znava malgaščine in zato ne razumeva bolnikov. Trudiva se pa, da se vsak dan naučiva kako novo besedo. Vsi naši misijonarji so naju lepo sprejeli, kakor tudi sestre domačinke, s katerimi imava največ stika; zelo skrbijo za naju. Upam, da nam bodo vsi ti dobri ljudje nadomestili starše in sorodnike, da ne bova imele domotožja...“

Sledi misijonarkin spis: PRVO SREČANJE Z MALGAŠKO SMRTJO:

V vasi je smrt, smrt male deklice. Da, tiste, ki sva jo videvali v dispanzerju. Bila je nenavadno bleda, brez moči, samo velike oči so tako čudno zrle v svet.

Po nedeljski maši naju sestre povabijo, naj greva z njimi k truplu. Bila sem nekoliko radovedna, kako to gre. O malgaški smrti sem že toliko slišala. In ta deklica je že četrti otrok te družine, ki je umrl letos. Vsi vedo, da je bila zastrupljena kot ostali trije pred njo.

Vroč, soparen dan, zmanjkuje mi kisika, odpiram usta in goltam zrak kakor suha zemlja vodo. Razvrstimo se v sprevod, najprej sošolci, potem večji otroci in nato dekleta. Vsi med potjo sproščeno klepetajo. Ko se približamo hiši, učiteljica zapove strogo tišino. Zatopljeni vsak v svoje misli naenkrat zaslišimo glasen, tuleč jok, ko glasovi drug čez drugega ponavljajo neke nerazumljive stavke.

V globoki tišini se nato zvrstimo okrog trupla in začnemo moliti. Učiteljica začne pesem, vsi bolj tiho poprimejo, glasovi pa se tresejo in drug za drugim spreminjajo v jok. Vse hlipa, vse si briše solze, kljub temu pa pojejo in se predajajo žalosti kot nekemu posebnemu užitku, ki jim prinaša olajšanje. Ponavlja se molitev, petje, jok. Ker vidijo starejše, začnejo glasno smrkati tudi majhne deklice, ki vsega skupaj čisto nič ne razumejo. Molitev konča in začnemo počasi odhajati, tedaj pa me skoraj šokira glasno tuljenje starejših deklet, ki se priklanjajo nad truplo in božajo lase.

Od njihove žalosti sem tudi sama zelo potrta. Tiho stopam za drugimi. Pri sosednji koči nas pozdravi stara žena. Dekleta, ki so še pred nekaj minutami glasno jokala, se zdaj sproščeno smejejo. Razmišljajo, zakaj ni Bog raje poklical k sebi te stare žene, kot pa malo, nedolžno deklico.

Moja čustva so vedno bolj zmedena. Ne vem, kaj naj si mislim o teh ljudeh, o njihovem doživljanju smrti, o globini njihovih čustev. Mogoče znajo bolje živeti načelo: „Veselite se z veselimi in jokajte z jokajočimi“, ali pa je to močno izražanje čustev njihova psihoterapija? Morda bom bolje razumela čez nekaj let, ali pa tudi ne; gotovo pa ne bom več tako prevzeta, kot ob prvem srečanju z malgaško smrtjo.

Misionar Rado Sušnik v družbi z malgaško dekleško mladino. Deklica, o katere smrti piše misionarka Tomažič, je morala biti starosti kot so na sliki one v prvi vrsti.

STRMO LETO...

O. JOŽE CUKALE, BENGALIJA — Nadaljevanka.

XVI

A hiše so rasle, postajale zmerom večje in v njej je rasel strah. Čisto drugačne od toplega naselja bengalske vasi, kjer si hiše podajajo roko, kjer se sonce in sence poigravajo z zelenimi objemi starih, vedno zelenih dreves.

Tuša ni videla lepo uglajene asfaltirane ceste, kjer bi lahko igrala frnikole. Saj bi tiste drobne frnikole bežale, bežale po tej gladini, vsevidlj v začaranost devete dežele. Ne, danes je ni imelo, da bi skakala v ris ob muziki sončnih mavric. Kajti dvojje tračnic je prečkalo čisto in zaslišala je bobneči šum vlaka, ko so ji rampe zaprle pot. Od groze je odskočila, ko je zagledala črno pošast, ki je zdrvela mimo, vlečoč s seboj črne vozove. Stekla je v kriku nazaj, odkoder je prišla, in se zatekla k stojnici, kjer se ji je smejal slaščičar. Stari mož se je izluščil iz svojega ozkega sedeža in jo vprašal, odkod prihaja in za njeno ime.

„Ime mi je Tuša.“

„Odkod si se pa vzela?“ je mlaskal z usti, ki so zvečile slab tobak.

„Ramnagar.“ Saj več ni vedela, naj je ne vprašuje. Le pot domov naj ji pove.

Ramnagar. Tisoč krajev je po širni Indiji s tem imenom. Mali trgovčič je krenil v ozko ulico in se skoraj vrnil z dvema ženskama. Očividno sta bili muslinanki, ker sta pred njo dvignili burko, žensko pokrivalo za obraz. Tuša, Minu, šanijal. Te besede jima niso vedele ničesar povedati, zato sta jo povabili. Nekoliko ji je odleglo. A stopicala je ob njiju med strahom in upom.

Ulica je postajala uličica. Kraj je bil primerno umazan in smrdelo je po gnojnici, ki se je svobodno pretakala preko pota. Na drugi strani sluma so ženske prale perilo in se komaj zmenile za popotnike. Ljudje so hodili, nekateri tekli, otroci zaganjali vik, da je letelo preko nizkih streh, medtem ko je Tuša vprašujoče zrla v dvojje postav, ki sta jo držale za roko.

Kam?

Ljudje se tod premikajo počasi, kakor stare lokomotive. Menda upajo na boljše dni. Vsi so v pričakovanju, a nikdo se ne smeje. Spet je prečkala z njima tračnice, a zdaj že bolj pogumno. Volovska vprega je vozila mimo in vse tri so morale stopiti ob hišni prag, da jih velika kolesa vprege ne povozijo. Nekateri mladi so gonili čredo ovac, za-znamovanih za klavnico, z rdečim pečatom nad ušesi.

Tuša, kam si se izgubila? Kje si?

Šoukal se je oziral okrog, kakor da bi upal, da mu pripleše otrok od nekod, od Bog vedi kod.

Da bi je le ne ugrabili in prodali v Oriso ali celo v Novi Delhi, kjer se bogataši mastijo z belim blagom?

„Doja koro, Probhu, doja koro.“ Usmili se, Gospod, usmili! Morda jo je pobrala cesta? Kalkuta krade otroke na debelo. A se zna tudi maščevati. Če se Kalkuti posreči ujeti otroškega tatu, potem zanj ni usmiljenja. Na mestu ga linčajo. A kljub temu trgovina cvete. Tu so roparske luknje, ki napravljajo zdrave otroke stoprocentne invalide. Žrtve so otroci, ki zastoj kričijo po odrešenju. Človeška mizerija je, kot da nima meja.

XVII

Zares strma pot, ki je že tretji dan gnala misijonarja v mesto. Stopal je po širokih stopnicah k policijskemu majorju. Bil je katoličan in je razumel duhovnika. Obljubil mu je, da zadevo sam priporoči na Akašbani (Radio postaja Kalkuta.)

„Kako ji je ime, pravite?“

„Tuša Gomes, višina en meter. Obraz okrogel, barva kože svetločokoladna. Kodri črni, z močnimi obrvmi. Oblečena v zeleno bluzo in rdeče krilo.“

Radio Center je še tisti večer poročal o izgubljeni deklici in ljudje doma so postali pozorni in tudi podzemlje. Šoukal poročil ni ujel, ker je hitel od policijske stražnice do druge, dokler ni pričel od utrujenosti samo tavati. Avtobuse so ustavile kalkutske povorke, ker to je velemesto procesij, posebno stavkajočih. Samoten avtobus je bil tako poln, da so ljudje z njega viseli, kakor čebele raz satovje. Zato se je nameril proti kalkutskim plučam, to je čez majdan.

S strani aerodroma je pričel pihati večerni zefir. To pomeni, da se majdan napolni do sedmih v večer s promenado. Pod košatim drevjem je našel dovolj trave in skoraj brez ljudi. Za hip je pomislil, da ga utegne spoditi policija na konju, pa tej možnosti ni pripisoval važnosti. Nebotičniki v daljavi so ustvarjali čudovit okvir, na svoji levi je imel palačo gvernerja in na nasprotni strani Victoria Memorial, a vse se je naglo odmikalo, ko je čutil krog sebe dih svežih trav in parfum odpadlega listja. Iz polsna je padel v globine spanca in spet nazaj. To valovanje ga je zanašalo dalje in dalje, dokler ga sanje niso vsega prepregle.

Govoril je otrokom o deveti postaji križevega pota.

„Glejte otroci, kako zaprašen je Jezus. Brez krvi je, brez moči, preutrujen, da se dvigne. Težak križ se je zvrnil nanj.“

„Pa je spet vstal, spet hoče naprej, ne odneha, Jezus ne odneha“, je dvignil glas eden izmed fantičev. Radost je napolnila srce učitelja.

Potem je zagledal mladega fanta, ki so ga krvniki obešali na drevo in mu poprej zvezali roke, da se je dušil in ni mogel umreti. Okoli stoječi obsojenci so pričeli godrnjati nad Bogom, zakaj dopušča, jeli so preklinjati Boga in krvnike.

„Saj ni Boga, saj ni Kristusa, če bi bil, ne bi pustil umirati . . .“

„Trpi kot Kristus“ je šepnil nekdo izmed obsojencev.

„Oh, ali ne vidite. Tisti mladec, ki visi, on je Kristus, Kristus, ki je prišel, da postane eden izmed nas“. In roke večine, ki so trpeli z njim, so se sklenile v hvaležni vdanosti.

Ko se je zbudil, je zagrinjala noč drevesa in daljne stavbe, le zvezde so migotale. Lune še ni bilo na sprehod. Segel je po uri. Smejale se je samemu sebi. Dve po polnoči. Nasmehnil se je tudi dobrim in turobnim sanjam. Moker od rose se je pretegnil in občutil spet svežo moč kot bi imel dvajset let. Sedel je, se zravnal v pozo joge, uganil, da ne daleč od njega vali valove zelenorumeni Ganges, in pričel sedeč s prekrizanimi nogami z glavo oprt na deblo. Priprl je oči, za svojo jutranjo meditacijo. Že v par minutah je prešel v molitev čustev in v izkustvo božje pričujočnosti. Kontemplacija.

„Najvišja sreča tistega, ki ljubi Boga, je v trenutku, ko srce doseže tišino, ki ga oprostí krivde in zedini z Bogom“, se je spomnil reka iz Bhagavagite. A te besede so le ključ do združitve, ki jo ima v mislih Janez od Križa.

O živi plamen, ki me raniš venomer
z ostrino svoje ljubeznjivosti...

Luna je naznanjala svoj prihod in razlila svoje mlečne trakove nad silhuetami nebotičnikov, dokler se ni v vsej igrivi polnosti pri-smejala in oblila drevesa, zrak in šoukala. Prišli so mu kar sami od sebe verzi Ahmatove, v prestavi Karla Rakovca iz Meddobja.

In slišim večnosti vabilo,
od onstran klic nepremagljiv
in na trepet cvetočih sliv
se seme mesca je razlilo.

XVII

Za misijon ob Kanalu vedo le kristjani, za vas Ramnagar le tisti iz okolice, a če omenjaš cerkev pri Rdečem Mostu, potem ve zanjo kar četrtna Kalkute.

Vidžaj je pogrešil. Pri zadnjem križpotju ni povprašal in zato ga je zavedlo na stranpot. Pol ure zamude. Kdo ne bi uganil, da je monsun že nad Bengalijo? Čudovito nebo, umito vsaj za nekaj ur, drevesa pokrepčana, so dvignila svoje zelene toge, cvetje se je užigalo po džungli in po travnikih okrog in neugnano so gnali svoje pesmi škrjanček, kos in vreščale papige. Če bi prišel Vidžaj pet minut kasneje, bi več ne našel misijonarja doma. Ujel ga je na robu vasi, ki jo kličejo vas vrtov.

„Vem, da motim, Sir. Drugič več ne zgrešim pota k vam. Naj pridem drugič?“ je v vljudni pretkanosti žuborelo iz doktoranda.

„Vidžaj, danes sem na vandranju po ulicah in potih, da se razvedrim. Ti si razvedrilo. Dobrodošel! Pojdiva skozi vas in ko zašpiniva klobaso, se vsedeva doma k čaju.“

Vidžaj je bil srečen. Saj ni pregraj pri tem Evropejcu.

Hodila sta tesno drug ob drugem, ker so bila pota ozka in luž se je bilo treba izogibati. Občasno sta morala kriliti z rokami, da obdržita ravnotežje, sicer bi se znašla v topli blatni kopeli, v vodi do kolen. Zelenine japonske vrste rižnih sadik so postajale bolj tolste in pričele spreminjati svoje barve v rumenino jantarja. A kadar je veter potegnil prek vasi in čez polja, takrat je smaragdno valujoče

morje spregovorilo čudovito govorico o kruhu, ki je upanje bengalske vasi.

„Zadnjič si mi omenil, da bi se rad pomenil z menoj v neki zelo osebni zadevi.“ Šoukaļ je znal graditi mostove.

„Doma vztrajajo, naj se oženim.“ Nagovorjenega je Vidžaj le bežno pogledal. Bengalcu se je tako težko odpreti; obrnjeni so na znotraj.

„Tristo zelenih! Poprej si vendar poišči delo, za božjo voljo?“

„Tista braminka, ki jo ponujajo, je daljna sorodnica Tagorjeve družine. In njeni ljudje imajo denarja kot peška, v svojih pregradah pa žita za leta. Njeni so zemindarji. Moja življenjska ambicija jih ne zanima.“

„Pa so te vprašali, če jo maraš?“

„Tako okrog stave, potem ko je prišla k nam v goste. Videl sem jo prvič, pa je spet nisem videl...“

„To se pravi, da sem domačim rekel ne! In zdaj je ogenj v strehi.“

Tam pod svetim hrastom je stal vaški vodovod, kjer so se dekleta drenjala s svojimi medeninastimi posodami ob bokih in napravljala tak živžav, da sta komaj slišala eden drugega. Tisti vik je bil seveda le pretveza. Po vodo moraš obleči najlepši sari in razbahanih las ne boš zlepa opazil. Te mladenke znajo igrati, se znajo prepirati, znajo... V bližnjem Sodpurju skoraj ne zamudijo filma. Skrajšale bodo svoje bluže za nekaj centimetrov, da se jim med gubami zavitega sari prikaže vsa Evina ničemrnost. Kadar gredo gledat v kino filmsko zvezdo šurmilo, si bodo po njenem zgledu zavile lase. To je prava tekma. To so vložki kulturne tradicije ženskega prebivalstva.

Vidžaj gre malokrat na deželo in ta vaška scenerija je zanj čudovit film. Ko sta bila popotnika že blizu njih, je hihitanje na mah prenehalo. Ženske so hitele vleči svoje sari preko glave, ki pa jih kar niso hoteli ubogati. Obstal je Vidžaj in se zastrmel v robove drevov, ki so obkrožali vasi.

„Samoten ptič“, je pomislil sopotnik. „Vsak je svoje sreče kovač“, pravi pregovor. Kadar si kaj izbiraš, si izberi sam. A dobro je vprašati prijatelje za mnenje. Ljubezen na prvi pogled zmerom ne drži vode.“

„Hm?“

„Na kolegiju srečuješ fante in dekleta. Gotovo se katera zate bolj zanima, kot za druge.“ Posrečilo se mu je odpreti zamašek. Iz fanta je kar butnilo v hvaležnost, za ponujeno priliko.

„Zahajam v družino Sinha v Alipore. Občudujem družino. Kristjani so in tako lepo povezani med seboj. Savitri je moja kolegica.“

„Kaj pa Rina, ali ni ona še mikavnejša od Savitri“, ga je presenetil stari in zvitost smeha mu je igrala na lichen.

Vidžaj je patra ustavil in sklenil roke na prsneh, kakor da bi ne verjel njegovim besedam.

„Vi torej družino poznate?“ Rad bi objel noge staremu.

„Vsako prvo nedeljo sem vabljen k njim na večerjo. A gospa Flora Sinha je kristjana od glave do pet. In ker je konvertitka, zato se bojim, da imaš malo šans pri njeni hčerki.“

„Dal se bom krstiti.“

„A poprej je treba razumeti stvari v njih jedru. Treba bo sestih katekizmu, razumeti stvari in jih sprejeti.“

„Kolikor hočete!“

Začela sta se premikati proti severu fare, kjer so bila pota zložnejša, a še vedno skozi žitna polja, posejana z rižem in tobakom, med ribniki, po katerih so plavali lokvanji v vsej beli in rožni odprtosti.

To so bile minute zgovornega molka.

„Je pa nekaj, kar ni v tvoji moči, Vidžaj. Vera je dar odzgoraj od Očeta luči. Sam tega ne zmoreš, tudi Savitri ne. Te stvari se urejajo pred Bogom. Treba bo moliti.“

„Sir, nauči me moliti!“ Bila je iskrena prošnja nekristjana.

XVIII

Obsedela sta v patrovi vežici pri čaju. Bila je svetla, odprta na vse strani. Zato ni bilo težko govoriti o svetlobi.

„Vidžaj, če bi na primer dekle Savitri odbilo tvojo ponudbo?“ Govoril je počasi, kakor indijski Guru, „Če bi na primer imela drugega izbranca, ali bi še želel postati kristjan?“

Mladi ni bil pripravljen na ta slučaj. To je absurd. Zmajal je z glavo in pribil.

„Ne, nikoli!“

Vidiš, tukaj ni mostu. Potrebuješ vere in te nimaš. Vera je nekaj, kakor kadar se zaljubiš. Tega ni v tvoji moči. Vsaj zdaj še ne. Pride, kakor orkan iznenada in ti si naenkrat v plesu njegovih sil, ki te nosijo in spodnašajo. Včasih je, kakor veter iz Orisse, ki prinaša ploden dež na njive.“

Oni je sklonil glavo in zakopal obraz v dlani, potem se je dvignil in prijel šoukala za roke.

„Vodi me, Guru, iz smrti v življenje,
iz mraka v luč. Rabim vodnika.“

Da, iz mraka k luči. Rabim Učitelja resnice. Moja religija sploh ni religija. Je sistem milijon postav in postavnic, ki se spletajo v nek gordijski voz. Kdo ga razveže?“

„Nisem prinesel lahkega miru, marveč meč za boj, da razdvojim očeta in sina, snaha in tašče, brate in sestre,“ pravi Kristus.

Govoril je nad Vidžajem s silo preroka in oni je sprejemal.

„Rad prebiram biblijo, posebno evangelijske. Na moč so mi všeč Kristusovi blagi.“

„Potem nisi več daleč od kraljestva.“ Šoukalove oči so razlivalo toploto. Položil je roke na sklonjeno glavo mladega doktorja in ga blagoslovil. Potem sta spet sedla.

„Pri nas imamo služkinjo. Šumoti ji je ime. Je iz srednje hindu kaste, pa ima probleme. Meni je razkrila, ko sem jo nekoč prosil, naj mi očisti koš za papir in ga prinese nazaj.“

„Vidžaj Babu, šitkal...“, mi je odvrnila.

„In kaj ima opraviti mrz s košem?“, sem jo vprašal.

„Naš pometač se ga je zjutraj dotaknil. Če naj naredim, kar mi ukazuješ, v mesecu januarju...“

„Postaneš nečista in edina pot k očiščevanju je Ganges. Smejal sem se, a smeh mi je ugasnil. Videl sem jo, kakšen strah jo je obsejal...“

„Isto je pri nas.“ je nadaljeval misel šoukal. „Kadar bramani povabijo nižjo kasto ali kristjane na obed, jim položijo bananove liste namesto krožnikov... Če bi jim dali svoje družinske pladnje, bi morali po postavi ves porcelan razbiti na kosce. In kristjani so nizka kasta v očeh kastovcev“.

„Vsi smo zaslužjeni. Ta sistem je hudičeva iznajdba. Bramosamadž organizacija se ga je skušala otresti in protagonist je bil naš pesnik Rabindranath Tagore. Uspelo pa je Guru-Nanaku, ki je ustanovil religijo pundžabijcev. A ker se je začela med njimi politika, zato leži danes eden templjev v Amritsar v ruševinah. Indijska vojska se je srečala z ekstremisti in oboji so imeli žrtve.“

„Kristus je oznanil zaslužjenim svobodo, Vidžaj.“

„Verujem vanj, guru!“

Šoukal ga je spet postavil na preizkušnjo.

„Recimo, da Bog pokliče Savitri k sebi?“ Oni je govoril resno in Vidžaj je visel na vsaki njegovi besedi.

„Kam merite? Ne razumem. Zakaj naj bi jo Bog poklical.“

„Da, recimo, da Savitri umre, skratka izgine iz tvojega življenja?“

„Zakaj govoriti o smrti, ko še živeti nisva začela.“

A oni je pognal v strmine.

„Recimo, če bi se to dogodilo danes, da bi Savitri... ali bi še vztrajal, da postaneš kristjan?“

Dolg molk je hodil mimo njiju. Skoraj sta slišala njegov glas, ki je razbijal na srce mladeniča.

„Da, pater! Verujem Kristusu. Rad bi bil krščen.“

„Pridi, vsako nedeljo popoldne sem pripravljen s poukom.“

Nekdo je igral bhažan melodije (indijska psalmodija) „Nisem ga videl, slišal sem le, Jezus, življenje je dal zame!“ Prihajalo je iz kaplanove sobe. Pred kratkim je prejel kasete iz Bangladeša. Vidžaj je poslušal in oči so se mu napolnile s solzami, ko se je počasi poslavljal od svojega učitelja, katerega je zunaj čakala že množ ljudi, med njimi stari Džems, ki so ga, zaradi črne polti klicali črni Džems.

(Sledi nadaljevanje in konec.)

„KATOLIŠKI MISIJONI“ V LETU 1986 STANEJO:

V USA 20 dol.; v Kanadi 30 kanadskih, povsod drugod 20 dolarjev, v Argentini 15 ₳.

Prosimo za čimprejšnje plačilo naročnine in se že vnaprej zahvaljujemo!

ZNAMENJA ČASA V LUKOLELI

Piše TONE PAČNIK iz Zaira

V času od 25. avgusta do 1. septembra smo v Lukoleli doživeli nekaj posebnega: 35 staršev se je zbralo z župnikom in dvema predavateljema iz Mbandake, da bi skupaj iskali novih poti za krščansko življenje v župniji.

Kot celotna Afrika, tudi naš Zaire in naša župnija stoji pred velikimi problemi, ki vedno bolj posegajo tudi v naše pastoralno delo. Na našem srečanju smo te probleme in tudi svetle pojave v našem krščanstvu poimenovali kot Znamenja časa. Oslanjali smo se na geslo CERKEV – SVET v prepričanju, da ima Cerkev svoje poslanstvo v svetu in da je prav ona poklicana, da kaže ljudem pot kot luč v temi. Zato mora Cerkev najprej znati brati znamenja časa. (Glej Lk 12, 54–56 in Gaudium et spes, 11.)

TEŽKE RAZMERE

Komaj je kakih 25 let, odkar se je Zaire oprostil kolonializma. Sedanja oblast je bolj ali manj absolutistična in hoče trdno držati vajeti v rokah. A ljudje vedno bolj glasno izražajo svoje nezadovoljstvo. Črni človek je v iskanju priznanja svojega dostojanstva na vseh področjih, kulturnem, umetnostnem, gospodarskem. In prav tu se prebivalstvo srečuje z največjimi problemi: Mase ljudi drve v večja mesta v želji, da bi tam uresničile svoje sanje; ko pa se v mestu naselijo, jih čaka brezposelnost, lakota, beračenje, razbojništvo... Če jim človek svetuje: „Čeravno v mestu, zakaj ne začnete obdelovati kos zemlje, ki bi vam zagotovila vsaj nekaj prehrane“, boste dobili odgovor: „Kaj misliš, da sem zato prišel v mesto, da bom delal kot tamkaj v gozdu (gozd ima v tem primeru značaj zaostalosti) kakor preje?!“ Mladina si na vse načine prizadeva, da bi uspešno končala kako šolo. A v šolo je treba najprej priti, kajti vse šole, zlasti višje, so prenapolnjene, zato je treba na drug način priti vanje: podkupiti kakega advokata, ki ti bo dosegel, seveda za lepe denarje, vpis, ali pa poiskati kakega strica, ki se je prerinil tako visoko, da ima možnost vplivanja. V primeru, da študent iz kateregakoli vzroka ne uspeva, bo pač fantova družina morala napeti vse sile, da zbere sredstva, s katerimi bo kupila izpite in na koncu tudi diplomo, ki pa seveda ničesar ne pomeni, ker se za tem papirjem skriva prazna glava in tudi izpraznjen žep...

Tudi v naši župniji se moramo boriti s temi problemi, saj je teritorialno najobsežnejša v škofiji in šteje okrog 64.000 duš (4 prebivalci na km²). Katoliška Cerkev ima na tem področju 9 osnovnih šol in 3 srednje šole. V središču moremo šole še nekako nadzirati, a tistih, ki so oddaljene tudi 200 km od središča, kajpada ne moremo. In če se že v naši šoli v središču misijona dogaja, da prihajajo učenci k izpitom z veliko ribo, s kokoško ali večjo in manjšo vsoto denarja, si lahko predstavljamo, kaj mora biti šele tam, kjer ni nobene kontrole.

Na področju so poleg katoliških šol tudi protestantske in državne.

S protestantskimi šolami prav lahko skupaj vozimo, težave pa so z vodstvom državnih šol; vse tri imajo od države nastavljenega nadzornika, ki uživa kajpada vse možne privilegije. Ti nadzorniki se na vse načine bore proti našim šolam. Ko je Zaire dosegel neodvisnost, je država vse šolstvo nacionalizirala. Ker pa je po nekaj letih vse nacionalizirano šolstvo propadlo, je oblast vse šole spet izročila misijonom. Toda oblast je to storila prisiljena. In tile državni nadzorniki nam dajo povsod čutiti, da so jim misijonske šole trn v peti. Na naši župniji smo na primer morali, odkar sem v misijonu, zapreti kar dve šoli. Zakaj? Naš nadzornik je dobil nalogo, da v tistem kraju ustanovi državno šolo. On zdaj v ta namen prejema denarna sredstva od države. Šolo je ustanovil, a na njej zaposlil ljudi, ki so bili nekdam naši učitelji, pa smo jih morali odsloviti. Eden na primer je prišel ponoči v misijonsko hišo z nožem v roki, da bi zaklal župnika, drugega smo med nedeljsko mašo zalotili v župnijski pisarni, ko si je basal žepe s cerkvenim denarjem; drugi so bili odslovljeni, ker se je izkazalo, da so svojo diplomo ponaredili . . . Med drugim smo tudi odslovili učitelja v naši šoli, ki ni imel niti zadostne kvalifikacije, da bi poučeval v četrtem razredu ljudske šole, pa je postal profesor matematike na tej državni gimnaziji.

V našem kraju je tudi vojaštvo, ki opravlja tudi policijsko službo. Uvajajo pa med ljudmi neznosne takse in kazni. Kolikor je tu državnih uradnikov, ravnajo prav tako. Kolikokrat moramo misijonarji nastopiti proti zlorabam! A smemo se zavzemati le za katoličane, ki jih dobro poznamo ali smo z njimi v delu povezani; tedaj se tisti, ki zlorablajo oblast, nekako ustrašijo . . .

Dežela v gospodarskem pogledu propada bolj in bolj. Zaïre je ena najbolj bogatih držav po rudninskih zakladih. V Katangi so bakreni, zlati, diamantni rudniki . . . Ljudstvo je pa vedno bolj siromašno. Vse bogastvo se koncentrira v ljudeh okrog državnega predsednika. Delavske plače so več kot prenzke, draginja vedno večja. Ljudje, ki so po proglasitvi neodvisnosti sanjali o boljših časih, o blagostanju, so vedno bolj razočarani, ko vidijo, da vse, kar je pod kolonialistično oblastjo bilo urejeno, zdaj na celi črti propada: državne zgradbe, cestno omrežje, prometna sredstva, itd.

„AVTENTIČNOST“

Po dosegi državne samostojnosti je vlada iznašla tako imenovano AUTHENTICITÉ, kar je samo na sebi gotovo dobro, kajti s tem se ohranjujejo svojske kulturne vrednote zairskega ljudstva. Nekdaj so na primer sprejemali kolonijalne uradnike z evropskimi običaji, zdaj je ob podobnih prilikah topla domače vzdušje z narodnimi plesi in petjem. Tudi Cerkev je k tej avtentičnosti naroda doprinesla svoje, ko je uvedla zairski obred, ki je zadnje čase tudi od Rima odobren. Je pa to prizadevanje oblasti za ohranjanje zairskih svojskosti prineslo tudi nekaj nesoglasij z vlado. Nasprotja med kardinalom Malula in predsednikom Mobutujem so se sicer ugladila, a Cerkev vztraja na ohranjanju bistvenega krščanskega. Kristjani imamo skoraj dvatisočletno krščansko tradicijo, ki jo je treba vpoštevati, če hočemo

Misijonar Tone Pačnik med mladinci. Ali bo mogel za svoj obširni misijon vzgojiti kaj dobrih domačih duhovnikov? Molimo za to!

oznanjati evangelij. Pri nas na primer suženjstvo ni tako daleč v preteklosti, saj sem že zadnjič navedel, da je na primer tašča našega misijonskega kuharja bila sužnja: Dongi. Krščanstvo tudi ne more priznavati mnogoženstva, toliko bolj, ker tu druga ali tretja žena nima nikakih pravic kakor tudi ne otroci od takih žen. Vsaj v naših krajih to še vedno močno velja. Na misijonu imamo na primer akcijo: „Pomoč lačnim otrokom“. Ti lačni otroci, ki jim je treba pomagati, so doslej vedno otroci druge ali tretje žene. Ko smo se poskušali pogovoriti z očetom, da bi tudi za te otroke poskrbel, je dejal: Običaj je tak, da so otroci druge žene na skrbi njene matere ali njenega očeta...

Predsednik Mobutu je svoje gledanje na avtentičnost sam popravil. Idejo „Vrnitev k prednikom“ je treba jemati previdno, se pravi: Kar je pri prednikih pozitivno, to je treba ohraniti, kar pa je pomanjkljivo, je treba zavreči... To predsednikovo stališče je bilo za Cerkev pozitivno, žal je ta popravek prišel prepozno. „Avtentičnost“ je pustila posledice: Preje so bili skoraj vsi učitelji samo z eno ženo, potem so pa kar čez noč privzeli še drugo. Začeli so metati križe iz javnih prostorov, rušiti znamenja ob poteh, odklanjati so začeli zakramente; le peščica kristjanov je ostala zvesta. Danes je geslo authenticité treba jemati zelo previdno, ker se zlorablja zlasti v večjih državnih ustanovah, posebno v pogledu morale in reda. Da dam samo tale primer: Ko je guverner prišel na obisk v Lukolelo, so šli kamioni iskat mladino po vaseh in se je morala pridružiti obvezno, da so pred visokim gostom plesali in plesale. Ti, ki se niso zatekli v gozd, so seveda šli. Pa so

jim postregli z mbangi – mamilom in žganjem. Prenočevali so skupno v malih kolibah . . . Gibanje za avtentičnost kliče po rešitelju, ki bo znal dvigniti svetle strani preteklosti, izkoreniniti pa slabe.

„MLADA CERKEV“

Ko govorimo o znamenju časa v Cerkvi, imamo pred vsem v mislih mlado Cerkev, ki jo danes povsod vodijo črni škofje-domačini. Usmeritev te Cerkve je zelo pomembna. Mogli bi nekako reči, da je ta mlada Cerkev v dobi pubertete. Na župnijah prevladuje nekak demokratični sistem vodstva. A to pri nas, radi oddaljenosti župnij od škofij, ne pride toliko v poštev. Tudi dialoga v naših skupnostih ni toliko. Največja težava in nevarnost za zdravo versko gledanje in življenje so sekte, ki preplavljajo naše kraje. Nekatere imajo prav nemogoče nauke in povsem neurejene ideje. Za Lukolelo pa morem reči, da naši ljudje tu niso tako sprejemljivi za te verske avanture.

Teden dni smo se srečavali s temi problemi, kakor tudi s svetlimi stranmi tukajšnjega življenja. Zadnji dan pa smo se odločili, da začnemo z novim načinom pastoracije, s tistim, ki je že močno razvit v Kinshasi in tudi v Mbandaki; naša dva predavatelja iz Mbandake (duhovnik Corry in laik Selengba) sta nam pomagala načrtati pot.

Naša župnija je bila ustanovljena pred 60 leti. Med tem, ko je pastoralno delo v notranjosti obširnega ozemlja kaj svojevrstno, se v središču skušamo ravnati po navodilih škofovske konference. Pastoralna usmerjenost je deslej sledila načelu: zgraditi Cerkev in sklicati ovčice. Na zunaj je to rodilo kar lepe uspehe, dvomljivo pa je, če je ta način dela tudi pognal korenine. Spričo poplave sekt in drugih činiteljev je treba k novemu iskanju. Tako smo se tudi v Lukoleli odločili za pastoralno delo „POJDITE!“, ne „SKLIČITE!“.

TEMELJNE SKUPNOSTI

Naše mesto, ki ima 20.000 prebivalcev, je razdeljeno na pet delov in še posebej vojaško naselbino zraven. V vsaki četrti bomo poskusili ustanoviti takozvane „temeljne skupnosti“. Te so zelo razvite v Braziliji, a radi „teologije osvoboditve“ se jih drži neki negativni prizvok. A pri nas naj bi te temeljne skupnosti ne pomenile nič drugega kot prizadevanje za pokristjanjenje v koreninah. Začeli smo v enem delu mesta. Za predsednika smo izvolili nekega profesorja naše katoliške gimnazije, za podpredsednika neko bolničarko in za drugega podpredsednika nekega krojača. Na prvem sestanku smo skušali razložiti, kaj prav za prav s temi skupnostmi hočemo doseči. V dolgem govoru sem najprej povzel zgodovino našega misijona. Potem smo ugotovili, da v današnjih razmerah ne moremo več graditi božjega kraljestva kot je bilo to mogoče pred desetletji. Včasih se je misijonar držal nekaj krščanskih družin in je mogel vsakega kristjana spremljati od rojstva do smrti. Danes je kaj takega radi množic ljudstva in pomanjkanja duhovnikov nemogoče. Porodila se je nova ideja: Poskusimo urediti našo Cerkev tako, kakor so naši predniki urejali naše majhne vasi

po gozdu. Če je bil nekdo iz te vasi bolan, so vsi za to vedeli in se zanimali za njegovo stanje, mu skušali pomagati. Ko je kdo umrl, je bila celotna vas prizadeta. Čustvovali so z vsakim v veselih in težkih trenutkih. Prav to je pa tisto, kar nam naša vera nalaga. Zato je treba graditi mala občestva, katera bodo vodili laiki in pri katerih bo duhovnik stalni gost, navduševalec, pastir, toda z velikim zaupanjem do sodelavcev laikov. Vloga celotne župnije pa je, združevanje vseh teh malih občestev, kraj usklajevanja, sej, sestankov, študija... Poleg tega so seveda potrebne še specializirane skupine, na primer Marijina legija, mladinske skupine, itd.

Na sestanek te novoustanovljene temeljne skupnosti namenoma nisem šel, da bi kristjani z novim vodstvom skupnosti lažje zajadrili v svojo krščansko odgovornost za to novoustanovljeno celico župnijskega življenja. Pozneje so me obvestili o poteku vsega sestanka. Po prebranem evangeliju in njega premišljevanju so se dogovorili, da bodo pomagali dvema siromašnima družinama tako s hrano kot z denarjem. Morda se vse ne bo najbolje organiziralo, a že odločitev je hvalevredna. Ta teden bomo sklicali vse kristjane tretjega dela župnije in bomo med njimi skušali organizirati tako temeljno skupnost. Potem med kristjani drugih okrajev, končno tudi v vojaškem naselju. Upajmo, da bodo te temeljne skupnosti povsod zaživele v delu za skupno dobro. Seveda bo vse to povezano s preskušnjami in težavami in vse je v božjih rokah.

Na obrežju jezera Tumba; na oni strani nekje mora biti Pačnikova Lukolela. Njegova pisma od tam nam problematiko misijonskega dela zelo približajo.

IZ CENTRALNE AFRIKE

Piše O. HUGO DELČNJAK OFM, Centralnoafriška republika

Napisal Vam bom nekaj izključno za „Katoliške misijone“. Temu bi dal naslov: „Hvala ti, koncil!“ Saj zdaj je dvajset let od njega in v misijonih se morda najbolj pozna njegov blagodejen vpliv.

Kar nenavadno se mi zdi, da me še nihče ni prišel buditi ponoči za prevoz v bolnišnico. To si razlagam z dejstvom, da je dispanzer daleč, ceste nemogoče in po več mesecev neprehodne... največkrat pa se je bolnik vrnil iz bolnice na hrbtu – mrtev. Ljudje so že skoraj pozabili, da obstajajo bolnice, bolničarji, zdravniki; na srečo poznajo zdravilna zelišča, kajpada ne za vse bolezni, zato je umrljivost v teh krajih velika.

V noči pred praznikom Povišanja sv. Križa sem doživel presenečenje. Nekdo me je prišel klicat. Zvečer sem šel k počitku kmalu potem, ko je kuhar zaprl kurnik. Ta dan sem šel zjutraj navsezgodaj v Zangbo, naselje ob reki Onbangui, ki je v tem času mogočen veletok, dva do tri km širok. Mnogi peščeni otoki vzdolž naselja so potopljeni v globoki vodi. Višini vode kljubujejo samo še otoki z visokimi drevesi. Naj omenim, da je ta reka na nekaterih mestih globoka do 90 m, kar je zagotovitev strokovnjaka, ki že več let proučuje korito te reke.

V tem naselju sem imel krst dojenčkov, ki jih je bilo 21. Občestvo šteje 300 kristjanov in 48 katehumenov (odraslih), ki bodo krščeni v mesecu oktobru.

Ob osmih zjutraj sem začel s spovedovanjem. Za ta zakrament je bilo 60 kristjanov. Nekaterim sem dal le blagoslov, kajti na krstnem listu (vsi prinesejo seboj ta dokument) je tista opomba „obstat“, kar pomeni, da je poligam.

Sledila je maša s krstom dojenčkov. Petje je bilo zelo popestrjeno tudi med samim obredom krsta, saj imajo ob obredu s soljo, „efeta“, vdihovanjem (tukaj še ohranjamo vse te obrede, ki bolj odgovarjajo afriški mentaliteti kot pa večkrat goli moderni obredi...) lepe ritmične verzice o soli, olju, sveči...

Zanimivo je, da se dojenčki, ki se navadno ob soli, katero jim jo mame ali botri tlačijo v usta kot tobak v pipo, cmerijo, da jih še materine prsi ne pomirijo, potem, ko jih oblijem z vodo, umirijo in trdno zaspše, tako da je zadnji del obreda v največji tišini.

Vidim, da sem se zelo oddaljil od napovedane snovi. Skratka, po maši sem se sestal še s katehistoma, s starešinami občestva... in ko je bilo vse končano, je bilo sonce že daleč od zenita proč.

Vožnja domov je dodala še svoje, da za nočni počitek ni bilo treba nikakega pomirjevalnega sredstva. Naj mimogrede omenim, da še nikdar v življenju nisem imel potrebe segati po tej vrsti medicine...

Ob enajstih začujem močno udarjanje po vratih. „Kdo je?“ – „Jaz.“ – „Jaz, sem tudi jaz in imam svoje ime“, odgovorim v polspanju, nejevoljen. „Kako je ime tvojemu jazu?“ – „Katehist Jože iz Mungaga.“

- „Dobro, pridi pred vrata, pred hišo.“ A on je bil pri vratih, le jaz sem se zmotil.

Po kratkem razgovoru sem zvedel, da je Klemen, družinski oče, kakih 50 let, v agoniji. Še ni teden dni, ko je bil pri maši, čil in zdrav.

„V starih časih“ (samo 25 let nazaj) bi ne imel druge izbire, kot da se napravim, vzamem Sv. Rešnje Telo in sveta olja, pa se vsedem v avto, pokličem vse svetnike na pomoč, da ne bi na sredi pota obstal pogreznjen v globoko blato. Kajti pustiti umirajočega brez sv. popotnice, bi obtežilo duhovnikovo vest za celo življenje. Katehist Jože je prišel, da grem umirajočega obhajati in mazilit.

Prišla sva v cerkev in po kratki adoraciji sem katehistu izročil Sv. Rešnje Telo in sveto olje za maziljenje. Katehist Jože je odšel s svetim bremenom. Vedel sem, da bo on preje pri bolniku s kolesom kot bi bil jaz z avtom. Drugi dan je bil pred hišo Klemenove družine sveži grob...

Zato sem kot naslov tega poročila želel napisati: „Hvala ti, koncil!“ Kajti prav koncil pred 20 leti je omogočil hitro okrepitev umirajočega Klemena s sveto popotnico.

Priлагam fotografijo, ki kaže „zvonenje“. Velik boben (linga), izdolbeno deblo, služi tukaj za pravi pogovor na daljavo.

V tem mesecu oktobru bomo „bobnali“ sporočila vsem misijonskim dobrotnikom v hvaležnost in s prošnjo, da bi vsi skupaj vztrajali v uresničevanju Kristusovega odrešenja v nas samih in v svetu.

„linga“ in črnc, ki „zvoni“ nanj oziroma daje svojim znake in sporočila na daleč...

SE TRETJIC V ČRNO AFRIKO

L.L. C.M.

K BRATU MARISTU ZDRAVKU KRAVOSU V KAMERUN

Ko mi je sestra usmiljenka prinesla ceneni letalski listek za povratek iz Mbandake v Kinshaso, me drugo opoldne po kosilu pride iskat sestrška kamioneta s šoferjem. Prisedel je tudi poljski sobrat Andrej in smo odhiteli na letališče. Tam se je od mene poslovil moj gostitelj zadnjih dni in sem začutil, kako se sobratje res počutimo bratje med seboj, čeprav se prvič v življenju srečamo in smo različnih narodnosti; zavest, da smo sinovi istega očeta sv. Vincencija in pripadniki iste Misijonske družbe nas duhovno povezuje. Poslovim se tudi od sestre usmiljenke in črnega šoferja in se pridružim čakajočim potnikom. Vesel opazim, da je med njimi nekaj znanih obrazov: tista laična misijonarka, ki me je že dvakrat postregla, ko sem prišel v trdi noči na misijonsko prokuro v Mbandako, oni bratadi superior tamkajšnjih misijonarjev, ki se je prišel od nje poslovit, in še nekateri drugi, ki so bili zelo prijazni do obiskovalca. Ker je bilo podnevi, se mi je vse na letališču zdelo boljše in lepše kot ob prihodu ponoči.

Letalo privatne družbe „Scibe Airlift“ (ker privatno, zato tudi cenejše?) je kmalu priletelo in vstopimo vanj. Prijetno sem bil presenečen nad prijaznostjo in uslužnostjo osebja. Potnikov nas je bilo, s prejšnjimi vred, kakih 150, letalo je imelo pa prostora za kakih 200. Po mirni vožnji, med katero sem po nemško kramljal z laično misijonarko Marijo in zvedel, da gre na dopust v svojo rodno deželo, smo še ob belem dnevu pristali v Kinshasi. Ko Marija dočaka svojo prtljago, stopiva k taksijem pred letališkim poslopjem. Taksist je Mariji, ki je malo prej izstopila, računal 150, meni pa 200 zaïrov (za dolar se je tedaj dobilo na črno nekako 30 zaïrov). Ko se poslovim od dobre spremnjevalke, sva s taksistom kar kmalu spet v mestu in pred prokuro, kjer mi določijo sobo št. 1. Takoj naslednje jutro jih v pisarni prosim, da mi rezervirajo sedež na prvem letalu, ki odide v Kamerun. Pa mi povedo, da je edino letalo, ki enkrat tedensko leti tjakaj, prav prejšnji dan odletelo. Tedaj je bil šele četrtek, torej bom moral čakati za v Kamerun do prihodnje srede! Kaj naj ves ta čas delam tu? Jezika, francoskega, komaj kaj znam, domačega sploh nič, nogé so mi bolj bolne kot zdrave, da morem komaj četrte ure skupaj hoditi — najbolje je, da lepo čepim doma na prokuri in čakam...

Po kratkem premišljevanju sem se spomnil, da za to leto še nisem opravil duhovnih vaj, ki naj zdaj v naši družbi trajajo vsaj pet dni skupaj. Pa sem se odločil, da bom ta čas uporabil za moje duhovne vaje. Kot meditacijsko knjigo sem privlekel iz kovčka darilo misijonarja Snoja: kardinala Suenensa „Vsakdanje življenje krščansko življenje“, za duhovno branje sem imel pa prav zraven moje sobe staro knjižnico, v kateri sem našel tudi nekaj nemškega duhovnega čtiva. Kapelo sem imel v pritličju hiše, obednico pa tudi čisto zraven. Tako mi je bilo vse potrebno za duhovno in telesno obnovo lepo na razpolago — sredi črne Afrike. Televiziji sem se odpovedal, razgovorjati se z misijonarji, ki jih je bila sicer polna hiša, pa ni bila zame nikara žrtev,

ker sem rad skrival svoje revno znanje jezikov. Četrtek zvečer sem torej z duhovnimi vajami začel in jih nadaljeval v petek, soboto, nedeljo, ponedeljek in še nekaj torka, ko sem se moral pripraviti na odlet naprej k misijonarjem.

Kajpada, v teh dneh nisem bil povsem odtrgan od sveta, ker sem doživljal marsikaj pestrega spodaj v obednici, kamor sem šel trikrat na dan. Tako sem govoril po italijansko z neko misijonarko, ki je potovala na počitnice v rodno mesto — Trst. Neki bradati Španec se je vračal domov po 30 letih misijonskega dela; z njim sem mogel govoriti po špansko. Tudi v kapeli sem doživel dober zgled duhovnega, evharističnega življenja: V soboto popoldne je prišla adorirat Najsvetejše skupina kakih 40 črnih dam, ki so lepo pele in molile več kot uro dolgo; izvedel sem, da so to žene neke organizacije, ki pogosto pridejo adorirat in molit sveto uro v prostorno kapelo prokure. V nedeljo sem se hotel duhovno ogreti ob pobožnosti vernega ljudstva na župnji svete Ane, ki spada k temu misijonu. Pa sem bil spet razočaran: samo latinsko gregorijansko petje črnega zbora; kaže, da tam še niso zajadrili v blage pokonciliske vode... V ponedeljek zjutraj se mi pri zajtrku predstavi bradati misijonar, ki sem ga že večkrat videl v belem talarju in se mi je zdel med večinoma civilno oblečenimi misijonarji in ob duhovniško opravljenih črnih duhovnikih in škofih res kot „bela vrana“. Razveselil sem se, ko mi je povedal, da je moj sobrat, lazarist, belgijski misijonar iz Bikora, misijona, kjer sem že bil ob prejšnjem afriškem potovanju. Prišel je od tam, da nadaljuje pot v Evropo, kjer ga čaka dopust. Dobro je poznal Pačnika, zato sem mu izročil 500 dolarjev in ga prosil, naj jih preko svojih sobratov v Belgiji dostavi njemu. Te dni sem imel pač veliko časa, da sem razmišljal tudi o misijonskem delu sploh. Ko sem videval na prokuri vedno nove in nove domače duhovnike in tudi škofe, sem se spomnil besede, ki mi jo je ob neki priliki dejal neki slovenski misijonar o domačem kleru, češ, „bolje bi bilo, če ga ne bi bilo“... A sem vendar v razmišljanju moral ugotoviti, da je to morda res v enem ali drugem primeru, da pa si na splošno nadaljnje evangelizacije misijonsko cvetoče Afrike ne moremo predstavljati brez domačih duhovnikov in škofov, čeprav so morda nekateri v tem ali onem pogledu na nižji ravni kot evropski (posebno, če pomislimo, da se tudi z evropsko in drugo belo duhovščino ne moremo vselej v vsakem oziru pohvaliti). Človeški element v Cerkvi! Kristus je z njim računal in vseeno postavil ljudi za duhovnike, tudi Cerkev mora z njim računati, iskati najboljše in z njimi graditi Kristusovo kraljestvo po svetu. Hudo je, da je, sicer hvala Bogu, v Zafru in po Afriki vedno več vernikov, ne pa tudi sorazmerno več duhovnikov... Cerkev si mora pomagati s katehisti, z redovnicami, z vernimi, Kristusa ljubečimi laiki. A duhovnikov, domačih, in misijonarjev manjka, zato pa tudi naši misijonarji doživljajo, da tam rastejo sekte kot gobe po dežju. Treba bo še dolgo pošiljati misijonarje v Afriko, treba bo vse žrtvovati, da se vzgoji čim več in čim boljši domači kler, le tako bo Črna Afrika postala zdravi del Kristusove Cerkve.

V torek zvečer, ko sem končaval duhovne vaje, dan pred odletom v Kamerun, pa začutil neko posebno utrujenost in vrtoglavico; ponoči zelo malo in slabo spim. Ko vstanem in grem maševat, komaj končam. Ustrašim se: Ali je to kak napad malarije? Dopoldne ležem in premišljujem, ali naj nadaljujem potovanje v takem stanju. Odložim se, da v zaupanju, da ni nič hudega, grem naprej in čim preje poiščem misijonarja v Kamerunu, Zdravka

Kravosa, češ, naj me Zdravko pozdravi! Tako sem se opogumljal, in ker sem znan kot še prevelik optimist, sem pograbil svojo prtljago, se od superiorja na prokuri poslovil in čakal na vozilo. Pripelje ga isti šofer prokure kot vedno, a ima v avtu skupino več laikov obeh spolov, o katerih nisem vedel, ali so misijonarji ali le kakšni obiskovalci, povpraševati pa se mi v moji slabosti ni ljubilo. Težko sem pričakal konec vožnje. A ko sem vstopil v letališko dverano, sem se kar ustrašil: Pred oddelkom za Kamerun je bil neznanski dren, prerekanje, vpitje in prerivanje. Ko sem se tudi jaz prerinil z letalskim listom v roki do preglednikov ob spremljevalcu šoferju, je ta zvedel, da je nemogoče dobiti sedež na letalu, ki naj odleti v Kamerun, ker je prevelik naval potnikov, to pa radi tega, ker je bil polet prejšnji teden odpovedan in so ta teden vsi, ki tedaj niso mogli leteti kljub temu, da so že imeli plačano vožnjo, najprej navalili, da bi dobili mesto, kajpada so se jim pridružili še novi, med njimi jaz. Bilo je torej zelo malo upanja, da bi zase dobil sedež na letalu, dasi je šofer pridno iskal koga, preko katerega bi mogel zame to doseči. Ob sebi sem zagledal redovnico, ki je tudi čakala na odlet, in kmalu spoznal, da je Španka, in sem se spustil z njo v razgovor, misleč da bo ona imela kako možnost. A edino, s čimer mi je pomagala, je bilo to, da mi je ponudila, naj sedem na kup njene prtljage, kajti zapazila je, da sem bil bledečen in oslabljen, kajpada radi bolezni. A sam spričo velikega problema, bom mogel naprej ali ne, bolezni kar nisem čutil. Med tem je šofer prokure dosegel znanega človeka in ta je dejal, naj kar izročim letalski listek, češ da bo že on dosegel sedež na letalu tudi zame. Izročil sem ga, malo negotov, in upal, a čas odleta se je vedno bolj bližal, množica čakajočega ljudstva pa se borila, kdo bi dosegel vstop na letalo. Redovnica, za katero so tudi njeni ljudje iskali to možnost, in jaz, sva že izgubila upanje, da bi se nama to posrečilo. A tedaj me pokliče tisti črnc, ki je bil vzel moj listek, naj oddam prtljago, ki so mi jo res prevzeli, vzamem svojo torbo, se poslovim od redovnice in odhitim za njim. Kar precej nerodno mi je bilo radi drugih čakajočih, tudi radi nje, da sem jaz dosegel mesto na letalu — po protekciji. A ta protekcija me je nemalo stala: že po poti k izhodu mi je črnc govoril, da moram plačati 200 dolarjev za to uslugo, kar se mi je pa zdelo cdločno preveč, in zato sem mu dal le 100 dolarjev, pa še to s težkim srcem, vendar vesel, da sem se bližal letalu in odletu; šlo mi je namreč za vsak dan, ker sem itak že veliko več časa zamudil s čakanjem na letalske zveze kot pa sem predvideval. Ne preveč zadovoljen me črnc vendarle popelje v čakalnico in preko nje v že napolnjeno letalo. Na njem je bilo gotovo kakih 250 potnikov, skoro sami črnici. Kako sem se oddahnil, ko sem se znašel v notranjosti letala! Takoj sem se bolje počutil! Kaže, da mi je vsa tista napetost dnevne borbe za sedež na letalu pomagala in me kar pozdravila, ker nisem zasledil nikakega bolezenskega neugodja več.

Števertesa mi odkaže edini še prosti sedež; na eni strani je sedela mogočna črnka, na drugi strani pa pri okencu neki bančni uradnik, kakor sem zvedel od njega v razgovoru. Črnka je bila katoličanka, kakor se mi je sama pohvalila, videč da sem duhovnik. Ko smo odleteli, so nam postregli s toplim kosilom, ki je bilo pripravljeno na afriški način, v škatljah iz lepene, a sem se ga rad poslužil, kajti bil sem že pošteno lačen radi posta, ki mi ga je naložila bolezen pretekle noči.

Pogled na pristaniško mesto Douala v Kamerunu.

Srečno pristanemo v Kamerunu, deželi severno od Zaïra, potem ko smo preleteli državo Gabon. Mesto pristanka je bilo Douala, čisto ob morju. Letališče je kar lepo urejeno, vse bolj kot ono v Kinshasi, čeprav manjše. Po dolgih, pokritih hodnikih stopam proti pregledu, kjer ni problemov. Stopim na cesto in tam vzamem taksi; nosač, ki mi je nosil, oslabelemu, prtljago, mi je iz šopa bankovcev vzel 2.000 kameruncev, ko bi mu jih šlo največ 200, saj mi je taksist do tja, kamor me je peljal, precej daleč, računal komaj kaj več: 3.000 kameruncev. Vozil me je skozi mesto. Že tik pred pristaniščem mi pokaže poslopje, kjer je pisalo: Procure de pere. Ailler missionaires. (Duhovniška prokura. Zatočišče misijonarjev.)

Vstopim in naletim na misijonarja v sprejemnici, ki kaže, da je bil zelo navajen tujih misijonarjev, kajti ni bil nič prijazen, veliko manj kot oni v Kinshasi, povsem uraden, a sem ga bil vesel, ko je povedal, da zna nemško. Povedal mi je tudi manj razveseljivo vest, da je letalo, ki vozi v Yaounde, kamor moram naprej v notranjost dežele, že odletelo in moram čakati do naslednjega dne. Zmenila sva se, da na prokuri prespim, jutri me pa on pelje zgodaj zjutraj na letališče za nadaljni polet. Spravil sem se v sobo, ki so mi jo odkazali, opazil, da ima postelja mrežo proti komarjem in da je na steni tudi aparat za aklimatiziranje zraka, za katerega sem pa kmalu ugotovil, da je zelo malo pomagal, kajti vladala je silna vročina. Ob pol sedmih je v hiši pozvonilo k službi božji. Stopim v kapelo pritličja, ki je že napolnjena s črnci in belci, ki jih je bila nekako polovica. Somaševali so trije

beli duhovniki. Med mašo je eden od njih lepo pridigal, kolikor sem mogel razumeti francoščino in pa opazujoč pozornost poslušalcev. Med mašo so vsi navzoči lepo prepevali po francosko na francoske melodije, tako beli kot črni v ganljivi edinosti. Po maši je bila večerja, pri kateri so bili poleg treh hišnih duhovnikov tudi gostje: neka redovnica, ena obiskovalka iz Švice, eden iz Ogrske in slovenski obiskovalec. S to družbo sem mogel govoriti po nemško, v kolikor se niso francosko pogovarjali. Ležem k počitku ob 21. uri, a dolgo nisem mogel zaspati; šele ob polnoči sem zaspal, a spal le do pol šestih, ko me zbudi budilka. Grem v kapelo maševat, čisto sam, a že h koncu pride misijonar, ki me je prejšnji dan sprejel, in pravi, naj pohitim, da ne zamudimo prvega letala. Popijem malo kavnice, pograbim prtljago in sedem v vozilo. V istem avtu se pelje tudi starejša redovnica. Šofer hiti kar se da, a ko pridemo na letališče, zremo, da je letalo že odletelo. Hvala Bogu, da iz Douale pri morju letala v Yaounde vozijo kar pogosto, naslednje odide že ob 10. uri dopoldne. Ko si na potovanju sam s težko prtljago, je kaj nerodno, čakati na letališčih ure in ure, kajti ne moreš pustiti kovčkov, da bi stopil k osvežitvi s kako pijačo ali kavnico, ne da bi vlačil s seboj sem in tja vse, kar imaš. A ker je bilo vroče, sem na ta način le prišel do osvežila. Ob pol desetih sem se končno mogel rešiti kovčkov, ki jih je sprejelo letališče, in ob deseti uri res vstopimo v letalo, ki se povsem napolni. Leti kakih 40 minut nad razgibano pokrajino... Sam Yaounde leži na gričih, na katerih je bilo pač težko zgraditi letališče. Taksii me odpelje v sredo mesta in me pusti pri slikoviti katedrali na glavnem trgu. Ob njej še malo naprej najdem vhod v poslopje, v katerem naj bi, kakor mi je sporočil misijonar Kravos, našel človeka, ki bi mi pomagal do njega naprej: brat Denis iz njihove družbe. Tam na tisti škofijski prokuri vsi poznajo tega brata in mi ga pokličejo. Res pride in se mu predstavim, nakar mi brat pove, da me je misijonar Kravos prišel že včeraj s svojega misijona čakati, a da je morda še v mestu. Reče mi, naj malo počakam, da on odpravi neke zadeve, nakar me odpelje. Vozil me je po silno pestri pokrajini, vedno bolj v hrib, mimo semenišča sv. Male Terezike, kot mi je razlagal, do misijona bratov La Salle, pri katerih živi tudi on, brat marist Denis, ki sicer deluje na škofijski prokuri, in kamor se tudi maristi zatečejo, kadar morajo z dežele v mesto po opravkih. Postojanka se nahaja vrh enega od gričev, ki se vrste drug za drugim po pokrajini, čuvata jo pa dva huda psa, na katera so me takoj opozorili, da se jima ne smem sam približati. Prijazni pater in bratje so mi rekli, da me je res brat Zdravko že dan preje čakal in da me še čaka, le da je zdaj odšel v mesto po opravkih, pa da bo zvečer gotovo prišel. Odkážejo mi sobo, iz katere je lep razgled po okoliških hribih, le škoda, da je bil tedaj deževni čas in je bilo vse v megli (kot včasih v Bohinju). V sobi sem se spomnil, kaj mi je rekel prejšnji večer tisti misijonar v Douali, češ da v Kamerunu ni komarjev; verjel sem mu bil in odprl v sobi okno na stežaj, a so me začeli komarji tako pikati, da sem moral okno brž zapreti in odpreti ventilator nad glavo, pa še sem bil zjutraj ves opikan... Zato sem si zdaj tu najprej dobro ogledal sobo, kjer naj bi kaj počil, čakajoč brata Zdravka, da me komarji ne bi spet opikali... Povabili so me h kosilu, kjer sem si pomagal z vsem, kar sem mogel spraviti skupaj iz raznih jezikov, pa se še nismo prav razumeli. Po kosilu sem v razvedrilnici pregledoval dnevnik „Le Monde“ in čakal, da pride zaželeni misijonar.

Marist Zdravko Kravos, kot ga je slikal obiskovalec, ko ga je obiskal v Kamerunu.

Šele ob 19 zaslišim hupanje avtomobila in z nadstropja zagledam na dvorišču avto, iz katerega izleze velikanska postava brata Zdravkota Kravosa. Z višine mu po slovensko kričim pozdrave in on veselo odgovarja; zdi se, da se je tedaj prvič v zgodovini Kameruna začula slovenska govorica. Stečem po stopnicah doli, kjer mi pomagajo mimo nevarnih psov, pa se z Zdravkom pozdraviva v bratskem objemu, v katerem sem se jaz, čeprav ne tako majhen, kar izgubil med njegovimi rokami. Misijonarja sem do tedaj poznal le po pismih in fotografijah; njegova pisma so bila vedno duhovita in opazil sem brž, da je Zdravko v besedi in ravnanju zelo pestra osebnost. Čeprav sem vedel, da je šel ta misijonar v Kamerun iz Argentine in da je prej deloval nekaj let celo v Lujanu, kjer sem bil tudi jaz pol leta pri bazi- liki in potem še pogosto ob slovenskih romanjih ter sem ga verjetno kdaj v življenju tam srečal, se vendar njegovega obličja in njegove pojave nič nisem spominjal. Zadnje fotografije, ki jih je poslal za „Katoliške misijone“, so ga kazale z močno, temno brado, a zdaj je stal pred menoj lepo obrit in sem si moral pomagati s spominom na njegovo brado, da sem v njem doživljal res Zdravkota Kravosa, kakor sem ga do tedaj imel v duhovnem gledanju.

Naj v naslednjem popišem njegovo življenjsko pot, kakor mi jo je sam kasneje pripovedoval. Zdravko Kravos se je rodil 15. februarja 1925 v Škri- ljah, župnija Kamnje pri Ajdovščini. V družini je bilo 6 otrok, od tega so poleg njega še trije živi. Ljudsko šolo je obiskoval v italijanščini v domači vasi. Odšel je v goriško malo semenišče, kjer je ostal eno leto. Nato je sku-

paj s tremi tovariši odpotoval v Turín v malo semenišče bratov maristov, od teh so zdaj trije v isti družbi. Študirali so v Misijonskem zavodu v Gassino Torinese, nakar so vstopili v družbeni novicijat. Določeni so bili za misijone, a je bil odhod radi vojne onemogočen, zato so ostali v Misijonskem zavodu. Ko se je vojna končala, je šel Zdravko konec leta 1945 v Lyon, kjer je ostal leto dni, nakar se je vrnil v Italijo, po nekaj mesecih pa v „misijone“ v Argentino. Njihova družba je vse Slovence-mariste usmerila v latinsko Ameriko. V Argentini je Zdravko deloval od 1947 do 1971. V Lujanu je bil dve leti, kjer se je spoznal z duhovnikom Stankotom Skvarčom, ki je bil pri maristih hišni duhovnik, tedaj je spoznal tudi Antona Oreharja. Leta 1949 je šel v Marco Juarez, kjer je kot profesor učil tri leta, nato je deloval v zavodu „La Inmaculada“ v Buenos Airesu, kasneje je istotam pomagal znanemu pospeševalcu katoliškega šolstva v Argentini bratu Septimiju. Nato je v Mar del Plati študiral profesorstvo iz angleščine in latinščine, deloval v San Rafaelu, v Rosariju in v Rafaeli. Od tu je leta 1971 odšel v Afriko, v Kamerun. Tu je najprej deloval na misijonu Ombessa 10 let, kjer je na gimnaziji poučeval angleščino, španščino ter druge predmete, celo šport. Tamkajšnji maristi, tudi on, so v želji, pomagati prebivalstvu, ob počitnicah kopali in gradili vodnjake, pri čemer je eden od njih nesrečno umrl. Med tem je mogel iti trikrat domov na dopust. Leta 1982 je bil poslan v Akono, kjer je na maristovski gimnaziji primanjkovalo učnega osebja, in je v višjih letnikih poučeval angleščino in španščino. Misijonar je v pripovedovanju svoje življenjske zgodbe iz svojih izkušenj poudaril, da so črnici zelo nadarjeni za jezike, bolj kot pa argentinska mladina. Njegova velika uteha pri delu je bilo prav znanje učencev. V Ombessi je bil zraven profesorstva tudi katehist. V počitniškem času so pa maristi veliko pomagali tudi po farah in pri misijonarkah. On se je z vsemi ljudmi zelo lahko razumel. V Kamerunu imajo maristi zdaj še tri postojanke s šolami: V Saa, v Akoni in v Barmeda. Teži jih pa, ker ne dobe iz vrst domačinov poklicev. V času njegovega delovanja v Kamerunu je vstopilo v družbo 12 fantov, ki so ostali do začasnih zaobljub, potem pa izstopili. Po njihovem mnenju je celibat nenaraven, oni drugače pojmujejo dejstvo družine. Zlasti niso domačini sprejemljivi za poklic bratov, ker po njihovem ta poklic nima nikake kategorije, kot jo ima na primer duhovniški poklic. Za tamkajšnjo mladino je nekaj najtežjega: uboštvo in skupno redovno življenje. Seveda, v Kamerunu je zdaj po šolah šele prva generacija, zato še ni smisla za kaj višjega, tu jim gre pred vsem za materialni napredek, za karijero. Res je, da njihovi učenci po opravljenih študijah lahko dobijo službo. Država ima rada misijonske šole, da ji formirajo sposobne voditelje, a ko bo domačih profesorjev dovolj, tudi misijonske šole ne bodo več tako zaželjene.

Že vemo, da je Zdravko Kravos pred dvema letoma zapustil Kamerun, ker je moral iti na pomoč v veliko maristovsko šolo v Zambiji. A pripovedovanje o tem sega že izven mojega obiskovanja slovenskih misijonarjev. Naj pripomnim le to, da je neizmerno srečen, kadar pride v družbo slovenskih jezuitskih misijonarjev, ki v Zambiji delujejo.

Po večerji me je Zdravko odpeljal na letališče, kjer je že čakala neka sestra misijona Akono, kajti iz Francije prihajajo sestram pomagat štiri mlade učiteljice, skupaj z redovnico družbe tega misijona, a bodo ostale tam-

Pogled na glavni trg mesta Yaounde; desno katedrala; za katedralo je škofijska misijonska prokura, kjer je obiskovalec našel marista Denisa, ki mu je pomagal do Zdravka Kravosa.

kaj samo tri tedne. Seveda Francozinjam je lažje iti le za malo časa malo po Afriki, kajti v nekaterih deželah, kot na primer v Kamerunu, je francoščina uradni jezik in jo vsa mladina zna, in ta dekleta v Afriki pač doživijo drugi svet, da jim ta izkušnja razširi obzorje in srca za misijonsko ljubezen do afriškega tretjega sveta.

Res se je pripeljalo vseh pet, redovnica in štiri učiteljice, ki so bile vse vesele stika s to misijonsko deželo. Z dvema avtomobiloma smo ob desetih zvečer odrinili z letališča v Yaounde proti misijonu Akono, kjer deluje brat Zdravko in tudi te sestre. Vladala je popolna tema. Cesta je bila nekaj časa asfaltirana, proti koncu pa le gozdna. Po kakih 100 km vožnje smo prišli na cilj, najprej tisti, ki smo bili v Zdravkovem avtomobilu, potem še ostale v sestrskem. Ustavili smo pri sestrah, kjer so popotnice izstopile, midva pa šla še kak km naprej do misijona bratov maristov. Ko mi je brat Zdravko pokazal meni namenjeno sobo, sem legel k počitku in hitro zaspal v hladni noči, ves vesel, da sem tudi tega misijonarja dosegel.

Kako je bilo pri njem, pa prihodnjič.

(Sledi.)

Lepo se priporočamo vsem naročnikom našega lista, zlasti vsem dosmrtnim, da darujejo v tiskovni sklad Katoliških misijonov! Vsem pa, ki niti naročnine še niso poravnali, da jo vplačajo! Le z združenimi močmi bomo ohranili naš misijonski list!

PO MISIJONSKEM SVETU

Piše Franc Sodja CM.

BO UGANDA NAŠLA MIR? O tem se sprašujejo zlasti vsi misijonarji. Kampalski nadškof kardinal Emanuel Nsubuga je še pred državnim udarom prosil predsednika, naj odloži volitve in prej z vmesno vlado pomiri duhove. Javno je povedal, da v Ugandi ni državljana, ki ne bi izgubil koga svojih. Uradne in gverilske čete pustošijo in ustrahujejo deželo. Državni udar je prinesel upanje. Kardinal je spregovoril tudi zdaj in izrazil željo, da bi ta udar prinesel mir, novo vlado in edinost. Pozval je gverilce, naj odložijo orožje in pristopijo k sodelovanju. Res tragično, da dežela, ki ima morda največ odstotkov katoličanov, trpi v takem razdejanju, da skoraj nihče ni varen življenja.

V ZAIRE je tudi skoraj polovica prebivalstva katoliška. Ko je lani obhajala 25-letnico neodvisnosti, so škofje prosili za sodelovanje vseh. Poudarili so, da v deželi vlada korupcija, ekonomsko stanje je slabo in izobrazba zelo pomanjkljiva. Znano je, da so pred leti podražavljali vse katoliške šole. Koliko je bilo vanje vloženega denarja in truda! Po nekaj letih „državnih šol“ je položaj postal tako neznosen, da je vlada prosila, naj Cerkev spet vzame nazaj v svojo upravo šole. Dobila jih je v vsakem pogledu v mizernem stanju. A je šla na delo. Neodvisnot škofje pojmujejo kot enotnost dežele. Te pa še daleč ni. Pohvalili so napore države, a opozorili na vse, česar Zaire nima. Zahtevajo novih spodbud na moralnem, kulturnem in gospodarskem področju.

NE NA ROMANJE V SVETO DEŽELO! To nenavadno geslo je dalo vsem kristjanom „Nigerijsko katoliško združenje“. S tem hočejo protestirati proti vladni politiki, ki protežira muslimanska romanja. Vlada v Lagosu je muslimanom ponudila 20 tisoč prostih mest, kristjanom pa jih je omejila na 1.400. V tem vidijo zapostavljanje krščanske vere in hočejo na to opozoriti z bojkotom. Ob enem predlagajo, da ustanove svoj neodvisen krščanski romarski svet.

JAPONSKA v zadnjih objavljenih statistikah kaže takšen religiozen obraz: še vedno je večina Japoncev brez določene vere. Dosega kar 65 odstotkov prebivalstva. Za budiste se ima 27 odstotkov, za šintoiste 4 odstotke, za kristjane 2 odstotka. Simpatizira z budizmom 63 odstotkov, s šintoizmom 18 in s krščanstvom okrog 12 odstotkov Japoncev. Opažajo pa, da je med Japonci smisel za vero porastel in upadlo je število neverujočih. In sicer od 30 odstotkov v letu 1973 na 23 odstotkov v letu 1983. Statistika je stara, a šele lani objavljena.

MUSLIMANI V AFRIKI napredujejo. Na to je posebej opozoril dr. Samuel Odunaike, predsednik evangeličanske zveze Afrike in Madagaskarja. Islam se spet zrašča z vladami posameznih držav. Tako na mnoge stvari izvaja nekak monopol. Tako recimo krščanske skupnosti težko pridejo do sredstev obveščanja. To je posebej opaziti v Nigeriji kot sploh v vseh severnih državah, kjer so pomešani muslimani in animisti. To islamiziranje javnega življenja po-

Koruza je hrana Črne Afrike.

staja ovira za misijonsko delo. Ali bo dialog vsaj olajšal napetosti, bo pokazala morda šele daljnja prihodnost.

TEŽKO RAZUMLJIVO, A RESNIČNO. Nigerijski duhovniki domačini resno razmišljajo, da bi šli v Združene države kot misijonarji med črnce. S tem bi sledili navodilo Cerkve, ki ga je izrekel že Pavel VI, naj bodo mlade Cerkve tudi že misijonarske. Še bolj pa verjetno te duhovnike nagiba k temu dejstvo, da bi oni mogli črnskemu prebivalstvu, ki so potomci nekdanjih iz Afrike uvoženih sužnjev, bolj približati krščanstvo kot pa ameriški kristjani, ki so vsaj v južnih državah delali razliko med črnimi in belimi. In ponekod jo delajo še danes. Ti pogovori so med redovniki Družbe sv. Jožefa. To bi seveda bil le začetek. Znano pa je, da ima Nigerija veliko duhovnih poklicev. V petih bogoslovskih semeniščih študira okrog 2.000 bogoslovcev. Katoličanov je pet milijonov, vseh prebivalcev pa 85 milijonov.

V JUŽNI KOREJI Cerkev lepo napreduje. Kardinal Kim, nadškof v Seulu je v intervjuju z neko azijsko agencijo povedal, da v nekaterih župnijah krstijo letno po 500 odraslih oseb. V štirih semeniščih se na duhovništvo pripravlja tisoč kandidatov. Glede na boj za socialne pravice je kardinal jasno povedal: Vloga Cerkve v Koreji je v tem, da je orodje miru, sprave in odpuščanja. Hkrati pa si mora prizadevati za okrepitev pravice ljudi. In znan je prav on po tem, kako pogumno in javno nastopa proti vladnim ukrepom, ki večkrat gazijo človekove pravice. On je za demokratično ureditev, a do nje mora priti brez nasilja. Verjetno tudi zaradi te drže Cerkev v Južni Koreji uživa ogled in privlači ljudi.

ČAD je ena najbolj ogroženih afriških držav. Tri nadloge v glavnem pustošijo deželo in tirajo ljudi v trpljenje. Najprej so to politični neredi. Že dvajset let vlada vojno stanje, večsih bolj nasilno, večsih manj. V ozadju je libijski Gadafi, o katerem pravi generalni vikar čadske škofije N'Djamina, da je bolj arabski nacionalist kot zagrizen musliman. Druga nadloga je lakota. Suša traja že več let in kmetje se selijo v mesta. V štirih begunskih taboriščih se je nagnetlo že 100.000 deželanov. V tuje sosednje države, zlasti Srednjo Afriko, je zbežalo 50.000 ljudi. Tretja grožnja pa je pomikanje Sahare proti jugu. Cerkev se v svojem socialnem prizadevanju trudi predvsem za to, da bi s pogozdovanjem in namakanjem zajezili vdor saharske puščave na jug.

DVA OBRAZA ISLAMA. Ko je papež bil na obisku v Maroku, ga je navdušeno sprejela muslimanska mladina. Papež je bil obiska v Maroku posebno vesel. Na vprašanje časnikarjev, če bi šel tudi v Libijo, je odgovoril pritrdilno. — Pravo nasprotje vsega tega pa je istočasna izjava libijskega predsednika Gadafi-ja v Ruandi: Afrika ni krščanska. Kristjani so golazen v Afriki in agenti kolonializma. Vi morate začeti sveto vojsko proti krščanstvu, da bi se v Afriki lahko začel širiti islam. In to je ta prvoborec za islam rekel v Ruandi, kjer je muslimanov le en odstotek, katoličanov pa 40 odstotkov.

V ETIOPIJI, ki je zaradi lakote bila v preteklem letu največkrat v časopisih imenovana od vseh afriških držav, je katoličanov razmeroma zelo malo. Med 33 milijoni prebivalcev je kar 60 odstotkov kristjanov. Toda pripadajo koptski Cerkvi. Protestantov je kakšen milijon, katoličanov pa le 200.000.

MISIJONSKI OPAZOVALEC

Glavni sodelavec „Katoliških misijonov“ lazarist Franc Sodja CM, ki sicer že nekaj let deluje v Torontu, Kanada, je zdaj odšel za leto dni v Tinje na Koroško, kamor ga je povabil na apostolsko delo rektor Tinjskega katoliškega kulturnega doma mons. Jože Kopeinig. Za „Katoliške misijone“ novega letnika je že pred odhodom napisal vrsto uvodnikov o temi „Mladina in misijoni“, ki se bo obravnavala tudi na drugem vseslovenskem misijon-skem simpoziju, ki bo v času od 7. do 10. oktobra v Tinjskem domu. Franc Sodja nam poroča o pripravah za ta simpozij: V Tinjah so se zbrali na pripravljalo sejo mons. Franc Mikuž, mons. Jože Kopeinig, o. Jože Kokalj, Franc Sodja CM, misijonarji Miha Drevenšek in še drug minorit in Stanko Rozman SJ, ki so na dopustu v domovini. Sestavili so tudi že tudi vsaj začasno vsebino predavanj: Franc Rode CM naj bi predaval o evangelizaciji v sekulariziranem svetu, Drago Ocvirk CM bi predaval o novih premikih v misijonem poslanstvu, Alojzij Slavko Snoj SDB o vrednotah sodobne mladine in kako ji posredovati misijonsko misel in Franc Sodja CM naj bi govoril o oblikovanju sodobnega misijonarja. Popoldne naj bi udeleženci prisluhnili poročilom o misijonem delovanju iz raznih krajev slovenskega prostora, pri čemer naj bi govorili tudi o bodočnosti slovenskega misijonskega lista. Tretji dan naj bi mons. Jezernik podal sintezo vsega, o čemer se je razpravljalo prejšnja dva dneva, podale naj bi se resolucije, zaključno mašo pa naj bi imel nadškof dr. Šuštar. Po kosilu naj bi bil razhod.

Bog daj, da bi tako dobro pripravljeni misijonski simpozij rodil lepe sadove za prihodnost slovenskega sodelovanja pri gradnji Cerkve v svetu!

„VSEM VSE“ je naslov 72 strani obsegajoči knjižici o svetniškem škofu Janezu Gnidovcu in njegovi duhovni podobi, ki jo je napisal vicepostulator Gnidovčeve beatifikacije, lazarist Stanko Žakelj v Ljubljani, izdal pa jo provincijalat Misijonske družbe v Ljubljani. K knjižici, katere prve izvide smo prejeli tudi v Buenos Airesu, je spremno besedo napisal ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar in jo v celoti objavljamo:

„Med vernim slovenskim ljudstvom sta precej znana dva svetniška kandidata, Anton Martin Slomšek, mariborski škof, ki je umrl leta 1862, in Friderik Baraga, misijonski škof med Indijanci v Severni Ameriki, doma iz ljubljanske nadškofije, ki je umrl leta 1868. Veliko manj pa je znan tretji svetniški kandidat, skopski škof Janez Frančišek Gnidovec, prav tako iz ljubljanske nadškofije, doma iz Ajdovca pri Žužemberku na Dolenjskem. Umrli je pred dobrimi 46 leti, 3. februarja 1939 in je pokopan na ljubljanskih Žalah. Ne samo v domači župniji, tudi drugod po Sloveniji, v Makedoniji in na Kosovem živi še veliko ljudi, ki so ga osebno poznali. Po njihovem prepričanju in na podlagi dokumentov, ki jih je za proces razglasitve za blaženega z veliko skrbjo in natančnostjo zbral njegov sobrat iz Misijonske družbe lazaristov dr. Stanko Žakelj, je bil škof Janez Gnidovec izredna osebnost. Zato sem dr. Žaklju zelo hvaležen, da je pripravil krajši življenjepis v obliki duhovne podobe, ki naj našim ljudem približa tega našega svetniškega kandidata

in jim prikaže njegovo življenje in delo. Prepričan sem, da bo knjižica marsikomu dala novih pobud za poglobljeno osebno krščansko življenje in morda tu in tam pri mladih vzbudila tudi misel na duhovniški, redovniški ali celo misijonski poklic. Vsi pa, ki bodo поблиže spoznali življenje in delo božjega služabnika škofa Gnidovca, bodo še bolj goreče molili za nove duhovniške in redovniške poklice, za beatifikacijo škofa Gnidovca in se mu še z večjim zaupanjem priporočali. Trdno upamo, da Bog naše skupne molitve, če jo bo spremljalo tudi resnično krščansko življenje iz vere in ljubezni, ne bo zavrnil.

Bog daj, da bi knjižica prišla veliko ljudem v roke in poživila zanimanje za življenje in delo ter za beatifikacijo božjega služabnika škofa Janeza Frančiška Gnidovca.“

K vsebini knjižice se bomo še povrnili, kakor hitro jo dobimo v večjih količinah in jo razširimo med rojaki v svetu.

Knjižico ilustrira kakih 10 fotografij postaj življenja in dela služabnika božjega Janeza Gnidovca.

Pred leti smo imeli v Siamu (dežela Taj) poleg staroste slovenskih misijonarjev, nad devetdesetletne s. Ksaverije Pirc in s. Frančiške Novak, uršulink, in kasneje odkritega p. Tružnjaka tudi salezijanskega brata Jožeta Bevca, ki je v tej deželi desetletja deloval, potem pa se radi zdravja vrnil v Evropo. Od tedaj naprej temu bivšemu misijonarju stalno pošiljamo tudi naš misijonski list. Zdaj je mož že 77 let star in ima za seboj 50 let delovanja v družbi, večinoma v misijonih. Zahvaljuje se nam za pošiljanje lista in pravi, da moli za njegovo zopetno izhajanje v domovini.

Iz Francije se nam je zopet oglasila zaslužna bivša kitajska misijonarka s. Kalista Langerholz FMM in takole poroča o svojem delu v pariškem kitajskem misijonu, h kateremu je bila pritegnjena:

„Jaz sem spet v delu za kitajski misijon. Vsako nedeljo imamo mašo v kitajskem jeziku. Župnik — kitajski jezuit — se bori in vzdihuje, ker ga njegovi župljani kritizirajo, so nezadovoljni, se med seboj prepirajo. Jaz pa bolj gledam proti drugim 30 do 40.000 tukajšnjim Kitajcem, ki se za Boga ne brigajo, ker jim je denar bolj pri srcu... Vesela sem, ko pri francoskem duhovniku pridem in stik s kitajskimi študenti, ki prihajajo s celine na višji študij. Življenje na Kitajskem jim je preozko, hrepenijo po svobodi; ko pridejo sem v Pariz, iščejo vse načine, da bi ostali tu, da bi mogli v prostost privedi svoje domače, prijatelje, sošolce. Življenje na celine je za vse, razen za delavce, zelo drago. Profesorji, znanstveniki, kulturni sloji imajo zelo nizke plače, kaj bi dali, da bi lahko prišli sem. Škoda, tukajšnja vlada je prepovedala vstop na medicinsko univerzo vsakemu inozemskemu študentu medicine.“

Misijonski obiskovalci iz Slovenije bodo razveselili v letu 1986 mnoge slovenske misijonarje in misijonarke. Že lani bi morali na pot mons. Jože Kopeinig, kaplan Marketz in bivši malgaški laični misijonar Marko Vilfan, ki zdaj študira v Avstriji, s Koroškega za obisk malgaških in nekaterih drugih afriških slovenskih misijonarjev, pa so „zamudili vlak“, bolje rečeno, za edini zanje primerni čas potovanja na letalu niso mogli dobiti prostora, pa so svoj obisk prestavili na leto 1986. V tem letu pa bo „rdeči otok“ in tudi nekatere afriške države, v katerih delujejo slovenski misijonarji (verjetno zlasti Zambija), obiskal tudi ljubljanski nadškof dr. Šuštar, kakor je sam dal upanje misijonarjem v svoji okrožnici v pozdrav ob priliki misijonske nedelje.

NAŠI MISIJONARJI PIŠEJO

OCEANIJA

Salezijanski brat JOŠKO KRAMAR se je dva meseca mudil na dopustu v Sloveniji, a se je že spet vrnil nazaj v Papuo Novo Guinejo, kjer je že nekaj let uspešno deloval, a zdaj je bil prestavljen v drug kraj te dežele, da spet začne pionirsko delovanje na novi salezijanski postojanki. Iz kraja Vunapope nam dne 26. IX. piše sledeče o zadevah tega novega misijona:

„Pozdravljeni Vi in vsi prijatelji misijonov in misijonarji po širnem svetu! Kot vidite, Vam pišem iz mojega novega kraja, kamor sem prispel danes zjutraj. Začasno sva s sobratom gosta pri misijonarjih Družbe Srca Jezusovega, ki so nama velikodušno ponudili streho, dokler si ne zgradiva lastne. Kraj je lep, zelo vroč in vlažen, leži komaj 5 stopinj južno od ravnika. Od mojega prejšnjega misijona Araimirija sem se pomaknil še za eno uro poti proti vzhodu. Zapadno se šopiri kakih 30 km od nas ognjenik Rabaul, ki je lani precej vznemirjal prebivalstvo. Severovzhodno pa se razprostira otok Nova Irska, katere bližnji otoček je že na ravniku.

Najino prvo delo bo, da si z nadškofom dobiva primeren kraj za misijonsko postojanko, potem bo pa treba zavihati rokave za gradnjo. Glavni namen te postojanke naj bi bil vzgoja tukajšnje mladine in da sinovom krščanskih družin damo možnost za izbiro poklica. Prav toplo Vam to zadevo priporočam v molitev. Če hočemo nadaljevati naše delo, ki je tako lepo zastavljeno v Araimiriju, je nujno, da dobimo domačih delovnih

moči. Seveda bo gradnja te nove postojanke terjala tudi veliko gmotnih sredstev, a zaupamo v Njega, ki nas je k temu delu za domačo duhovščino privedel. Prosite nam pri Njem, da bi trdno verovali in vztrajno upali na božjo pomoč!“

Novi naslov br. Joškota Kramarja je: Vunapope Sacred Heart, P. O. 75 KOKOPO, Rabaul ENB, Papua New Guinea.

A Z I J A HONGKONG

Od tu nam je dne 10. oktobra pisal STANKO PAVLIN SDB, ki se nam je torej takorekoč takoj po svojem povratku iz domovine oglasil.

Tudi njegovo naslednje pismo z dne 7. novembra je še v luči njegovega povratka:

„Lepa Ti hvala za pismo in besede na mojo nadaljno življenjsko misijonsko pot, ki se pač bliža svojemu koncu. Upam, da ko pade „zastor“, se bo zame tudi še našel kak prostorček „nezaseden“ tam onstran...“

Moje sedanje delovanje je bolj skrito in mirno. Vse vodijo naši mladi kitajski sobratje, mi misijonarji pa uživamo in smo veseli, ko vidimo, da naš prejšnji trud ni bil zaman. Zdaj pa moramo moliti zanje, in če in kadar žele, jim tudi postržemo s kako mislijo, s kakim nasvetom.“

Iz iste, danes še angleške kolonije Hongkong nam v začetku oktobra piše tudi s. ANICA MIKLAVČIČ. Iz njenega pisma povzemamo sledeče:

„Stanko Pavlin se je že vrnil. Veliko lepega mi je vedel povedati zlasti o slovesnosti jubileja štirih salezijancev, ki so pred 50 leti odšli v misi-

jone in so še vsi živi. Bil je v Trstu, odkoder jaz izhajam, in je obiskal škofa Bellomija, da mu je izročil, kar sem mu zanj od tu poslala po Pavlinu. On je Italijan po rodu, a se je lepo naučil slovenščine, zato ga imajo pa vsi radi. Tudi meni je odpisal po slovensko. Želi, da v Trstu tudi italijanski duhovniki znajo slovensko, da bodo mogli duhovno postreči slovenskim vernikom, ker na žalost slovenskih novomašnikov tam ni...

Želite vedeti kaj o tukajšnjem našem Domu duhovnih vaj, kjer zdaj jaz živim? To je hiša, ki je na voljo vsakovrstnim duhovnim ljudem, kateri se želijo za nekaj časa umakniti v samoto in biti sami s svojim Bogom. Poslopje je novo, leži ob morju. Vedno je napolnjeno. Več kot 2.000 duhovne poživitve željnih je v teh mesecih od januarja do sedaj prišlo k nam. Ta teden smo imele na pri-

mer skozi deset dni skupino 50 jezuitov iz raznih dežel Južne Azije. Aprila meseca je bilo pri nas 40 škofov iz Azije na zborovanju. Sicer prihajajo v ta Dom večje skupine iz raznih župnij, posebno tudi mladina s svojimi duhovnimi voditelji. Tudi sestre in duhovščina se zberejo pri nas tako na duhovne vaje kot na razna zborovanja in sestanke. Prostor je v Domu za osemdeset oseb. Za to leto je do konca že vse naprej oddano.

Kadar sem doma, tudi jaz poprimem za razno delo, sicer misijonarim po mestu med Kitajci in Japonci. Seveda še vedno želim, da bi se vsaj za zadnje dni življenja in misijonarjenja povrnili na celinsko Kitajsko. Tukajšnja Cerkev se zelo prizadeva, da bi bili katoličani dobro pripravljene za čas po letu 1997, trdni v veri. Sveti oče je večkrat povdaril, da mora biti Cerkev v Hongkongu most,

Na hrbtno stran te fotografije je s. Miklavčič tole napisala: „Mlada med mladimi Japonci, ki so moji prijatelji“, v Hongkongu.

ki bo povezoval vso kitajsko Cerkev.
Molite tudi Vi za to!"

INDONEZIJA

Slovenska misijonarka od tam, ki deluje zadnja leta v mestu Bandung, uršulinka s. DEODATA HOČEVAR se sedaj mudi na dopustu v Sloveniji in nam je od tam poslala besedilo predavanja, ki ga je o Indoneziji in položaju Cerkve v njej imela na teološki fakulteti v Ljubljani 9. oktobra. „Katoliški misijoni“ so v zadnjih letnikih že večkrat podajali sliko o tem in onem pogledu na Cerkev v Indoneziji, a predavanje, ki nam ga je sestra poslala, tako lepo in celotno zaokroženo poda sliko o tem, da smo se odločili objaviti ga v našem listu.

Misijonarka nam o svojem življenju v domovini še tole pristavi:

„Zelo sem zaposlena s predavanji. Povsod bi radi kaj slišali o misijonih. Kolikor mogoče skušam vsem ustreči in prosim Gospoda, naj On govori po meni in vnema ogenj božje ljubezni zlasti v srcih mladine, da bi zazelela širiti božje kraljestvo na zemlji.“

Če se spomnimo, da je imel br. Joško Kramar v dveh mesecih bivanja v Sloveniji kar 83 misijonskih srečanj, in ko beremo, kako je tudi indonezijska misijonarka doma v tem smislu vprežena, nas mora to le veseliti. Pogosta navzočnost misijonarjev med Slovenci v domovini je morda stalni vir duhovnega osveženja zlasti slovenske mladine, ki po misijonarjih in njih delovanju začuti življenjski utrip tiste Cerkve, kateri hočejo idealisti v Sloveniji tudi služiti.

TAJSKA

Iz Bangkoka nam je spet pisala koncem septembra starosta slovenskih misijonarjev in misijonark s. KSAVERIJA PIRC OSU, ki med drugim piše tudi tole:

Nad devetdesetletna s. Ksaverija Pirc OSU
z učenko v Bangkoku.

„Katoliški misijoni“ in njih sodelavci ste mi bili vseh nad 60 let misijonskega življenja celo bližji kot matična domovina... Čutim po njih, da smo ena družina v Kristusu.

Nekaj malega o našem življenju:

Vse tri velike religije, budizem, islam in krščanstvo žive na Tajskem v lepi slogi. To se je pokazalo tudi 4. avgusta ob 40-letnici tragedije Hirošime, ko smo vsi skupaj molili za svetovni mir.

Čula-Longkom Univerza nam je dala na razpolago veliko dvorano, ki je bila opremljena s slikami hirošimske tragedije. Tu smo molili pripadniki vseh treh religij, druga za drugo. Ko je prišla vrsta na katoličane, so prinesli v dvorano popolnoma opremljeni daritveni oltar s svetimi posodami. Eden od katoliških škofov je daroval sveto mašo. Tudi harmonij je pridrsal v dvorano. Molili smo in peli in prejeli sveto obhajilo. Kljub

veliki množici ni bilo nikakega nereda. Vsi smo se čutili božji otroci.“

Iz Bangkoka se nam je s pismom in člankom oglasila tudi uršulinka s. FRANČIŠKA NOVAK koncem oktobra:

„Bog povrni za „Katoliške misijone“. Včeraj je prispela zelo zanimiva sept.-oktoberska številka s slovečo Mater Terezijo na naslovni strani in z najima dvema z s. Ksaverijo na zadnji strani. Kako posrečeno! Duhovnost naše jugoslovanske velike misijonarke LJUBEZNI mi je zelo všeč, njeno delo za uboge občudujem. Vendar sem Bogu bolj in bolj hvaležna za svoj skromni uršulinski misijonski poklic vzgojiteljice. Ko hitim na veroučne ure ali drugače delim duhovno pomoč, se večkrat spomnim na mater Terezijo in njene misijonarke Ljubezni, ki dele telesno in gotovo tudi duhovno pomoč najbolj ubogim in zapuščenim. Pa tudi sama grem rada med uboge, pohabljene, ki jih je cela naselbina ob zalivu ne tako daleč od nas, tudi v umobolnici in jetnišnici, kolikor mi čas in razmere dopuščajo.“

INDIJA

Od tu imamo pismo misijonarke MARIJE SREŠ iz kraja Himetnaga, ki ga je dne 6. septembra pisala prijateljici Miri Dobovškovi v Ljubljano:

„Včeraj sem prispela nazaj v Indijo. Kot sem že domačim poročala, je bilo potovanje do Bombaya varno in srečno. Sicer so letalo v Rimu popravljali tri ure, a smo končno odleteli in prišli brez nezgode tja. Ko pa sem predvčerajšnjim potovala iz Bombaya semkaj v zvezno državo Gujarat, sem imela smolo: Ukradli so mi namreč tisto torbo, v kateri sem hranila denar, potni list, osebno izkaznico, vozniško dovoljenje, knjige, kemične svinčnike (namenjene za

darila), fotografije, ki so potrebne za obnovitev vize, vse, kar sem imela spominov od doma, notes naslovov, očala, in še bi lahko naštevala. Ostala sem praktično brez vsega. Še dobro, da je potovala z menoj ena naših sester, ki je imela tudi mojo vozovnico.

Kajpada, to je bil zame precejšen udarec. Veselila sem se, da bom denar, ki sem ga prinesla s seboj, in tudi darila, razdelila sestram in gojenkam, tako sva pa s sestro še kruh morale dobiti od kmeta, ki je potoval z nama. Čim prej si bom morala poiskati novi potni list; morada bom morala iti ponj celo v Delhi.“

Misijonarka zaključuje svoje pismo z lepo duhovno mislijo: „V takih primerih se je še posebno treba nasloniti na vero v sebi, češ, da Bog že vedno kaj vse to dopusti.“

IRAN

Iz Isfahana nam piše 22. septembra usmiljenka s. CECILIJA RODE. Zahvaljuje se za list „Katoliški misijoni“ in s tem v zvezi pravi:

„Ko sem brala opis potovanja k minoritoma Drevenšku in Benku in k drugim misijonarjem v Afriki, sem tem misijonarjem skoraj zavidala... Vsi imajo premajhne cerkve, da jih je treba povečati, in so spet premajhne... Pri nas so pa cerkve vse prevelike. Če nas je pri naši nedeljski maši v kapeli deset, je to že veliko. Samo za božič in veliko noč se kapela napolni in je v njej prostora komaj za 60 oseb. V Teheranu imajo veliko cerkev, ki je tudi vedno slabo obiskana; kajpada, ko so jo zidali, so bili drugi časi... Zdaj je v Iranu vedno manj Evropejcev, domačini, naj bodo Armenci ali Kaldejci, pa imajo službo božjo po svojih obredih, kakor tudi svoj jezik, zato se njih maš Evropejci ne udeležujejo.“

Uršulinka s. Frančiška Novak pri obiskovanju revnih naselij v Bangkoku. Kaže, da jo je fotograf presenetil...

A F R I K A

Jezuitsko slovensko glasilo „Slovenski jezuiti“, ki izhaja v Sloveniji, je objavilo pismo misijonarja STANKOTA ROZMANA iz Zambije, ki ga od tam popisujemo:

„Sedaj bi rad opisal nekaj zanimivosti iz življenja rodu Ila, da boste vedeli, s kakšnimi ljudmi živimo in delamo. Večina prebivalcev naše župnije pripada temu plemenu. Razteza se od Livingstona do reke Kafue in čez do Mumbwe. To je pleme, ki je z odprtimi rokami sprejelo slavnega misijonarja in raziskovalca Davida Livingstona; njegovi nosači so bili iz rodu Ila. Ti so mu omogočili, da je mogel prepotovati tisoče kilometrov po Afriki, posebno po današnjem ozemlju Zambije. To pleme je vzljubilo ne le Livingstona, ampak tudi druge Evropejce. Svojo zavzetost pa so drago plačali. Nalezli so se ošpic, ki so jih zdesetkale, podobno kot ameriške Indijance ob prihodu belcev na njihov kontinent.

Ila bojevniki so sloveli po svoji hrabrosti; kolonijalna oblast jih je zato poslala na bojišča prve in druge svetovne vojne. Nekateri vojaki so se vrnili s spolno boleznijo, ki se je med plemenom hitro razširila. Kmalu po drugi svetovni vojni skoraj ni bilo prebivalca, ki ne bi bil podvržen tej boleznijo. Že otroci so se začeli rojevati z njo. Prišlo je tako daleč, da žene niso mogle imeti več otrok. Pleme je bilo v nevarnosti, da izumrje. Na pomoč jim je prišla zdravniška veda s penicilinom, cepili so celotno prebivalstvo. Pohod boleznijo je bil ustavljen, a posledice so ostale. Bolezen je uničila voljo do dela tem prebivalcem. Vgnezdilo se je pijančevanje. Tudi niso mogli boleznijo povsem izkoreniniti in se še vedno pojavlja.

Južno od Mumbwe, vse tja do reke Kafue, so številna in obsežna močvirja, ki so pravo leglo malarije, ki je božja šiba tropskih krajev. Tudi za to boleznijo letno umrje veliko ljudi. Zdravniška pomoč je minimalna ali je pa sploh ni. Naredko na-

sejani klinični centri nimajo zdravil in tudi prevoznih sredstev za prevoz bolnikov ni. Naš okraj vpije po zdravniški pomoči.

Tako se je pred petimi leti porodila misel, da zgradimo v Nangomi bolnišnico, kakor smo v tem kraju postavili veliko cerkev. Ta podružnica Nangoma leži sredi med Mumbwo in Lusako, ob glavni cesti. Bolnica bo namenjena vsem pripadnikom plemena Ila. Prejšnji škof Milingo me je tudi večkrat prosil, naj nekaj naredim za te ljudi. S tako zdravstveno pomočjo bodo domačini odprli srca veselemu oznanilu. Iskali smo sredstev za izvedbo tega načrta in nam je belgijska organizacija Overseas Missions Secretariat izrazila pripravljenost, da nam pomaga. A si moramo tudi sami pomagati. S sodelovanjem domačinov in pomočjo od drugod upamo začeti z delom, ki naj bi trajalo pet let. V načrtu je manjša bolnica s petdesetimi posteljami. A treba bo zgraditi stanovanjsko hišo tudi za petnajst članov osebja, napolniti elektriko in tekočo vodo. Bolnica naj bi služila tudi kliničnim centrom na jugu področja, kjer živi največ pripadnikov rodu Ila.“

Kakor izvemo iz drugega pisma Stankota Rozmana, se Stanko Rozman že dogovarja s sobratom Janezom Mlakarjem, ki mu bo sledil na postaji Mumbwa in tudi v organizaciji nameravane bolnice, kako bosta v prihodnje skupaj delala za ostvareitev tega lepega misijonskega načrta.

Tudi od laične misijonarke BARI-CE ROUS imamo pismo z dne 8. novembra iz kraja Chillonga v Zambiji. Takole piše med drugim

„Bila sem na dopustu v kraju Mabila (ne Ndola, kakor je misijonski korespondent napačno bral njeno prejšnje pismo). Ta kraj je sedež naše škofije in se nahaja čisto na severu države Zambije. Sedaj sem pa spet

za teden dni na počitnicah, ki jih preživljava štiri dni v Samfya poleg jezera Bangueulu in še naprej v Kasabam, kjer imajo sestre frančiškanske bolnico. Vozili smo se po jezeru in sestre so lepo skrbele za nas. Šla sem skupaj z zdravnico naše bolnice, ki je prej delovala v tem kraju.

Počitka sem bila pa res potrebna in teden dni je bilo komaj zadosti. Sedaj imamo spet deževno dobo, ki nekoliko ublaži vročino. Pa tudi bolnikov je manj te dni. Vsi namreč pripravljajo polja za koruzo in drugo, pa nimajo časa biti bolni. Ti pa, ki ta čas pridejo, so pa zelo bolni. Kmalu bo tu spet polno malarije in bo bolnica takoj prenapolnjena. No, saj smo zato tu, da bolnikom pomagamo!“

ZAIRE

Poleg škofijskega duhovnika Tone-
ta Pačnika in lazaristovskega brata Marcela Kerševana, ki delujeta v porečju reke Zaïre (bivši Kongo) in zdaj tudi Jožeta Šömma, ki je odšel pred meseci na pomoč Pačnikovemu misijonu v Zaïre, živi in dela še bolj v notranjosti dežele slovenska misijonarka, Kristusova sestra MOJCA KARNIČNIK, ki je v zadnjem času pisala več pisem prijateljici v Ljubljani, Miri Dobovškovi. Iz teh njenih pisem povzamemo sledeče vesti iz življenja in dela te odlične in požrtvovalne slovenske misijonarke:

„Pri nas je vročina malo pojenjala, tu pa tam tudi dežuje, a ne dovolj. Deževna doba je bila letos bolj revna. Domačini pripravljajo njive za septembersko setev in požigajo travo, grmičevje in drevesa, tako da je pokrajina zavita v črn dim, veter pa prenaša saje. V tem času je tudi ogromno metuljev, tako da je nemo-goče sušiti perilo na prostem, ker vse ponesnažijo.

Potem ko sem preživela dve leti v študiju v Belgiji, sem se lani avgusta vrnila v Afriko na prejšnjo misijonsko postojanko. Ukvarjam se predvsem s pastoralnim delom: oblikovanjem katehistov, z veroukom, vzgojo domačega redovniškega kadra. To je zelo lepo delo in me osrečuje. Seveda so tudi problemi, kje pa jih ni? Radi tega delovanja sem v stalnem stiku z ljudmi, ki si tega stika sami zaželi, in to mi veliko pomeni.

Veliko noč smo kar lepo obhajali. Na veliki četrtek in petek smo imeli obrede v večernih urah. Vstajenje pa smo imeli v nedeljo ob šestih zjutraj. Ko smo vstopali v cerkev, je bil še mrak, ko smo jo zapuščali, je pa bilo sonce že precej visoko na nebu.

4. maj je zame zelo pomemben dan. Tistega dne sva namreč z Marijo Sreš prvič zapustili dom in domovino in odšli v neznano (v novicijah v Pamplono v Španiji). Sedaj je od tega že 18 let. Kako hitro so minila! Bilo je veliko lepega, pa tudi marsikaj težkega. Bogu hvala za eno in drugo! Tukaj smo pa 4. maja obhajali tudi peto obletnico škofovega posvečenja našega škofa. Ta je revež, skoraj stalno je na potovanju, saj ima poleg naše škofije upravljati še dve drugi sosedni. Mislim, da letos ni bil več kot mesec dni vsega skupaj v domači škofiji. Pride za teden dni in odide za štiri tedne. Kadar pa je tukaj, ima vedno vrsto ljudi, ki ga čakajo pred vrati v katerem koli času.

Ravno za Veliko noč smo dobili na pomoč mlado zdravnico iz Španije. Prišla je delat v našo bolnico za dve leti, zaenkrat. Tako imamo v naši skupnosti kar tri zdravnice in dve medicinski sestri.

30. aprila in prvega maja sem imela intenzivni tečaj za učitelje naše župnije. Delali smo od jutra do večera, pa so na koncu udeleženci eno-

glasno izjavili, da si takih tečajev še želijo. Za zaključek smo imeli Evharistijo na prostem, ravno ob sončnem zahodu. Bilo je edinstveno. Še ta in prihodnji mesec, pa bo šolskega leta konec. Seveda bomo tudi med počitnicami nadaljevali s to ali ono dejavnostjo, zlasti z mladino. Za biblične krožke imam v načrtu za konec šolskega leta tekmovanje. Najboljši bodo prejeli majhne knjižne nagrade. Kako se veselijo in pripravljajo! Ti biblični krožki so nekaka protiutež raznim sektam, ki rastejo kot gobe po dežju. Sprašujemo se, kje in kaj je vzrok temu?

Tukaj v tej deželi sem celo bolj na varnem, kot bi bila kjerkoli v Evropi. Življenje seveda ni lahko, sicer pa: kje in komu pa je?! Kolikor se da, delimo težave s tukajšnjimi prebivalci, čeprav nikoli ne bomo živele poponoma tako kot oni. Kadar je sila, se vedno kdo najde, ki nam priskoči na pomoč, dočim oni nimajo nikogar, ki bi jim pomagal iz težav.

Zadnje čase je vedno več otrok, ki opuščajo šolo in ostajajo doma. Ne zmorejo stroškov šolnine. Plače so prav neznatne, a srečen tisti, ki plačo vsaj prejema. Da je denarja le za sol, milo in petrolej, pa so ljudje zadovoljni.

Dela je veliko, nenehno se pojavljajo nove močnosti in potrebe. Redno sodelujem na treh župnijah. Vsak dan sem na drugem mestu z drugo skupino. Tudi do 80 km naredim s kolesom v vsakem tednu. Poti so pa take, da nekaj časa kolo mene nosi, nekaj časa pa jaz njega. Da pridem do vasi, kjer je novicijat sester domačink, potrebujem dobro uro, čeprav je daljava samo 11 km. Zelo lepi so moji večerni povratki domov. Vas novicijata moram zapustiti vsaj ob 18. uri, kajti ob 19. je že tema. Ko odhajam, je solnce še precej visoko nad gozdom, po zemlji se pa

že rahlo razgrinja mrak. Pot me vodi skozi dvoje manjših gozdov, a hišice so ves čas na obeh straneh poti. Ljudje se zbirajo pred njimi, ženske kuhajo (za mnoge bo to glavni dnevni obrok), moški se pogovarjajo, otrok pa povsod polno. Kar v petih jezikih mi od povsod prihajajo pozdravi: Mbote, moyo, džemo, omboye, bonsoir... Pogosto me kdo ustavi, češ, nekaj ti imam povedati. Največkrat so to seveda prošnje, najrazličnejše in najbolj nemogoče prošnje. Otroci so silno veseli, če se ustavim in jim podam roko. Kaj šele, če jih pobožam!, med tistimi, ki se potegujejo za to, so tudi taki, ki so komaj shodili... Ni čudno, če me ob takem „potovanju“ mnogokrat ujame noč. Ker je moje kolo brez svetilke, zato moram tedaj pot nadaljevati kar peš. Nič zato! Domov pridem sicer utrujena, a srečna. Že zdavnaj sem spet pozabila na evropske ugodnosti, katere sem prve mesece po povratku s študija tako pogrešala. Ekvatorsko zvezdnato nebo je tisočkrat lepše od najbolj bogato razsvetljenega evropskega mesta...!“

KENIJA

Sredi meseca julija je svojim domačim v Slovensko vas pri Buenos Airesu pisal salezijanski brat ŠTEFAN BURJA iz Siakago:

„Dvakrat tedensko hodim v hribe z našim jeepom 20 km daleč, kjer gradimo kapelo domačinom v kraju Keove. Pot je silno slaba, tako da rabim poldruugo uro, da pridem tja. Zadnjih 300 m je treba po veliki strmini, da je kar nevarno, ker je pot vrh tega vsa razrita. Ubogi ljudje, če se jim kam s kakim bolnikom mudi! Pred dvema tednoma sem se ravno vračal v Siakago, pa zagledam na poti veliko ljudstva. Ustavijo me pa me prosijo, da odpeljem v bolnico velikega fanta, ki ga je pičila zelo

strupena kača, dolga dva metra, on je pa že šest ur tam čakal na pomoč. Hitro ga naložim na vozilo in dirkam z njim v Siakago, kjer so mu pomagali, da je fant zdaj rešen.

Naslednji teden bomo končali z zidanjem sten v cerkvi, nakar bomo vse zidovje vezali zgoraj z železobetonom, da bo držal streho iz pločevine. Zidanja cerkvice nismo lep čas mogli nadaljevati, kajti je vladala suša in ni bilo vode za gradnjo. Zdaj imamo pa spet vodo in ker se bojimo, da pride deževje, moramo z gradnjo pohiteti, da bo v glavnem končano pred dežjem v drugi polovici oktobra in v novembru.

Da moremo graditi, je zato, ker je g. Dario dobil večjo pomoč iz Turina, ljudje sami pa pomagajo in sodelujejo s tem, da prinašajo vodo, pesek in opeko; z denarjem ne morejo, ker ga nimajo.

Če mi bo zdravje dovoljevalo, bom morda meseca oktobra, ko končamo z gradnjo te cerkvice, prišel na počitnice, pa predvsem na utrjevanje zdravja, ki je bolj slabo.

Vesel sem, da se je naš Tone odločil za duhovništvo in je šel v Ljubljano v novicijat. Želim mu obilnega duhovnega in vsestranskega napredka in da bi ga že skoraj videli pred oltarjem. Saj čas tako hiti...!“

Iz Toga, kraja Kantè, nam piše frančiškanski misijonar p. EVGEN KETIŠ, ki se zahvaljuje za poslano mu čeko, in sicer 10. novembra:

„Imel sem obisk iz Slovenije, profesor iz Maribora in študentka iz Ljubljane. Sta se kar precej časa zadržala pri meni. Med bivanjem sta me spremljala in to in ono fotografirala. Ko slike dobim, Vam jih pošljem.

P. Milan Kadunc se je z dopusta vrnil in Te lepo pozdravlja ter se znova vživlja v delo. Žal, tista pomoč,

Salezijanski brat Štefan Burja pri sestavljanju ogrodja za zidavo preproste vaške cerkvice; vse brez vsakega cementa!

na katero je toliko računal, se mu še ne čuti. Eden od sobratov, ki je šel istočasno z njim na počitnice v svojo domovino Poljsko, se ni več vrnil. Drugi je tudi šel tja na počitnice in na še eno leto študija. Kadunc mora zdaj pač čakati, da pride še drug misijonar in pa domači duhovnik, ki še nadaljuje s študijem.

Dežja smo imeli letos veliko, vendar je prezgodaj nehalo deževati, tako da je vprašanje, bo li pridelek dozorel ali ne. Zdjaj že moram misliti, kako bom zlasti za ta primer moral kupiti dovolj žitnih rezerv za reveže.“

JUŽNA AFRIKA

12. septembra se nam je od tam oglašil s pismom br. VALENTIN POZNIČ, ki živi v Glen-Cowie. Zahvaljuje se za poslano čeko in pravi, da je on za silo zdrav, da more zase vse sam poskrbeti. Glede razmer v Južnoafriški uniji pa piše tole:

„V našem koncu Južne Afrike nimamo nobene težave v političnem smislu. Država plačuje zame pokojnino, in sicer za vsak dan 8 dolarjev, tako dobi misijonska postaja za moje vzdrževanje dovolj. Zima nam je bila zelo topla, zjutraj ni bilo nikdar slane. Vas se naši duhovniki dobro spominjajo, posebno pa pater Brosig, ki ste bili pri njem ob pokojnem patru Kladniku.“

Z misijona Heirachabis nam je pisala s. oblatinja sv. Frančiška Saleškega VINCENCIJA NOVAK, ki se zahvaljuje za poslano pomoč in pravi:

„Smo v letu poklicev, ki ga moramo tudi mi tu izkoristiti, saj v naših puštinjah vendar živi veliko duš, ki so plemenite in iščejo Boga in srečo že tukaj, na tem svetu. Povabili smo duhovnika domačina, ki veliko dela z mladino. Bil je cel teden pri nas. Vsak dan smo imele dva sestanka poklicnega značaja. Zjutraj je bila

Rado Sušnik, kot ga je fotografirala tajnica naše tiskarne Margarita Fortich, ko se je udeležil slovesne proslave izseljenske štiri-desetletnice v Buenos Airesu.

sveta maša z nekaj sto mladih udeležencev, zvečer pa je bila ura molitve pred izpostavljenim Najsvetejšim. Upamo, da bo kako seme padlo na dobra tla njihovih src, saj so bili vsi udeleženci duhovno poživljeni.

Prvega novembra bo preteklo 50 let, kar sem v Afriki. O tem ne mislim nikomur na misijonu povedati, da si ne bodo delali opravkov in stroškov, ko jim itak vsega manjka. Dežja še do zdaj ni bilo dovolj in je spet vse suho. Samo dva tedna je bila puščava zelena... Zdaj pa mora misijonar spet kupovati hrano za vso živino, ki mu je še ostala pri življenju.“

Tudi njena sosestra s. ELIZABETA POGORELC se je oglasila, in sicer 20. oktobra iz kraja Port Nolloth:

„V začetku avgusta sem ne brez

težav opravila moje letne duhovne vaje za obletnico prvih obljub. A po tem duhovnem podvigu me je oslabelost spet spravila v bolnišnico Oranjemund Hospital, poldrugo uro z avtom od Port Nollotha. To mesto ni več v Južni Afriki, ampak na meji ob ustju reke Oranje. Tam so mi dali 2 litra krvi, kar me je spet spravilo na noge. A prepričala sem se končno, da kakega resnega dela ne smem več opravljati, kvečjemu kaj malega šivanja ali kaj podobnega.

Nimam kakih posebnih novic o razmerah tukaj, o katerih pa časopisi po svetu le vse preveč pišejo. Tu je le srednješolska mladina povzročila nekaj nemirov, ko še sami niso vedeli, zakaj. Poškodovali so nekatera poslopja in avtomobile. Sedaj je pa spet vse tiho in šole nadaljujejo s svojim delom.

Nekaj pa tudi v Port Nolloth ne bo prav. Koncem tega meseca bo naše pristanišče za velike ladje zaprto. Odgovorni za pristanišče je odpoklican. Težko je, ker bodo desetine pristaniških delavcev ostale brez zaslužka. K sreči se začanja šest mesečna sezona lova na rake in tovarne bodo z novembrom spet začele delovati in dajale mnogim vsakdanji kruh.“

MADAGASKAR

Iz pisma misijonarja RADOTA SUŠNIKA domačim z dne 21. oktobra zvemo sledeče:

„Včeraj je potekel teden, kar sem se vrnil v Vangaindrano, in ta teden bo že tretji teden, kar sem se vrnil na Madagaskar. Par dni za menoj je prišel na Rdeči otok tudi Lojze Letonja. Tudi prtljaga je vsa srečno prišla, tako da smo v petek 11. oktobra odrinili iz Tananarive in šli do Ambositre. Tam smo odložili Letonja in Kerina, ki bosta sedem mesecev na tečaju za malgaščino. Pot sva s Petrom nadaljevala sama v Fiana-

rantsoe, kjer se nama je pridružil naš generalni asistent Gaziello, ki je do tja prišel z avionom par dni po prej. Po kratkem postanku pri g. Buhu v Vohipeno in pri škofu v Farafangani sva prišla v Vangaindrano v nedeljo 13. ob sedmih zvečer. Ko sva bila še par sto metrov od naše hiše, so že začeli ljudje teči vkup, in ko sva pripeljala na dvorišče med cerkvijo in hišo, so že zvonili z vsemi tremi zvonovi, da je bilo v nekaj minutah dvorišče polno ljudstva. Drugo jutro pri maši je bilo spet toliko ljudi, da si človek nehote reče: Ni zaman, da si tukaj. Skozi cel teden so me prihajali pozdravljati in se zahvaljevat, da me je tako družina kot Družba pustila nazaj na Madagaskar. Včeraj pa je bila najprej slovesna maša, ki je trajala ravno dve uri, potem skupno kosilo z župnijskim svetom in predstavniki mladine, popoldne so pa mladinske organizacije pripravile dveurni program pesmi in domačih plesov. Popoldne

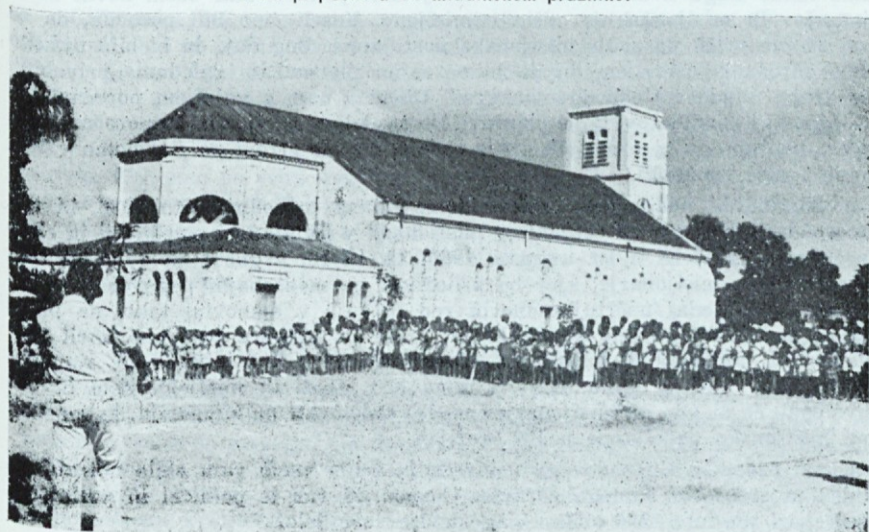
so prišli vsi slovenski misijonarji, da smo se zvečer še o Sloveniji malo pomenili. Tako je potekel moj prvi teden v Vangaindrano. Sedaj se bo pa začelo vsakdanje delo.

Nova cerkev je že precej zrasla, bo pa še veliko dela, preden bo končana. Samo da bi nam Bog dal zdravja! Tudi Peter je zdaj pri polni moči!"

Iz gobavskega naselja pri Farafangani nam je pisala sredi novembra usmiljenka s. TEREZIJA PAVLIČ:

„Vaše pismo z dne 7. VIII. je srečno priromalo do nas. Hvala lepa zanj! Tokrat sem v zadregi, kaj naj vam novega povem. Življenje se vrti v vedno istem tempu. Delam po svojih močeh, vročina pritiska, zraven pa gripa in malarija, da je kaj. Dekleti iz Tangainonija nas včasih obiščeta. Počasi se privajata, dela jima ne manjka. Zdravje nam še kar drži, včasih je treba pomagati z malo več korajže, pa gre!“

Škofijska cerkev v Farafangani, ki je središče slovenskega misijona na Madagaskarju. Slika je posneta ob mladinskem prazniku.

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJA

IZ PISEM NADŠKOFA ALOJZIJA ŠUŠTARJA IN RAVNATELJA PAPEŠKIH MISIJONSKIH DRUŽB V SLOVENIJI FRANCA MIKUŽA SLOVENSKIM MISIJONARJEM ZA BOŽIČ IN NOVO LETO.

Gospod nadškof:

Pisma ne morejo nadomestiti osebnih obiskov in pogovorov. Zato sem vesel vsakega osebnega srečanja z vami, ko pridete v domovino. Za leto 1986 pa imam za drugo polovico meseca julija in za prvo polovico avgusta načrt, da bi obiskal naše misijonarje na Madagaskarju in v nekaterih afriških deželah, če bo tako božja volja.

V evharističnem letu, ki ga obhajamo letos v domovini, smo med seboj najbolj povezani v evharistični daritvi. Bog daj, da bi bila evharistija za nas vse, tudi za vse vaše kristjane, kruh življenja in vez edinosti z Bogom in med seboj.

Franc Mikuž:

Leto 1985 se že bliža svojemu koncu. Tako hitro je minilo, kakor bi obrnil list v knjigi. Pretečeno leto je bilo za nas v Sloveniji zelo bogato glede na poživitev misijonske zavesti. O tem ste se lahko prepričali tudi sami, ker redno spremljate naše delo po verskem listu Družina. Predvsem smo lahko Bogu hvaležni za nove misijonske poklice. Kar osem novih misijonarjev in misijonark je odšlo v misijone. Veseli smo bili poročila, da so vsi srečno prišli na svoje misijonske postojanke. Bog daj, da bi bilo njihovo delo zares blagoslovljeno in da bi s svojim plemenitim zgledom „privabili“ še druge mlade v Gospodov vinograd. Obenem vam z veseljem poročam, da je še nekaj kandidatov, ki se pripravljajo za delo v misijonih. Priporočam vam jih v molitev, da bi uresničili svoje načrte, z naše strani pa jim bomo v tem smislu radi pomagali.

Tistim, ki načrtujete obisk v domovini za prihodnje leto 1986, bi rad sporočil, da bomo imeli srečanje z misijonarji v ljubljanski nadškofiji in sicer v župniji VRHNIKA, 10. avgusta 1986, 12. in 13. avgusta pa v Stični Dan zbranosti za misijonarje, kjer bo priložnost za medsebojni pogovor in spoznavanje. Že sedaj načrtujte dnevni red bivanja v domovini tako, da boste lahko sodelovali na teh srečanjih. Od 7. do 10. oktobra pa bomo imeli vse-slovenski simpozij v Tinjah na Koroškem. Prvi tak misijonski simpozij je bil leta 1981 v Rimu. Glavna tema bo: Mladi in misijoni. Zelo bi bili hvaležni, če bi kdo od misijonarjev mogel sodelovati na simpoziju, kakor tudi na misijonsko nedeljo po naših škofijah.

Za praznike Gospodovega učlovečenja želim vsem vam obilo notranjega miru in sreče ter trdnega zdravja. Gospod, ki vas je poklical in poslal, pa naj skozi vse leto 1986 obilno blagoslavlja vaše delo!

MISIJONSKE PROSLAVE MED ROJAKI PO SVETU

V zadnji številki smo poročali o proslavi Misijonske nedelje v Buenos Airesu. V naslednjem naj vsaj kratko poročamo še, kako so kje drugje med izseljenci ali v zamejstvu proslavili misijonski dan.

MISIJONSKA NEDELJA V TORONTU

Kot povsod na svetu so bile nedeljske pridige posvečene misijonski ideji. Ker je ravno gostoval koroški moški zbor iz Sveč „Kočna“, je imel zastopnik Mohorjeve družbe v Celovcu g. Hanzelj Olip (najstarejši treh duhovnikov — bratov) glavno mašo v cerkvi Brezmadežne. Na Slomškovo geslo: vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ je nanizal slovenskim rojakom lepe misli za misijonsko nedeljo. Popoldne pa je Misijonski krožek v župniji Marije Pomagaj, ki dela že 30 let, priredil najprej molitveno uro za misijone, nato pa misijonsko tombolo. V dvorani je bilo polno misijonskih prijateljev, mladih in starejših. Veliko od njih je od začetka župnije sodelovalo pri misijonskem delu. Tombolo je pričel predsednik krožka g. Janez Marentič, izklicevanje številke je kot že dolga leta vodil g. Janez Kušar, pridne gospodinje pa so postregle tudi z jedačo in pijačo. Bilo je prijetno popoldne. Vse navzoče je g. Franc Sodja pozdravil v imenu misijonskih prijateljev iz Argentine in Koroške. Ker on odhaja za leto dni na delo na Koroško, je misijonsko delo, ki mu ga je poverila Misijonska družba, izročil v roke najmlajšemu sobratu Tomažu Mavriču. Vsem dobrotnikom pa se je zahvalil v imenu vseh slovenskih misijonarjev, priporočil pa še posebej mladini Apostolski krožek, ki že pošilja svoje člane tudi na misijonsko delo. Tombola je za slovenske misijonarje prinesla čistega dohodka okoli 7.000 kanadskih dolarjev.

MISIJONSKA PRIREDITEV V GILBERTU, Z.D.A.

Gilbertska MZA je imela svojo misijonsko prireditev na 27. oktobra. Spomnili smo se naših misijonarjev pri slovenski sv. maši, katero je daroval France Gaber. Imel je tudi globok in pomemben nagovor v tem smislu. Naša skupina pa je iz leta v leto manjša. Ta pot nas je bilo le 26.

Ob navzočnosti g. Janeza Dolšina, ki nam svojo lepo cerkvice in dvorano rad da na razpolago, pa še g. Janeza Šuštaršiča, ki pase svoje ovce višje gori na Ely, smo po sveti maši prijetno pokramljali ob kavi in pecivu. Mimo tega sem povzela iz KM lepe misli, ki ste jih za misijonsko nedeljo napisali.

Naši rojaki so tudi tukaj spet lepo pomagali in nabirka je bila preko tisočaka. Zahvala gre v imenu vseh misijonarjev vsem in vsakemu posebej, hvaležen Bog plačaj!

Anica Tušarjeva.

MISIJONSKE PRIREDITVE V GORICI IN TRSTU

Prelat dr. Kazimir Humar nam je iz Gorice sporočil, da je bila tam misijonska nedelja lepo povdarjena z navzočnostjo mladine iz Stranj pri Kamniku, ki jo je pripeljal tja duhovnik Franc Gačnik. Tako pri dopoldanski službi božji kot pri prireditvi v „Katoliškem domu“ so mladi s svojim glasbeno ritmičnim nastopom in programom nudili Goričanom novo duhovno doživetje božjega kraljestva. Pri prireditvi je bil na programu tudi vsakoletni

običajni srečolov v pomoč slovenskim misijonarjem, iz katerega izkupička je dr. Humar že poslal za slovenske misijonarje 2.000.000 Lir.

IZ MISIJSKE PRIREDITVE V TRSTU NA VIA RISORTA.

Iz Trsta nam poroča poverjenica za misijonstvo **Dora Kosovel**, da so pri Marijini družbi na Via Risorta 3, ki jo vodi dr. Jože Prešeren, imeli misijonsko prireditev, na kateri je bila predvajana dvodejanka „Vera, upanje in ljubezen“, ki jo je oskrbela profesorica Dina Slama in ki je skupaj z srečolovom tudi v pomoč slovenskim misijonarjem rodila dosežek nad milijon Lir.

POROČILO O MISIJSKI DEJAVNOSTI MARIJINE DRUŽBE V ROJANU V TRSTU.

Po Misijonski nedelji smo prejeli nad vse spodbudno sporočilo rojanskega dušnega pastirja **Stanketa Zorka** o misijonski požrtvovalnosti misijonskega krožka Marijine družbe v Rojanu, o kateri smo že čuli lepo poročilo ob priliki zadnjega vseslovenskega misijonskega simpozija pred dobrimi 4 leti v Rimu, zdaj pa objavljamo poročilo o tem iz zadnjega časa:

Morda bi bilo koristno, če bi v Katoliških misijonih objavili kratko poročilo o misijonski pomoči, ki jo nudi slovenskim misijonarjem in sploh misijonom Misijonski krožek naše Marijine družbe v Rojanu. Darovi za misijone prihajajo skozi vse leto in se jih zbere precej.

Z misijonskega jubilejnega slavlja na Rakovniku v Ljubljani. Štirje 50-letniki delovanja v misijonih: Majcen (sedi na vozičku, ob njem dve njegovi sestri), Pavlin, Saksida in Kramar. Levo je viden tudi mons. Jože Kopeinig iz Tinja, ki je vodil popoldansko slavlje.

Pred cerkvijo Marije Pomočnice na Rakovniku, od leve na desno: br. Joško Kramar, ga. Košak, Saksida, Majcen, Pavlin, ga. Valant, kot poroča sam misijonar Majcen v svojem pismu.

V času od 23. 9. 1984 do 17. 9. 1985 smo zbrali 11.290.000.— lir. V istem času smo odposlali 5.400.000.— lir slovenskim misijonarjem, za intencije 900.000.— lir, za vzdrževanje štirih bogoslovcev v Indiji 2.000.000.— lir, patru Cukaletu za ograditev cerkvenega zemljišča (ker mu kradejo in nagažajo) 2.000.000.— lir, za zdravila patru štanti 67.000.— lir, za pošiljanje rabljene obleke — 170 kg — poštnina 720.000.— lir. Obleka gre največ v Ugando, odkoder dobivam stalno pisma s prošnjo za pomoč.

Skupno smo razdelili in porabili 11.089.000.— lir. Lani (1984) smo odposlali 9 milijonov pomoči.

IZ PISMA BIVŠEGA MISIJONARJA ANDREJA MAJCENA SDB

V začetku meseca novembra nam je mons. Franc Mikuž, medškofijski vodja slovenskega misijonskega dela v domovini, poslal pismo tega velikega misijonskega delavca, iz katerega objavljamo sledeče vesti o njegovih obletnicah in o njegovem zdravju:

„Kot vidite, sem spet pri pisalnem strojčku na Rakovniku. Iz bolnice v Trnovem so me odpustili pred Vsemi svetimi z ugotovitvijo, da so vsaj delno omilili s terapijo bolečine, ki mi jih povzroča živec na levi nogi, pa tudi so pristavili, da kljub vsem preiskavam na kliničnem centru niso mogli ugotoviti

viti, zakaj me tam boli in kaj bi bil vzrok tega... Ko sem prišel domov in se malo pohvalil, da mi je bolje, je pa bolečina pritisnila v hrbet in v prsni koš in še v križ. Ker imenovana bolnišnica nima bolniškega kurata, mi je moj ravnatelj prinesel svete hostije, katere sem hranil v bolniški omarici in se večkrat z njimi obhajal, pa sem bil na ta način še posebno v zvezi z Jezusom in sem mu daroval vse bolečine v olajšanje trpljenja mojih sobratov v Vietnamu, o katerih že nekaj časa nimam vesti.

Med tem, ko sem bil v bolnišnici, sem kar na tihem obhajal razne moje življenjske jubileje. 1925 do 1985 — šestdesetletnica mojih prvih zaobljub na dan sv. Frančiška. Na dan Male sv. Terezije 1936 — 1985 sem prvič stopil na kitajska tla pred 50 leti. Na isti dan Male Cvetke je bilo 35 let (1952 — 1985), kar sem prišel v Hanoj v Vietnamu. Na dan Žalostne Matere božje pa je bilo (1951 — 1985) kar 34 let, da sem žalostno prispel s Kitajske celine v Hong kong, pregan od Maotcetunga. Letos 30. septembra sem dočkal po božji dobroti 81 let starosti...

O slovesnostih odhoda v misijone pred 50 leti na Rakovniku Vam pošiljam nekaj slik za spomin. Na eni sedim pred oltarjem Marije Pomočnice na Rakovniku. Bergle in voziček so radi slike odstranili... Na drugi sliki so: Misijonar Joško Kramar, moja sestra Marica Košak, Saksida iz Mattogross, Stanko Pavlin in moja sestra Milka Valantova, ki zakriva misijonarja Avgusta Horvata, ki je prihitel v domovino iz Burundija. Sedim na vozičku in držim v rokah misijonsko svečo, ki so mi jo darovale slovenske karmeličanke, ki tako veliko molijo za misijonarje po svetu.

Misijonar Stanko Pavlin, ki je za jubilej 50-letnega misijonarjenja prihitel iz Hongkonga v Slovenijo, da se je v slavu pridružil Majcenu, Saksidi in Kramarju, je obiskal v bolnici se nahajajočega sobrata Andreja Majcena.

PREDRAGIM NAROČNIKOM NAŠEGA LISTA!

Da, nič pretirano: predragi ste nam! Že desetletja vztrajate, čeprav vedno težje, saj je list še vedno za Vas draga stvar. . .

Vztrajate iz ljubezni do Boga in do slovenskih misijonarjev. Veste, da s svojo vztrajnostjo delate za čast božjo, za božje kraljestvo na zemlji, veste, da s tem sodelujete z morda najplemenitejšimi v slovenskem narodu, z našimi misijonarji!

Hvaležni smo Vam za to!

Morda bo ob branju članka v tej številki „O bodočnosti 'Katoliških misijonov'“ komu vstala misel, da bodo „Katoliški misijoni“ zamrli. Po človeško gledano, ne bi bilo nemogoče, saj list že 50 let stoji ob sedanjem uredniku; če ta pade, bo tudi list zamrl?

Ne bo, kajti list ni glasilo enega človeka, ampak glasilo celotnega slovenskega misijonskega navora, v domovini, v slovenskem zamejstvu in v izseljenstvu, po vseh delokrogih slovenskih misijonarjev.

Pa ne le to: List „Katoliški misijoni“ je tudi **edini slovenski glas o najvažnejši vlogi Cerkve: Pojdite po vsem svetu in učite vse narode . . . !** Hvaležni moramo biti božji Previdnosti, da je ta glas donel vseh nad 60 let po slovenskem verskem in narodnem prostoru! Da je ta glas budil ves ta čas misijonske poklice, da je vnel srca vseh k misijonski ljubezni!

Če tega glasu v verski zgodovini našega naroda v zadnjih 60 letih ne bi bilo, ali bi naš narod danes kljub izredno težkim razmeram še tako misijonsko čutil, ljubil in žrtvoval, ali bi še vstajali novi in novi slovenski misijonarji in misijonarke in odhajali v svet? Ali bi danes slovenski narod še doprinašal svoj delež k izpolnjevanju Kristusove misijonske oporoke?

Ta slovenski misijonski glas mora tudi v prihodnje doneti po vsem slovenskem svetu, v domovini, v zamejstvu, v izseljenstvu in po kamricah slovenskih misijonarjev in misijonark! In še bolj močno mora doneti, da bo odmevalo po vsem Kristusovem kraljestvu!

Pred vojno je ob vprašanju, ali je neki list potreben, da še živi, nekdo zapisal: Tako je potreben, da bi ga bilo treba ustanoviti, če bi ga še ne bilo!

Podobno mislijo danes tudi mnogi misijonski delavci v pogledu „Katoliških misijonov“. Pa jim vstaja še tole vprašanje: Zakaj list zadnja desetletja še vedno živi le v zamejstvu in izseljenstvu, zakaj ne spet v domovini, kjer, hvala Bogu, izhaja toliko drugega verskega tiska in bi zlahka mogli živeti tudi „Katoliški misijoni“?! Če lista ne bi mogli prenesti iz izseljenstva v domovino, ali se vam ne zdi, da bi bilo treba tam z njim nanovo začeti?!

Ob vsem tem razmišljanju prosimo vse dosedanje naročnike „Katoliških misijonov“ dvoje:

Vztrajajte v vzdrževanju lista v tujini, dokler ne zaživi spet v domovini! Pomagajte mu pri življenju z naročnino, z darovi in z razširjanjem!

Molite, da se odpravijo vse ovire, ki se stavijo listu na pot nazaj v Slovenijo!

Upajte in veselo pričakujte, da bo Vaša dolgoletna zvestoba listu bogato poplačana, ko Vam bodo „Katoliški misijoni“ spet prihajali iz domovine, še bogatejši in cenejši!

„Katoliški misijoni“

Naročnina na „Katoliške misijone“ 1986

V Združenih državah 20 dolarjev, v Kanadi 30 kanadskih dolarjev, drugod odgovarjajoče 20 USA dolarjem. V Argentini 15 avstralov.

Letalsko pošiljanje 10 dolarjev več!

Vsem dosmrtnim naročnikom se lepo **priporočamo za darove v tiskovni sklad!**

Poravnajte zaostalo naročnino, lepo prosimo!

MISIJONSKI DAROVI

V SKLAD ZA VSE MISIJONARJE

N. N. Chicago, 480 dol., Silvester štirn 1 avstral, Bajuk Marija 2 avstrala, oba iz Argentine; za misijone in lačne otroke, Marija Mavčec, Francija, 200 frankov; za lačne, N. N., Australija, 60 avstralskih dolarjev; družina Smole, 8 avstralov, Ana Bačner, 1 avstral, oba iz Argentine.

Po Marijini družbi na ulici Via Risorta v Trstu, v Lirah:

Vstopnina k igri in izkupiček srečolova na misijonsko nedeljo, 1,067.000; nabirka pri Novem sv. Antonu, 820.000; nabirka v Trebčah, 108.000; N. N., 200.000; Rogelja štefanija, 100.000; Cigoj Marija, 200.000; širca Fani in Roza, 100.000; Moretti Valerija, 50.000; Makor Lojzka, 20.000; N. N., 20.000; Bojana Simčič, 50.000; Skočir Pepca, 30.000; N. N., 40.000; N. N., 20.000; Sever Viktorija, 50.000; Perat Anica, 50.000; Marija Slama, 50.000; B. E., 50.000; v spomin pokojnih staršev in brata, šajn Marija in Emilija, 10.000; namesto cvetja za pokojn. Ludvikom in Fran. Benigar, šajn Emilija in Marija, 20.000; Fani Furlan, 20.000; za lačne: Forski Ivanka, 50.000; Furlan Fani, 10.000; N. N., 50.000; N. N., 37.000; F. I., 40.000; Liuzzi Kristina, 50.000; Mosetti Valerija, 50.000; za študirajoče bogoslovce: Okroglič Ivanka, 50.000; F. I., 50.000 Lir.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Po Marijini družbi na Via Risorta 3 v Trstu; v lirah: Za Ivana štanta in njegove gobavce na Madagaskarju, N. N., 300.000; za mater Terezijo v Indiji, Emilija in Marija šajn, 50.000; za s. Anico Miklavčič, žerjal Emilija, 100.000; Crevatin Margerita, 100.000; Perat Anica, 50.000; Ficer Liza, 10.000; Uršič Dora, 10.000. Za Madagaskar, Vera Učakar de Holozan, 10 avstralov. Za Bogdano Kavčič v Burundiju, 100 dolarjev, družina Stanovnik; za mater Terezijo, Vera Učakar de Holozan, 10 avstralov; za o. J. Cukala v Indiji, dr. Pezdire, 20 avstralov.

ZA MISIJONE

Fany Turk, Argentina, 1 avstral.

ZA TISKOVNI SKLAD KM

Jožica Božnar, Argent., 3 avst.; Alfred Beznik, 10 avstralskih dolarjev; Janez Burgar, isto; Jakob Sušnik, Argentina, 10 avstralov.

ZA MISIJONSKI ZAVOD

Frances Ošaben, 12. USA dolarjev.

VSEM ZA VSE TISOČKRAT BOG PLAČAJ!

Rojaki Velikega Buenos Airesa se bomo na predvečer praznika Razglasenja Gospodovega spet zbrali v Slovenski vasi, da skupno molimo in žrtvuemo za slovenske misijonarje. Prihodnja, že

35. MISIJONSKA VELETOMBOLA

bo 5. januarja 1986.

Ob 16,30 bomo pri sveti maši molili za slovenske misijonarje, ob 18 bomo igranje tombolo žrtvovali zanje.

Vsi naročniki in bralci „Katoliških misijonov“ ste prijatelji naših misijonarjev. V njih imenu vas toplo vabimo, da pridete na tombolo in sodelujete pri njej! Ljubezen do Kristusa naj vas priganja!

SVET KRISTUSU, KRISTUSA SVETU!

„KATOLIŠKI MISIJONI“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“. Izdaja ga „Baragovo misijonišče“. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska „Editorial Baraga del Centro Misional Baraga“, Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1985 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah (v Kanadi 30 kanads. dolarjev). Letalsko 10 dolarjev več! V Argentini 15 Avstralov.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Letonja C.M., 3470 Boul. Saint-Joseph, Montreal, Que. H1X 1W6.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Rozalija Šmalc, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Zivljenje v današnjem Hongkongu; kako bo čez 20 let?

Registro de Prop. Int. N° 231147
 Director responsable, Lenček Ladislav
 Domicilio legal, El Cabezuelo 4029,
 1826 Remedios de Escalada (B)

Correo
 Argentino
 Suc. Lanús (B)

FRANQUEO PAGADO
 Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
 Concesión N° 5612